

Begroting 2025

Inhoudsopgave

Begroting 2025	1
Inhoudsopgave	3
Aanbieding	4
Samenvatting	6
Programma 0 - Algemeen bestuur en organisatie	12
Programma 1 - Openbare orde en veiligheid	16
Programma 2 - Verkeer en vervoer	19
Programma 3 - Economie en ondernemen	22
Programma 4 - Onderwijs	26
Programma 5 - Sport, cultuur, recreatie en toerisme	29
Programma 6 - Sociaal domein	34
Programma 7 - Gezondheid en milieu	39
Programma 8 - Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	44
Programma 9 - Overhead en financiën	47
Paragrafen	51
Paragraaf 1 - Weerstandsvermogen en risicomanagement	52
Paragraaf 2 - Onderhoud kapitaalgoederen	58
Paragraaf 3 - Financiering	62
Paragraaf 4 - Bedrijfsvoering	65
Paragraaf 5 - Verbonden partijen	70
Paragraaf 6 - Grondbeleid	78
Paragraaf 7 - Lokale heffingen	81
Paragraaf 8 - Openbaarheidsparagraaf (Woo)	87
Financiële begroting	88
Overzicht van baten en lasten	89
Toelichting op het overzicht van baten en lasten	90
Balans	94
Overzicht reserves- en voorzieningenpositie	97
Bijlagen	99
Taakvelden overzicht	100
Overzicht investeringen	105
Indicatoren	110
Liquiditeitsplanning	114
PM posten	116

Aanbieding

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2025 aan, inclusief de meerjarenraming 2026 tot en met 2027 en de financiële onderbouwing voor het komende jaar, gebaseerd op de Zomernota 2024. Voor 2025 zijn de verwachte inkomsten en uitgaven in evenwicht en is sprake van een positief begrotingssaldo. Maar vanaf 2026 (het 'ravijnjaar') krijgen we te maken met tekorten, waardoor er geen ruimte meer is voor nieuwe plannen en ambities. De gemeente wil al ingezet beleid en bestaande projecten door laten lopen. Voor investeringen om de dienstverlening en voorzieningen voor inwoners op orde te houden, zijn vanaf 2026 grote keuzes nodig. We zullen de komende jaren met elkaar moeten bepalen of een uitgave echt belangrijk is en wat we daarvoor doen en laten. Zo is er veel geld nodig voor de plannen om de schoolgebouwen toekomstbestendig te maken, wat gevolgen zal hebben voor andere voorzieningen. Vanwege het tekort aan geld, arbeid en ruimte wordt samenwerken met de samenleving, partners en regio nog belangrijker, om samen te zoeken naar creatieve oplossingen en slimme verbindingen tussen opgaven of projecten. Dit staat ook in de actualisatie van het collegeprogramma, dat op 1 oktober jl. is gedeeld met raad en samenleving.

Financieel beeld

In de begroting 2025 en het meerjarenperspectief 2026-2028 wordt de koers van een robuuste begroting voortgezet: de structurele lasten worden gedekt vanuit structurele middelen en de vrij besteedbare reserve neemt de komende jaren weliswaar behoorlijk af, maar blijft wel boven de grens van 6,2 miljoen voor noodgevallen. Net als voorgaande jaren zorgen de fluctuaties en onzekerheden voor een bepaalde mate van grilligheid en ramingsinstabiliteit. Op het moment van het opstellen van deze begroting is de septembercirculaire door ons ontvangen. Het financieel perspectief van Staphorst is flink verbeterd, echter is er nog steeds sprake van een terugval van de middelen van het rijk vanaf 2026 en is er geen ruimte voor nieuwe ambities en investeringen! Deze septembercirculaire wordt middels de 1e begrotingswijziging 2025 (die gelijktijdig met de begroting 2025 in de raadsvergadering van 12 november wordt vastgesteld) verwerkt in de begroting 2025.

De gevolgen voor het begrotingssaldo en het meerjarenperspectief door de verwerking van de septembercirculaire zijn als volgt:

Soort	2025	2026	2027	2028
Begrotingssaldo 2025-2028	1.508	-667	-738	-1.025
Waarvan incidentele baten en lasten	430	377	352	327
Structureel begrotingssaldo	1.938	-290	-386	-698
Septembercirculaire 2024 Structureel	124	543	523	610
Structurele begrotingssaldo na verwerking septembercirculaire	2.062	253	137	-88

Bedragen x €1.000

Actualisatie Collegeprogramma 2022-2026

Burgemeester en wethouders hebben op dinsdagavond 1 oktober 2024 de Actualisatie Collegeprogramma 2022-2026 aan de gemeenteraad gepresenteerd. Het college kijkt in dit document zowel terug als vooruit. De ontwikkelingen hebben gevolgen voor de opgaven en ambities in de resterende bestuursperiode. Daarom staan in de Actualisatie collegeprogramma 2022-2026 de gewijzigde en nieuwe opgaven beschreven. De uitwerking en concrete doelstellingen van de Actualisatie collegeprogramma 2022-2026 zijn terug te vinden in deze begroting. Nieuwe ambities vanuit deze actualisatie zijn:

- 0.4 In verbinding met de samenleving
- 3.5 Ruimte voor defensie
- 6.4 Passende sociale infrastructuur
- 6.5 Opvang vluchtelingen
- 7.6 Netwerkversterking

Belastingvoorstellen en -druk

De leges en belastingtarieven worden het eerste jaar geïndexeerd met de CPI-index van t-2, tenzij anders vermeld. De CPI-index van t-2 leidt tot een percentage van 3,8% voor 2025. De volgende jaren worden voorlopig geïndexeerd met 1,5%.

De afvalstoffenheffing stijgt in 2025 met € 10 naar € 257.

Soort	Raming 2024	Raming 2025
Afvalstoffenheffing (vast + variabel)	247	257
Rioolheffing	208	208
OZB	368	382
Totaal	823	847

De gemeenteraad bespreekt de begroting en het meerjarenperspectief op 5 november en op 12 november 2024 vindt de vaststelling plaats.

Slot

Tot slot spreken wij de wens uit dat uw gemeenteraad, onze medewerkers en wij in het komende jaar onder Gods zegen ons werk mogen doen.

Staphorst, 8 oktober 2024,

Het college van burgemeester en wethouders van Staphorst

J. ten Kate
Burgemeester

M.T. van de Wetering
Gemeentesecretaris

Samenvatting

Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we onder andere in op de gehanteerde uitgangspunten van deze begroting. Het structurele begrotingssaldo wordt gespecificeerd en er wordt een samenvatting gegeven van de grootste / belangrijkste mutaties in deze begroting en de opbouw van de begroting. Verder is een prognose opgenomen van de 'nieuwe' investeringen en de reserves voor de periode 2025 - 2028, waardoor u in deze samenvatting op hoofdlijnen een beeld hebt van de financiële positie van de gemeente Staphorst.

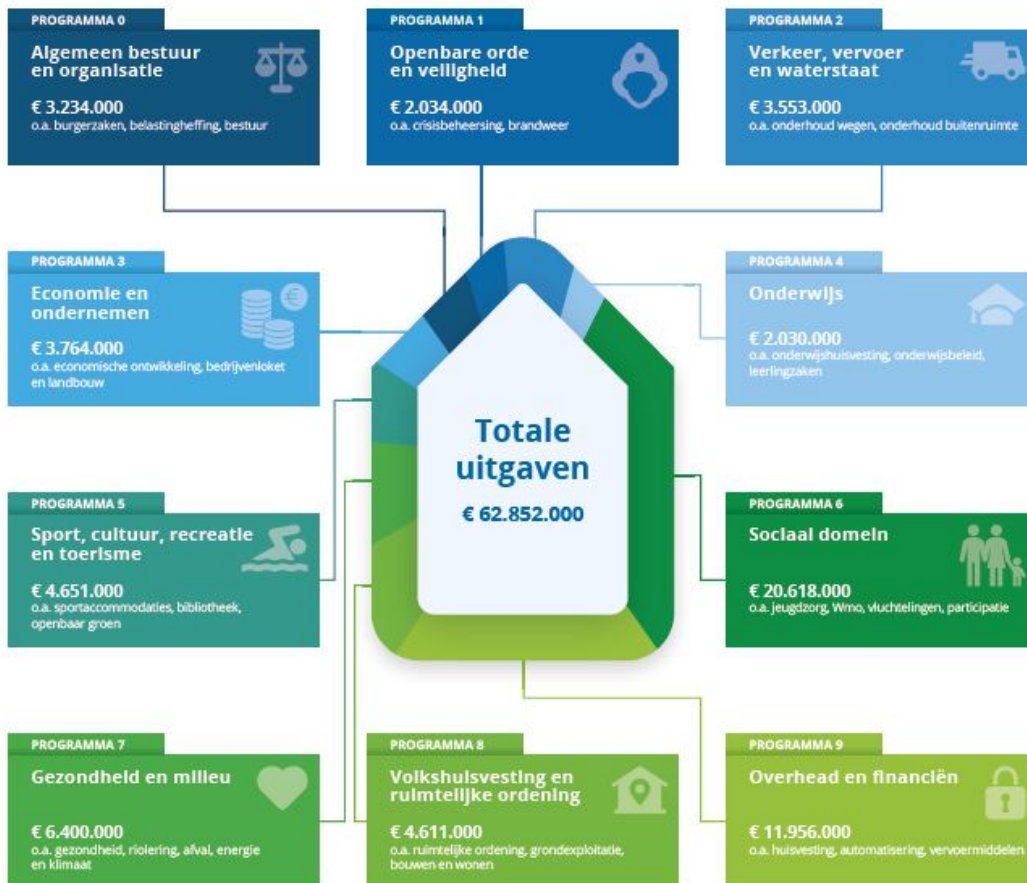
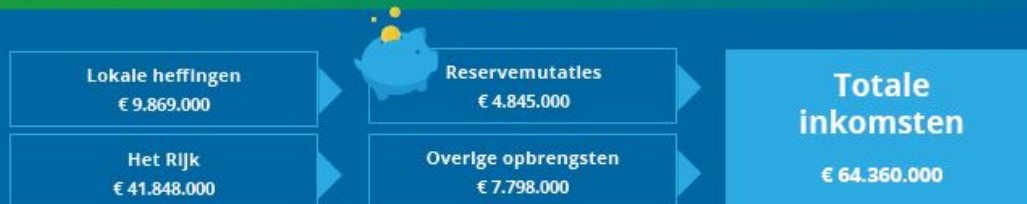
Algemene uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2025-2028:

- Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de eigen financiële beleidsregels van de gemeente Staphorst (zoals de financiële verordening en de nota reserves en voorzieningen) zijn het uitgangspunt.
- De gemeentebegroting moet voldoen aan eisen voor het repressief toezicht die de provincie stelt in hun toezichtkader. De colleges van Gedeputeerde Staten van de twaalf provincies hebben hiervoor een "gemeenschappelijk toezichtkader (GTK 2020)" vastgesteld. Deze is van toepassing op de begroting 2025 en verder.
- Het financiële kader vormt het coalitieakkoord 2022 - 2026 'Bouwen en verbinden' en de uitwerking hiervan in het collegeprogramma.
- De zomernota 2024 is de kadernota voor de begroting 2024 en daarmee het uitgangspunt voor het opstellen van de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028.
- Alle (structurele) begrotingswijzigingen die zijn doorgevoerd na vaststelling van de begroting 2024 worden niet nogmaals toegelicht in de programma's.
- De lonen zijn geïndexeerd o.b.v. de gecombineerde BBP-index van de meicirculaire 2024, hierdoor zijn de lonen voor 2025 geïndexeerd met 4,45%.
- Bovenop de standaard prijsindexatie voor de overige budgetten van 1,5%, zijn de subsidies conform de subsidieverordening aanvullend geïndexeerd.
- Bijstelling van de bijdragen aan verbonden partijen zijn opgenomen op basis van de begroting 2025 van de betreffende verbonden partijen.
- De meicirculaire 2024 (o.b.v. lopende prijzen) is de basis voor geraamde algemene uitkering voor de begroting 2025 en verder.
- De investeringen die samenhangen met de PM posten gaan pas door na autorisatie van de raad en worden dus niet bij het vaststellen van deze begroting goedgekeurd.
- De leges en belastingtarieven worden het eerste jaar geïndexeerd met de CPI-index van t-2, tenzij anders vermeld. De CPI-index van t-2 leidt tot een percentage van 3,8% voor 2025. De volgende jaren worden voorlopig geïndexeerd met 1,5%. Jaarlijks wordt dit geactualiseerd.

Saldo 2025

Inkomsten

Meer weten? Kijk op www.staphorst.nl/begroting

Financiële samenvatting 2025 - 2028

De uitkomst van de begroting en meerjarenraming is als volgt:

Exploitatie	Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028
Lasten	-53.350.648	-65.546.953	-62.851.779	-59.807.069	-54.538.196	-54.576.654
Baten	53.875.557	59.830.136	59.514.639	56.176.197	51.337.787	52.011.466
Saldo van baten en lasten voor bestemming	524.909	-5.716.818	-3.337.140	-3.630.872	-3.200.409	-2.565.188
Storting	-3.867.990	-1.343.000	-1.354.310	-1.379.501	-1.354.501	-1.329.501
Onttrekkingen	5.520.021	9.321.370	6.199.796	4.343.581	3.816.865	2.870.096
Mutaties reserves	1.652.030	7.978.370	4.845.486	2.964.080	2.462.364	1.540.595
Saldo van baten en lasten na bestemming	2.176.939	2.261.552	1.508.346	-666.793	-738.046	-1.024.593

Structurele begrotingssaldo

De begroting 2025 zoals die voor u ligt is structureel (en reëel) in evenwicht. Dat wil zeggen dat de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. De jaarschijf 2025 toont een fors positief saldo.

De jaarschijven 2026 tot en met 2028 zijn daarentegen negatief. De voornaamste oorzaak is de algemene uitkering o.b.v. de nieuwe financieringssysteem voor de jaren 2026 en verder, waarbij gemeenten met miljarden worden gekort op de algemene uitkering. Er wordt daarom ook wel gesproken van ravijnjaren.

Het structurele begrotingssaldo is als volgt opgebouwd:

Begrotingssaldo zonder incidentele baten en lasten	2025	2026	2027	2028
Begrotingssaldo	1.508V	667N	738N	1.025N
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	430	377	352	327
Structureel begrotingssaldo	1.938V	290N	386N	698N

(x € 1.000 - N = Nadelig, V = Voordelig)

Zoals u in bovenstaande tabel kunt zien is er geen sprake van een meerjarig structureel sluitende begroting. Het jaar 2025 laat een positief structureel begrotingssaldo zien en is daarmee reëel en structureel in evenwicht. De jaren 2026, 2027 en 2028 zijn negatief, ook na opschoning van incidentele baten en lasten.

Samenvatting begrotingssaldo

Onderstaande tabel laat zien hoe het saldo is veranderd in een jaar tijd, het startpunt is de primitieve begroting 2024 -2027, vervolgens zijn er begrotingswijzigingen vastgesteld en de zomernota is opgesteld en dit heeft vervolgens geresulteerd in de (primitieve) begroting 2025 - 2028 zoals deze voor u ligt.

Opbouw begroting	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting 2024 - 2027	1.306	-1.526	-1.773	-1.773
Begrotingswijziging septembercirculaire	445	314	944	944
Mutaties zomernota	-395	215	167	124
Saldo zomernota 2024	1.356	-997	-662	-705
Mutaties begroting 2025	152	330	-76	-320
Saldo begroting 2025 - 2028	1.508	-667	-738	-1.025

(x € 1.000)

Onderstaand overzicht laat op hoofdlijnen de opbouw van de meerjarenbegroting zien ten opzichte van de begroting 2024-2027. De posten met de grootste financiële effecten zijn opgesomd in dit overzicht, in de programma's 0 t/m 9 worden de posten per programma gedetailleerder toegelicht. Onderstaande posten en bijbehorende financiële uitwerking kunnen betrekking hebben op meerdere programma's.

Begrotingssaldo 2025-2028	2025	2026	2027	2028
Saldo begroting 2024-2027	1.306	-1.526	-1.773	-1.773*
Begrotingswijziging septembercirculaire	445	314	944	944
Mutaties zomernota	-395	215	167	124
Bijstelling o.b.v. structurele posten voortgangsrapportage (met name brede SPUK)	-185	-128	-128	-128
Bijstelling loonsombegroting	133	108	4	24
Bijstelling indexatie	31	32	36	-151
Bijstelling kapitaalslasten	313	184	111	37
Rente schatkistbankieren	0	250	0	0
Bijstelling indexatie subsidies conform verordening	-85	-86	-87	-89
Bijstelling gemeentelijke bijdrage Reestmond (conform vastgestelde begroting 2025)	-39	-39	-25	-23
Overige	-16	9	13	10
Saldo begroting 2025-2028	1.508	-667	-738	-1.025

(x € 1.000)

*De jaarschijf 2028 is in eerste instantie een kopie van de jaarschijf 2027, daarom hetzelfde startsaldo opgenomen.

Onderstaande tabel laat het verloop van de uitkering van het gemeentefonds (meicirculaire 2024) zien. Vanaf de jaarschijf 2026 is het accres niet meer gekoppeld aan de rijksuitgaven via de trap-op-trap-af-systematiek, hierdoor is een sterke daling van de uitkering van het gemeentefonds te zien (het ravijnjaar).

Uitkering gemeentefonds	2025	2026	2027	2028
Begroting 2025	33.416	32.476	33.762	33.849

(x € 1.000)

Meerjaren Investeringsprognose

In onderstaande tabel zijn de nieuwe investeringen opgenomen, waarover in het verleden nog geen besluit heeft plaatsgevonden. Hierover is wel al reeds gecommuniceerd in de zomernota of als meerjarenpost in een voorgaande begroting. Voor een totaaloverzicht van investeringen wordt verwezen naar de bijlage 'Overzicht investeringen'. Dit betreft een overzicht van alle nieuwe investeringen aangevuld met de lopende investeringen, waarover in het verleden een besluit heeft plaatsgevonden. Alle gewenste investeringen vanuit de Zomernota 2024 zijn in de bijlage PM posten opgenomen.

Omschrijving van de investering	Meerjarenbegroting 2025-2028				Dekking
	2025	2026	2027	2028	
Programma 2 Verkeer en openbare ruimte					
Vervangingsinvesteringen wegen (constructief afgeschreven)				500.000	Exploitatie
Renovatie lichtmastenareaal 2028				25.000	Exploitatie
Programma 4 Onderwijs					
Programma 7 Gezondheid en milieu					
GRP-V - jaarschijf 2028				342.000	Reserve riolering

Programma 9 overhead					
Dienstauto BOA	40.000				Exploitatie
Refurbished strooiers gladheidsbestrijding	30.000	30.000	30.000	30.000	Exploitatie
Pick-up bus met laadkraan (betreft verhoging van € 15.000 zoals opgenomen in de zomernota 2024)		70.000			Exploitatie
Hardware ICT 2028				77.000	Exploitatie

Verloop reservepositie 2024-2028

	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserves					
Algemene reserve	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Reserve zonder bestemming	9.804	7.305	4.653	2.412	784
Reserve voor grondexploitatie	5.803	5.765	5.727	5.690	5.652
Saldo algemene reserves	19.107	16.570	13.880	11.602	9.936
Bestemmingsreserves					
Reserves dekking afschrijving investeringen	18.641	17.520	16.282	15.078	13.930
Reserves t.b.v. kostendekkende tarieven	3.361	3.312	3.263	3.214	3.165
Reserves ter egalisatie van kosten	2.326	2.721	3.093	3.440	3.761
Overige reserves met bestemming	5.560	5.534	5.508	5.493	5.493
Saldo bestemmingsreserves	29.888	29.087	28.146	27.225	26.349
Totaal reserves	48.995	45.657	42.026	38.827	36.285

(x € 1.000)

Algemene reserves

Onder de algemene reserves behoren de algemene reserve, reserve zonder bestemming en de reserve voor grondexploitatie. Dit betreffen vrij besteedbare reserves. Bij vaststelling van de 'nota reserves en voorzieningen 2022' is, wegens terugloop in eerdere jaren, bepaald dat de vrij besteedbare reservepositie niet onder de grens van 6,2 miljoen mag zakken. De vrij besteedbare reservepositie neemt in de periode 2024 - 2028 naar verwachting af tot € 9,9 miljoen, en voldoet daarmee aan het besluit dat de vrij besteedbare reservepositie niet onder de grens van € 6,2 miljoen mag zakken.

Reserves dekking afschrijving investeringen

De reserves ter dekking van afschrijving investeringen betreffen reserves die zijn ingesteld om kapitaallasten van investeringen uit afgelopen jaren te dekken. Deze reserves lopen terug, doordat de jaarlijkse kapitaallasten van diverse investeringen worden onttrokken uit deze reserve. Kapitaallasten van investeringskredieten, die vanaf 2021 beschikbaar gesteld zijn door de raad, worden grotendeels gedekt uit de exploitatie. Hiermee wordt de begroting meer solide naar de toekomst.

Reserves t.b.v. kostendekkende tarieven

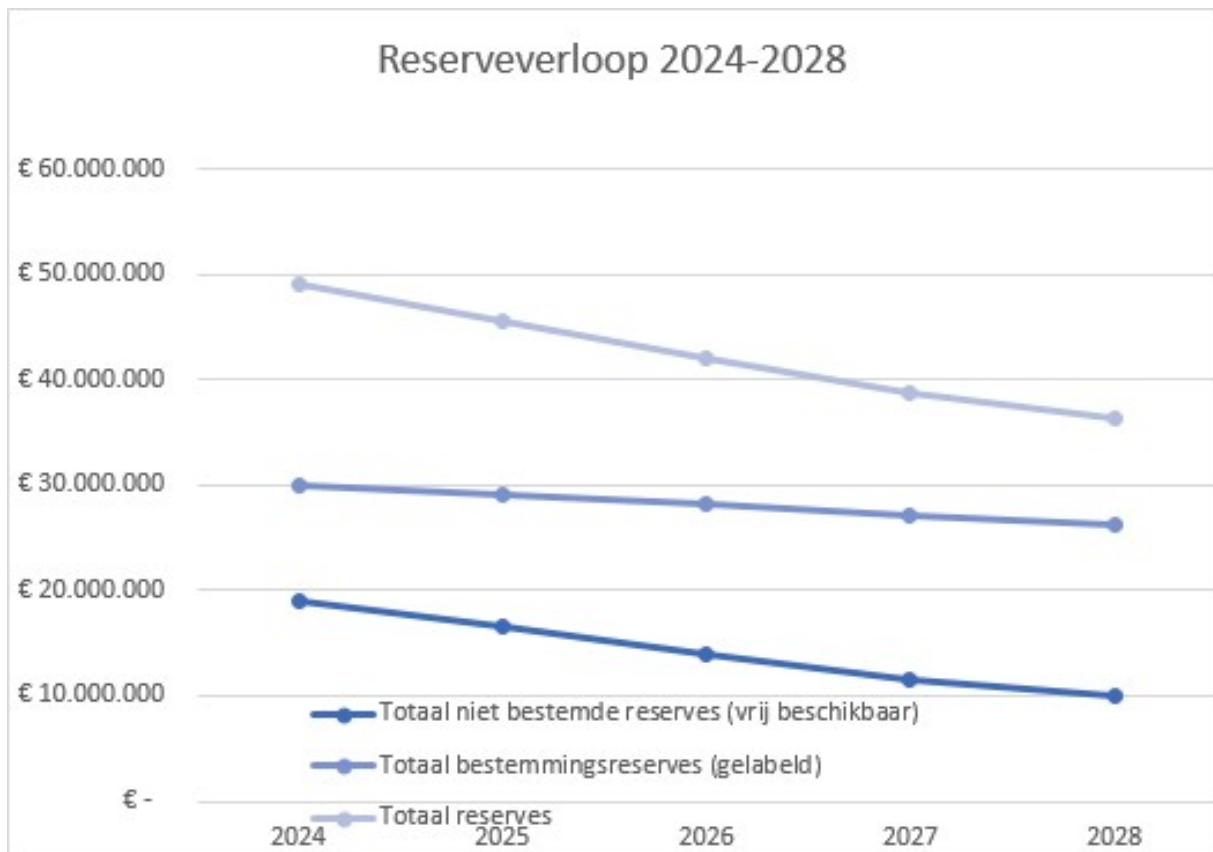
Dit betreffen de egalisatiereserves voor de kostendekkende tarieven. Nadelen op de producten riolering en afval worden via deze reserves geëgaliseerd.

Reserves ter egalisatie van kosten

Dit betreft de egalisatiereserve voor het onderhoud van de wegen.

Overige reserves

Dit betreffen alle overige reserves met een specifieke bestemming.

In bovenstaande grafiek ziet u het (geraamde) verloop van de reserves voor de periode 2024 t/m 2028. De vrij besteedbare reserve neemt naar verwachting af, van € 19,1 miljoen in 2024 naar € 9,9 miljoen in 2028. De totale reserves nemen naar verwachting af, van € 48,9 miljoen in 2024 naar € 36,2 miljoen in 2028. Voor een uitgebreid reserveoverzicht wordt verwezen naar 'Overzicht reserves- en voorzieningenpositie'.

Programma 0 - Algemeen bestuur en organisatie

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
0.1	Bestuur	J. ten Kate
0.2	Burgerzaken	L. Mulder
0.5	Treasury	L. Mulder
0.61	OZB woningen	L. Mulder
0.62	OZB niet-woningen	L. Mulder
0.64	Belastingen overig	L. Mulder
0.7	Alg. Uitk. en Ov. Uitk. Gem. fonds	L. Mulder
0.8	Overige baten en lasten	L. Mulder
0.9	Vennootschapsbelasting	L. Mulder
0.10	Mutatie reserves	L. Mulder
0.11	Resultaat baten en lasten	L. Mulder

Speerpunten

0.1 Regionale, strategische en pragmatische samenwerking

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Als zelfstandige gemeente werken we strategisch en pragmatisch samen. We bundelen en benutten krachten en kijken naar mogelijkheden om zo goed en efficiënt mogelijk samen te kunnen werken, zowel binnen de eigen organisatie, als met andere gemeenten, partners of andere marktpartijen.

Wat willen we bereiken?

We willen de opgaven waar de gemeente Staphorst nu voor staat en die nog op ons afkomen in de komende jaren, goed kunnen uitvoeren. Daarbij willen we de kwaliteit van onze producten en diensten en de kracht van de organisatie op peil houden. We staan met ons gezicht naar buiten, richten ons op de regio Zwolle en laten onze meerwaarde door een goede samenwerking in de regio blijken.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de eerste plaats willen we ervoor zorgen dat we de huidige processen zo efficiënt mogelijk kunnen blijven uitvoeren binnen de ambtelijke organisatie. We willen kunnen inspelen op maatschappelijke- of overheidsontwikkelingen en de veranderende ambities en prioriteiten die de komende jaren op ons afkomen. Hierbij gaan we gebruik maken van de uitkomsten van het rapport 'Op weg naar een toekomstbestendig personeelsbestand' en de strategische personeelsontwikkeling. Daar gaan we mee aan de slag.

In de tweede plaats zullen we actief collega's van andere gemeenten en samenwerkingspartners in de regio blijven benaderen om opgaven samen op te pakken waar dat mogelijk is. Een zelfstandige gemeente van onze omvang heeft veel baat bij samenwerking. Dit vraagt om onderhoud en eventueel opzetten van nieuwe netwerken of samenwerkingen. Samenwerking vraagt inzet van beide partijen, maar levert ook voor beiden voordelen op. We brengen in beeld wat we (zelf) doen en wat we niet, of laten doen. We kijken vervolgens naar kansen om zo efficiënt en slim mogelijk (samen te) werken.

Stand van zaken begroting 2025

Zoals staat in het voorontwerp van de Nota ruimte zijn de opgaven in Nederland zo groot dat we "naar analogie van de wederopbouw, zonder overdrijven kunnen spreken van de wederombouw van Nederland". Er is veel fysieke ruimte nodig voor een toekomstbestendig evenwicht tussen landbouw en natuur, een klimaatneutrale en circulaire samenleving en sterke regio's.

De gemeente Staphorst beschikt over relatief veel ruimte en heeft bovendien een strategische ligging ten opzichte van Zwolle en het knooppunt van de A28 / A32. Hierdoor verwachten we dat er op de (middel)lange termijn bij ruimtelijke ontwikkelingen steeds vaker een beroep gedaan zal worden op Staphorster grondgebied. Daarnaast hebben we zelf ook ambities waarbij regionale samenwerking een vereiste is.

We nemen daarom actief deel aan de regionale samenwerking in onder meer de regio Zwolle en diverse regionale programma's. We zijn een volwaardige gesprekspartner op bestuurlijk, politiek en ambtelijk niveau. We verkennen of en hoe we kunnen bijdragen aan regionale opgaven. De belangen van Staphorst behartigen we vanuit regionaal perspectief. Hierbij is het nodig om als gemeente strategische keuzes te maken in de eigen ambities (waar gaan we voor en wat laten we los?) en de consequenties die dat heeft te aanvaarden. Ook zijn we lid van de K80 geworden.

Speerpunten

0.2 Ondersteuning initiatieven samenleving

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

We ondersteunen initiatieven vanuit de samenleving. Wij stimuleren het functioneren van wijk- en dorpsraden en hechten waarde aan het betrekken van inwoners bij beleid (burgerparticipatie). De ondersteuning van initiatieven komt ook tot uiting in het Stimuleringsfonds. Het Stimuleringsfonds wordt na vaststelling van de nota Burgerkracht 2.0 door de raad geïntroduceerd.

Wat willen we bereiken?

We willen goed in verbinding staan met inwoners, ondernemers, verenigingen, kerken, maatschappelijke organisaties, partners en ruimte geven voor goede, en bij Staphorst passende, initiatieven. We geven ruimte aan initiatieven en streven naar minder belemmerende regels. Daarmee willen wij onze dienstverlening verbeteren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Initiatieven vanuit de samenleving geven we de ruimte en faciliteren we. We versterken de verbinding en het gesprek met de samenleving en staan open voor nieuwe vormen van samenwerking. Bij belangrijke onderwerpen staan wij in goed contact met onze inwoners en betrekken we daarbij de wijk- en dorpsraden. We zullen actief terugkoppelen wat de stand van zaken is, zowel bij grote als kleine onderwerpen.

Stand van zaken begroting 2025

Het huidige participatiebeleid is verwoord in de nota 'We doen het samen'. De nota is vastgesteld op 11 juni 2024 door de gemeenteraad. Met de nota beschrijven we waaraan participatie binnen de gemeente Staphorst dient te voldoen. Hierdoor is – zowel voor inwoners, alsmede voor het college van burgemeester en wethouders, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie – duidelijk hetgeen onder participatie wordt verstaan, en hoe de gemeente hieraan vorm wil geven.

In 2024 (en de daarop volgende jaren) wordt het beleid uit de nota 'We doen het samen' geïmplementeerd en verankerd. Een aantal voorbeelden van acties zijn:

- Het optimaliseren van kennis, het verbeteren van competenties en het bewerkstelligen van gedragsverandering bij medewerkers op dit vlak is onderdeel van de samenhangende aanpak in de ontwikkeling van een sterke ambtelijke organisatie (zie ook ambitie 0.3 Een dienstbare en dienstverlenende organisatie en ambitie 9.1 Goed werkgeverschap, een toekomstige, adequate en efficiënte (ambtelijke) organisatie). Hierin is expliciet aandacht voor 'hoe kijken we naar inwoners' en 'hoe gaan we met hen om'.
- We stellen een participatiecoördinator aan en vormen een team met participatiespecialisten (participatiepool). Bij nieuwe projecten, plannen of beleid kan voor het toepassen van het afwegingskader en het opstellen van het participatieplan een beroep worden gedaan op de expertise van de medewerkers uit de pool. Daarnaast kunnen deze medewerkers tijdens een participatietraject worden ingezet.
- We stellen een Ontwikkelfonds in. Door meer ruimte te bieden aan initiatieven bieden we inwoners meer mogelijkheden om te werken aan de kwaliteit van hun samenleving. In 2024 wordt voor het ontwikkelfonds een subsidieregeling opgesteld en organiseren we een loket (aanspreekpunt).
- De samenwerking met de advies-, dorps- en wijkraden gaan we verstevigen door de rollen en verwachtingen te verduidelijken (al dan niet schriftelijk door middel van een samenwerkingsovereenkomst).

Speerpunten

0.3 Een dienstbare en dienstverlenende gemeente

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

We zijn een dienstbare en dienstverlenende gemeente. Dat betekent onder meer goed bereikbaar en laagdrempelig toegankelijk. We spelen in op de verschillende behoeften van inwoners, ondernemers en andere partijen waarmee we in verbinding staan. De coronapandemie heeft een versnelling van de digitale dienstverlening teweeggebracht. De digitale dienstverlening blijven we (door-)ontwikkelen en de fysieke dienstverlening ontwikkelt daar in mee.

We willen een toegankelijk gemeentehuis houden. De mogelijkheid voor direct contact is en blijft waardevol. We richten ons daarom op een toekomstbestendige hybride dienstverlening, zodat daarmee zoveel mogelijk in de verschillende behoeften en ontwikkelingen wordt voorzien.

Wat willen we bereiken?

De gemeente heeft van alle overheden het beste zicht op wat zich bij haar inwoners afspeelt. De gemeente heeft de rol van eerste overheid en is ook eerste aanspreekpunt voor de overheid. Om die rol goed uit te kunnen voeren, moet de gemeente laagdrempelig en goed te bereiken zijn.

We willen dat onze bereikbaarheid, beschikbaarheid en dienstverlening op een bij Staphorst passend (ambitie)niveau is. Dat we doen wat we beloven en dat inwoners weten wanneer en wat zij van de gemeente kunnen verwachten. Wij informeren actief en tijdig over de voortgang, we communiceren daarover helder door middel van een bij de aanvrager passend communicatiemiddel. Fysieke dienstverlening vanuit het gemeentehuis blijft het uitgangspunt. Dienstverlening op afspraak in spreekruimten verlenen we als dat mogelijk is. Huisbezoeken worden, waar nodig en mogelijk, geïntensiveerd. We passen digitale dienstverlening toe als dit voor de inwoner leidt tot betere dienstverlening of als dit wettelijk noodzakelijk is en sturen, zonder iemand daartoe te verplichten, aan op zoveel mogelijk laagdrempelige digitale communicatie en informatievoorziening.

Wat gaan we daarvoor doen?

De visie op dienstverlening zal worden herijkt. Dit doen we met de ambtelijke organisatie en betrokken inwoners (burgerpanel/burgerparticipatie). Op basis hiervan stellen we een activiteitenplan op, waarin ook is aangegeven welke middelen nodig zijn. Acties betreffen een mix van systeem- en procesinrichting, optimalisatie daarvan en investeringen in opleiding van medewerkers (kennis en competenties, houding en gedrag).

We zorgen er ook voor dat informatie digitaal beschikbaar is en dat telefonische bereikbaarheid, binnen vooraf vastgestelde en gecommuniceerde tijden, op orde is.

Stand van zaken begroting 2025

Om beter in verbinding te zijn met (groepen in) de samenleving, halen we actiever op wat er leeft in de Staphorster samenleving. Welke onderwerpen zijn actueel en belangrijk, hoe wordt hierover gedacht, welke emoties (zorgen en verlangens) spelen mee en hoe kan de gemeente hiermee omgaan?

Om de verbinding te versterken, willen we vervolgens de vraagstukken bespreekbaar maken, interactie op gang brengen tussen (relevante groepen) inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties en met elkaar nieuwe handelingsperspectieven ontwikkelen om met vraagstukken om te gaan.

Speerpunten

0.4 In verbinding met de samenleving (Nieuw)

Wat is de ontwikkeling en opgave?

Om beter in verbinding te zijn met (groepen in) de samenleving, willen we actiever ophalen wat er leeft in de Staphorster samenleving. Welke onderwerpen zijn actueel en belangrijk, hoe wordt hierover gedacht, welke emoties (zorgen en verlangens) spelen mee en hoe kan de gemeente hiermee omgaan?

Om de verbinding te versterken, willen we vervolgens de vraagstukken bespreekbaar maken, interactie op gang brengen tussen (relevante groepen) inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties en met elkaar nieuwe handelingsperspectieven ontwikkelen om met vraagstukken om te gaan.

Wat mag algemeen bestuur en organisatie ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028
Lasten	-2.601.606	-2.903.909	-3.234.144	-3.475.396	-3.596.372	-3.789.683
Baten	36.148.505	38.506.925	39.489.228	38.693.397	39.848.365	40.072.215
Saldo van baten en lasten voor bestemming	33.546.899	35.603.016	36.255.085	35.218.001	36.251.992	36.282.532
Storting	-115.379	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	68.667	236.998	232.319	82.803	32.803	32.803
Mutaties reserves	-46.712	236.998	232.319	82.803	32.803	32.803
Saldo van baten en lasten na bestemming	33.500.187	35.840.013	36.487.403	35.300.805	36.284.795	36.315.335

Afwijkingen t.o.v. begroting 2024 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 36.314.000 (batig saldo) naar € 36.487.000 (batig saldo). Dit is het verschil tussen de meerjarenschijf 2025 uit de begroting 2024 versus huidige begroting 2025. De belangrijkste afwijkingen zijn:		
Begrotingswijziging septembercirculaire 2023	445	
Lagere algemene uitkering - meicirculaire In de meicirculaire is de gewijzigde bbp-indexatie vervroegd van het jaar 2027 naar het jaar 2024, hierdoor daalt het volume en LPO accres vanaf het jaar 2024. Voor de jaren 2026 tot en met 2029 vindt compensatie plaats door het schrappen van de opschalingskorting.		272
Hogere contributie VNG		16
Ozb-opbrengsten indexatie 2025 obv CPI Zoals opgenomen in de zomernota worden de OZB opbrengsten het eerste jaar geïndexeerd met het CPI-index van T-2 (2023). De volgende jaren worden geïndexeerd met 1,5%.	221	
Onvoorzien <i>Vrijval kapitaalslasten 2025</i> - Er zijn voorafgaand aan het IHP kapitaalslasten opgenomen op de post onvoorzien ter hoogte van € 67.000. In het jaar 2024 worden geen investeringen in schoolgebouwen gerealiseerd waardoor er geen kapitaalslasten in 2025 ontstaan. <i>Vrijval onderhoudsvoorziening</i> - De jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud wordt bepaald aan de hand van het meerjarig beheersplan. In de oorspronkelijke raming van het (meerjarig) beheersplan zijn er een aantal aanpassingen doorgevoerd voor het gemeentehuis en de gemeentewerf. Dit heeft geleid tot een lagere dotatie van €131.000 aan de voorziening groot onderhoud. Het bedrag is opgenomen op de post onvoorzien en kan eventueel ingezet worden voor onderhoudskosten of kapitaalslasten in afwachting van het nieuwe (meerjarig) beheersplan die in 2025 wordt geactualiseerd. Dit is nader toegelicht in de paragraaf Onderhoud en kapitaalgoederen.		65
Loonkosten De loonsombegroting en indexatie van de lonen leidt tot mutaties in alle programma's. Daarnaast is er sprake van verschuivingen van de loonkosten tussen de verschillende programma's en taakvelden. De totale loonsombegroting is nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering en kan hier het beste geanalyseerd worden.		140

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Onttrekking vennootschapsbelasting grondexploitatie	32	
Onttrekken t.b.v. de nota inwonersparticipatie "We doen het samen" Voor de nota inwonersparticipatie "We doen het samen" wordt incidenteel € 200.000 beschikbaar gesteld, dit betreft een cofinanciering van inwonersinitiatieven. Een eventueel restant budget wordt overgeheveld naar de daarop volgende jaren.	200	

Betrokkenheid verbonden partijen

N.V. BNG te Den Haag

Betrokkenheid Bank Nederlandse Gemeenten als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

N.V. Rendo te Meppel

Betrokkenheid Rendo als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

N.V. Vitens te Zwolle

Betrokkenheid Vitens als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

N.V. Enexis te 's-Hertogenbosch

Betrokkenheid Enexis als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Wadinko B.V. te Zwolle

Betrokkenheid Wadinko als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Meer (financiële) informatie over de verbonden partijen is opgenomen in Paragraaf 5 | Verbonden partijen.

Programma 1 - Openbare orde en veiligheid

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	J. ten Kate
1.2	Openbare orde en veiligheid	J. ten Kate

Speerpunten

1.1 Een veilige gemeente

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Staphorst is een veilige gemeente en we zetten ons ervoor in om de gemeente veilig te houden. We willen een weerbare samenleving blijven tegen invloeden van (ondermijnende) criminaliteit.

Wat willen we bereiken?

We willen de gemeente Staphorst veilig houden en de weerbaarheid van de samenleving vergroten waar dat wenselijk is.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het is belangrijk dat de gemeente Staphorst overlast en criminaliteit in een vroegtijdig stadium signaleert. Dat vraagt om ogen en oren in de wijk, niet alleen van politie en gemeentelijke handhavers en toezichthouders, maar ook van onze inwoners. Er zullen acties worden ingezet om bewustwording te vergroten. Bewustwording draagt bij aan het vergroten van weerbaarheid, zowel van onze inwoners als van onze (gemeentelijke) organisatie. Ook zullen er lokaal gerichte veiligheidsactiviteiten worden georganiseerd.

We willen graag in goed contact staan met de jeugd. Er zijn jongeren die extra aandacht, ondersteuning en bijsturing nodig hebben. De gemeente heeft daarin een taak, binnen zowel het jeugddomein als het veiligheidsdomein. We zetten ons ervoor in dat het contact met de jeugd verbetert, omdat dit bijdraagt aan veiligheidsbeleving, aan het bieden en benutten kansen voor risicojongeren en aan afname van (jeugd)criminaliteit.

Stand van zaken begroting 2025

Ook in 2025 streven we er naar om de gemeente veiliger en weerbaarder te maken. Dit betekent dat we niet alleen onze inwoners beter willen beschermen tegen overlast en criminaliteit, maar ook hun vermogen willen vergroten om zelfbewust en weerbaar te reageren op veiligheidsvraagstukken. Het versterken van de sociale cohesie en het bevorderen van een gevoel van veiligheid staat centraal in onze aanpak. De betrokkenheid van de gemeenschap is essentieel voor het creëren van een veilige omgeving, daarom zullen we verschillende acties organiseren die de bewustwording van de inwoners te vergroten.

Daarnaast zullen we in 2025 het contact blijven versterken met de jeugd in Staphorst. We hebben in voorgaande jaren gezien dat een goede relatie met jongeren essentieel is voor het voorkomen van ongeregelde heden.

In 2025 zullen we de bevindingen van het rioolwateronderzoek naar drugsgebruik binnen de gemeente blijven opvolgen. We gaan werken aan een verdere aanpak van maatschappelijke onrust, zoals we dat in 2024 ook hebben gedaan. Hierbij blijven we onze aandacht richten op thema's als polarisatie, vluchtelingen en het in verbinding komen met de samenleving.

Speerpunten

1.2 Goed beschikbare en toegeruste hulpdiensten

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Wij zetten ons in voor een goede beschikbaarheid van en voldoende toegeruste hulpdiensten. We willen de brandweerkazerne, een ambulancepost en het politiebureau behouden. Wij hechten veel waarde aan de zichtbaarheid van wijkagenten.

Wat willen we bereiken?

Hulpdiensten moeten goed en adequaat hulp kunnen verlenen. We willen dat aanrijtijden op orde blijven en we monitoren dat periodiek. Ook willen we graag een goede zichtbaarheid van de politie in de verschillende wijken, mede door de inzet van vaste wijkagenten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We blijven monitoren of hulpdiensten goed beschikbaar en toegerust zijn. Waar nodig en mogelijk worden projecten gezamenlijk opgepakt. We vinden het belangrijk dat de wijkagent zichtbaar is. Zo sturen wij er op aan dat de wijkagent vaker aansluit bij verschillende overleggen met bewoners in bijvoorbeeld wijk- en dorpsraden.

Stand van zaken begroting 2025

In 2025 willen we ervoor zorgen dat hulpdiensten in de gemeente Staphorst nog steeds snel en adequaat kunnen reageren op noodsituaties. Dit betekent dat de aanrijtijden van deze diensten op peil blijven en regelmatig worden gemonitord om eventuele verbeteringen door te voeren. We blijven naar een sterke en zichtbare aanwezigheid van de politie en handhaving in alle wijken van de gemeente streven. In 2025 zullen we doorgaan met het monitoren van de beschikbaarheid en bereikbaarheid van onze hulpdiensten.

Speerpunten

1.3 Voorlichting en bewustwording

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Een goede voorlichting en bewustwording versterkt de alertheid en meldingsbereidheid en daarmee de veiligheid en de veiligheidsbeleving. Digitale veiligheid verdient, als onderdeel van voorlichting en bewustwording, aandacht. De hoge deelname aan Burgernet en buurtpreventieapps waarderen wij. We maken gebruik van middelen die nodig zijn om de veiligheid te borgen.

Wat willen we bereiken?

We willen de gemeente Staphorst veilig houden en de weerbaarheid van de samenleving vergroten waar dat wenselijk is.

Wat gaan we daarvoor doen?

Een goede voorlichting en bewustwording – zowel bij onze inwoners als bij onze (gemeentelijke) organisatie – draagt bij aan weerbaarheid en versterkt dus in het tegengaan van criminaliteit. Door preventieve maatregelen en het herkennen van signalen van criminaliteit, kan criminaliteit (eerder) worden opgespoord. We kunnen dit niet alleen en hebben daarbij de ogen en oren van onze inwoners nodig.

Om meldingsbereidheid te vergemakkelijken en te vergroten, zijn we per 1 april 2022 aangesloten bij Meld Misdad Anoniem (MMA). Van belang is dat inwoners op de hoogte zijn van dit meldpunt en daarom verdient MMA de nodige aandacht in communicatie.

Toenemende digitalisering maakt het verbeteren van de informatieveiligheid bij overheidsorganisaties en het creëren van bewustzijn bij onze inwoners steeds belangrijker. Digitale kwetsbaarheden en dreigingen zijn aan de orde van de dag. We monitoren die kwetsbaarheden en dreigingen continu en geven uitvoering aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheden (BIO).

Stand van zaken begroting 2025

In 2025 streven we ernaar om de gemeente Staphorst nog veiliger en weerbaarder te maken. Door onze voortdurende inzet op het gebied van voorlichting, bewustwording en samenwerking met onze inwoners, willen we criminaliteit effectief bestrijden en de gemeenschap sterker maken. Tegelijkertijd blijven we ons inzetten op het versterken van de digitale veiligheid en het verminderen van polarisatie. Zo werken we samen aan een Staphorst waarin iedereen zich veilig en betrokken voelt. Voorlichting en bewustwording blijven sleutelonderdelen van onze aanpak. We blijven maatregelen als het aanbieden van voorlichting voor onze inwoners als de gemeentelijke organisatie, zodat zij in staat zijn om signalen van criminaliteit vroegtijdig te herkennen en de juiste preventieve maatregelen te nemen. Daarnaast gaan we in 2025 de ontwikkelingen die in 2024 hebben plaatsgevonden, zoals het inrichten van een lokale ondermijningstafel en het bondgenotennetwerk, evalueren en door ontwikkelen.

Wat mag openbare orde en veiligheid ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028
Lasten	-1.649.292	-1.795.183	-2.033.677	-2.078.004	-2.126.512	-2.145.872
Baten	68.310	77.572	78.752	79.664	80.589	81.798
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-1.580.983	-1.717.611	-1.954.925	-1.998.340	-2.045.923	-2.064.074
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	23.182	53.182	8.182	8.182	8.182	8.182
Mutaties reserves	23.182	53.182	8.182	8.182	8.182	8.182
Saldo van baten en lasten na bestemming	-1.557.801	-1.664.429	-1.946.743	-1.990.158	-2.037.741	-2.055.892

Afwijkingen t.o.v. 2024 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
<p>Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 1.712.000 naar € 1.947.000. Dit is het verschil tussen de meerjarenschijf 2025 uit de begroting 2024 versus huidige begroting 2025.</p> <p>De belangrijkste afwijkingen zijn:</p>		
<p>Verhoging bijdrage GR Veiligheidsregio 2025 Zoals toegelicht in het raadgevoorstel van de Programmabegroting 2025 Veiligheidsregio IJsselland wordt de jaarlijkse bijdrage verhoogd. De grootste oorzaak van de gestegen bijdrage is de hoge indexatie voor 2025. Verder wil de Veiligheidsregio de komende jaren investeringen doen om de brandweer toekomstbestendig te maken en te houden. Dit leidt tot een structurele bijstelling van (afgerond) € 80.000.</p>		80
<p>Diverse kleine bijstellingen (meegenomen in de zomernota) De bijstellingen hebben betrekking op gestegen kosten rondom de jaarwisseling, cameratoezicht en bijstelling van budget meldpunt discriminatie.</p>		30
<p>Loonkosten De loonsombegroting en indexatie van de lonen leidt tot mutaties in alle programma's. Daarnaast is er sprake van verschuivingen van de loonkosten tussen de verschillende programma's en taakvelden. De totale loonsombegroting is nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering en kan hier het beste geanalyseerd worden.</p>		111

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Jaarlijkse onttrekking voor afschrijvingslasten brandweerkazerne	8	

Betrokkenheid verbonden partijen

Veiligheidsregio IJsselland te Zwolle

Betrokkenheid Veiligheidsregio als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstelling/effecten

Meer (financiële) informatie over de verbonden partijen is opgenomen in Paragraaf 5 | Verbonden partijen.

Programma 2 - Verkeer en vervoer

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
2.1	Verkeer en vervoer	H. Brinkman
2.2	Parkeren	H. Brinkman
2.5	Openbaar vervoer	H. Brinkman

Speerpunten

2.1 Regionale bereikbaarheid door verbetering ontsluiting A28

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden (aangepast):

Staphorst groeit. Het aantal inwoners neemt toe, de economie floreert en het aantal bedrijven stijgt. Dat houden we graag zo. Voor Staphorst is het essentieel om een infrastructuur te creëren die bij de ontwikkelingen past. Een wegennet dat de toenemende drukte aankan, onveilige verkeerssituaties in de dorpskernen voorkomt door bijvoorbeeld zwaar verkeer om te leiden, het bedrijfsleven een impuls geeft, het centrum een plek maakt voor ontmoetingen en woonwijken veilig en gezond houdt.

Wat willen we bereiken?

We willen een veilige en goed bereikbare ontsluiting van de A28 naar Staphorst. Dat betekent onder meer dat de bereikbaarheid van Staphorst voor gemotoriseerd verkeer moet worden verbeterd. Zodat de leefbaarheid én veiligheid in de kernen toeneemt; en het (vracht-)verkeer sneller en veiliger de kernen en bedrijventerreinen kan bereiken en verlaten.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente Staphorst kan als uitgestrekte plattelandsgemeente met een strategische ligging aan snelweg en spoor bijdragen aan oplossingen voor ruimtelijke opgaven. Zoals aan de zoektocht van Defensie naar locaties voor munitieopslag. Of door aan de A28 ruimte beschikbaar te stellen voor bedrijvigheid. Ook voor onze eigen ambitie op het gebied van bereikbaarheid is (regionale) samenwerking noodzakelijk. Door samen te werken kunnen we ruimtelijke knelpunten en ontwikkelingen het hoofd bieden én ervan profiteren.

Stand van zaken begroting 2025

Voor het verplaatsen van de op- en afritten zien Rijk en regio momenteel geen urgentie. Rijkswaterstaat gaat bij verplaatsing van de huidige op- en afritten niet akkoord met het behouden van de noordelijke op- en afritten. Ook is de werkwijze tussen overheden veranderd. Het is niet meer gebruikelijk om vanuit de lokale politiek een verzoek te doen aan provincie en het Rijk. Nu is duidelijk dat omvangrijke lokale ambities onderdeel moeten zijn van een bredere regionale context. Daarom laten we het denken vanuit de oplossing los en bekijken we onze bereikbaarheid vanuit de regionale context en opgaven.

Speerpunten

2.2 Regionale bereikbaarheid door een treinstation in Staphorst

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Wij zetten in op de realisatie van een treinstation in Staphorst en gaan door met de ingezette dialoog met betrokken organisaties.

Wat willen we bereiken?

We willen dat Staphorst met het openbaar vervoer goed bereikbaar is. Een treinstation draagt daaraan bij. Hoewel openbaar vervoer niet direct een verantwoordelijkheid van de gemeente is, kan de gemeente wel een belangrijke rol spelen bij het signaleren van knelpunten en het op de kaart zetten van initiatieven.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren een krachtige lobby en hebben de NS, ProRail en de Provincie Overijssel nodig voor de gewenste komst van een treinstation. De ingezette dialoog met deze betrokken organisaties wordt voortgezet, waarbij wij steeds Staphorst actief op de kaart (blijven) zetten.

Stand van zaken begroting 2025

Het is belangrijk dat Staphorst met het openbaar vervoer goed bereikbaar is. De inzet voor ondertunneling van de spoorwegovergang Gorterlaan en komst van een station heeft alleen kans van slagen vanuit een regionaal perspectief, als onderdeel van de regionale bereikbaarheid van (met name regionale) bedrijventerreinen.

Speerpunten

2.3 Fietspadenplan voor de raadsagenda

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden (aangepast):

Wij zijn voornemens een uitwerking te maken van het fietspadenplan, met daarin een vaststelling van prioritering.

Wat willen we bereiken?

We willen veilige en comfortabele fietspaden voor onze gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan inventariseren welke vrijliggende fietspaden nodig zijn en daarin een prioritering aanbrengen.

Stand van zaken begroting 2025

Op basis van een objectieve weging zijn vier fietspaden geprioriteerd. Dit zijn de Gemeenteweg (wegvak bebouwde komgrens tot Halfweg); de Lankhorsterweg (wegvak Gemeenteweg – Reggersweg); Scholenland en Stadsweg. De definitieve besluitvorming over de prioritering van deze vier fietspaden wordt binnenkort aan de raad voorgelegd, met daarbij een tracéstudie.

Na deze besluitvorming vindt in 2025 de uitwerking op perceelsniveau plaats van het eerste fietspad en wordt een definitief ontwerp gemaakt. . Voor de fysieke investering van het fietspadenplan is in de begroting een investeringsbedrag opgenomen van € 2 miljoen.

Speerpunten

2.4 Herinrichting Schipgravenweg in Rouveen

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

De herinrichting van de Schipgravenweg in Rouveen wordt aangepakt. Hierbij wordt zoveel mogelijk gelet op de wensen van de bewoners.

Wat willen we bereiken?

We willen een veilige wegverbinding aan de Schipgravenweg in Rouveen. Rouveen groeit en dat betekent dat het drukker wordt op de wegen. Verschillende weggebruikers zoals automobilisten en fietsers delen de wegen. De inrichting van wegen moet voor iedere weggebruiker veilig zijn en verdere groei van Rouveen aankunnen. Dat betekent dat de Schipgravenweg ingericht moet worden voor twee functies: als veilige ontsluitingsweg voor het gemotoriseerde verkeer en als recreatieve route voor wandelaars en fietsers. Ook willen we graag een goede en veilige verbinding richting het activiteitenterrein, de school en het dorpspark.

Wat gaan we daarvoor doen?

In deze bestuursperiode wordt de wegverbinding aan de Schipgravenweg in Rouveen opnieuw ingericht.

Stand van zaken begroting 2025

De gemeenteraad heeft besloten de Schipgravenweg te voorzien van grasbetonstenen aan weerszijden van de weg, de kruising met de Beukenlaan wordt verhoogd, andere oversteekplaatsen worden geaccentueerd en er wordt verlichting aangebracht op de kruisingen. Dit planning is dit uit te voeren in 2025.

Wat mag verkeer en vervoer ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028
Lasten	-4.036.790	-3.407.770	-3.552.801	-3.861.642	-4.078.368	-4.205.010
Baten	587.891	130.882	132.586	133.960	135.654	137.689
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-3.448.899	-3.276.888	-3.420.215	-3.727.682	-3.942.714	-4.067.321
Stortingen	-1.465.606	-1.343.000	-1.354.310	-1.379.501	-1.354.501	-1.329.501
Onttrekkingen	1.761.972	1.442.322	1.406.699	1.561.574	1.559.366	1.548.968
Mutaties reserves	296.366	99.322	52.389	182.073	204.865	219.467
Saldo van baten en lasten na bestemming	-3.152.533	-3.177.566	-3.367.826	-3.545.610	-3.737.849	-3.847.854

Afwijkingen t.o.v. 2024 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
<p>Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 3.607.000 naar € 3.368.000. Dit is het verschil tussen de meerjarenschijf 2025 uit de begroting 2024 versus huidige begroting 2025. De belangrijkste afwijkingen zijn:</p>		
<p>Lagere afschrijvingslasten Door bijstelling van het investeringsplan zijn bepaalde investeringen uitgesteld t.o.v. de planning in de begroting 2024. Bijvoorbeeld de investering fietspadenplan (totaal investeringsbedrag van € 2 miljoen) en de investering bij de stovonde: linksaf Burgermeester v/d Walstraat en fietspad. Hierdoor zijn de afschrijvingslasten in 2025 lager.</p>	152	
<p>Loonkosten De loonsombegroting en indexatie van de lonen leidt tot mutaties in alle programma's. Daarnaast is er sprake van verschuivingen van de loonkosten tussen de verschillende programma's en taakvelden. De totale loonsombegroting is nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering en kan hier het beste geanalyseerd worden.</p>	87	

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
<p>Jaarlijkse dotatie reserve wegen (motie 131) Zoals vermeld in de zomernota 2023 wordt jaarlijks een bedrag beschikbaar gesteld voor vervangingsinvesteringen wegen en het (groot) onderhoudsbudget wordt structureel verlaagd met € 400.000. Het verschil tussen de kapitaalslasten van de vervangingsinvesteringen en de verlaging van het onderhoudsbudget (€ 400.000) wordt in de reserve wegen gestort. Voor 2024 betreft de storting € 375.000 deze storting zal de komende jaren afnemen, naarmate er meer vervangingsinvesteringen plaatsvinden.</p>		375
Jaarlijkse dotatie wegenbeheerplan		979
Jaarlijkse onttrekking wegenbeheerplan	959	
Jaarlijkse onttrekking voor dekking kapitaallasten van asfaltwegen, betonverhardingen, elementenverhardingen, kunstwerken, openbare verlichting, straatmeubilair, parkeren	365	
Jaarlijkse onttrekking voor dekking kapitaallasten van middelen gladheidsbestrijding	32	
<p>Projectgelden aanjaagteam A28 (incidenteel) Om te komen tot een eenduidig en breed gesteund plan voor het (deels) verplaatsen van de toe- en afritten van de A28 is een aanjaagteam nodig om de doelstellingen van speerpunt 2.1 te behalen.</p>	50	

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Programma 3 - Economie en ondernemen

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
3.1	Economische ontwikkeling	L. Mulder / H. Brinkman
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	L. Mulder / H. Brinkman
3.3	Bedrijvenloket	L. Mulder / H. Brinkman
3.4	Economische promotie	L. Mulder / H. Brinkman

Speerpunten

3.1 Ontwikkeling bedrijventerreinen

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

De terreinen De Esch 0, Bullingerslag en De Esch 5 worden (verder) ontwikkeld tot bedrijventerreinen, zodat voorzien wordt in de behoefte aan bedrijfsruimte voor ontwikkelplannen van (lokale) ondernemers en aan een goede bereikbaarheid en rol van betekenis in de regio Zwolle. De behoefte aan bedrijfsruimte wordt in samenwerking met het bedrijfsleven, de regio en de provincie Overijssel onderzocht.

Wat willen we bereiken?

Ondernemers moeten ruimte geboden krijgen om een bedrijf te kunnen starten of om door te kunnen groeien als dit op de huidige bedrijfslocatie niet meer mogelijk is. Er wordt ingezet op toekomstbestendige bedrijventerreinen met kwaliteitsaspecten zoals duurzaamheid, nieuwe energie, circulariteit en klimaatadaptie. Waarbij het gaat om hervestiging van een bedrijf, moet hergebruik van de 'verlaten' locatie duidelijk zijn. Dit om de huidige bedrijventerreinen vitaal te houden.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Esch 0, Bullingerslag en De Esch 5 worden (verder) ontwikkeld.

Stand van zaken begroting 2025

We zien de ontwikkeling van bedrijventerreinen niet los van andere lokale en regionale speerpunten op het vlak van woningbouw, bereikbaarheid, energie etc. Ook is er samenhang tussen bedrijventerreinen. Welk type bedrijven wil je bijvoorbeeld waar hebben en waarom? Daarom stellen we een programma Bedrijventerrein op. Hierbij streven we naar een integrale en evenwichtige toedeling van functies, waarbij we ook inspelen op toekomstige ontwikkelingen zoals de Ruimtelijk-economische bouwsteen 2040 (REB2040) en de ontsluiting van Staphorst via weg en spoor.

Speerpunten

3.2 Circulair energielandschap

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

We werken toe naar een circulair energielandschap.

Wat willen we bereiken?

We putten de aarde uit door te veel grondstoffen te gebruiken en deze vervolgens weg te gooien, met onder andere vervuiling als gevolg. Het is noodzakelijk om anders om te gaan met grondstoffen. We moeten onze systemen zodanig inrichten dat we primaire grondstoffen niet meer weggoien, maar gebruiken als grondstof. Dit is circulaire economie. Duurzaamheid en circulaire economie gaan in de toekomst steeds meer onderdeel uitmaken van verdienmodellen voor ondernemers en coöperaties. De gemeente Staphorst heeft voor 2050 een circulaire economie als doelstelling gesteld.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de omgeving van de Uithofsweg ontwikkelen we gezamenlijk met de Provincie Overijssel een circulair energielandschap. Hier bieden we ruimte aan bedrijven die energie produceren of opslaan én die een concrete bijdrage leveren aan de transitie naar een circulaire economie. Uitgangspunt is organische groei: de gemeente geeft daarbij kaders aan, maar past geen actief grondbeleid toe.

Stand van zaken begroting 2025

Het ontwerp bestemmingsplan 'Buitengebied, partiele herziening Uithofsweg 2 te Rouveen wordt ter inzage gelegd. Daaraan voorafgaand zijn de omwonenden in een aantal bijeenkomsten geïnformeerd door de initiatiefnemers over de plannen. Voor de ontsluiting van de bestaande duurzame initiatieven is een

klankbordgroep opgericht met deelnemers uit de omgeving. In deze klankbordgroep zijn maatregelen afgesproken voor ontsluiting van de twee initiatieven via de bestaande infra. Onderdeel van deze maatregelen is het veiliger maken van de zuidelijke aansluiting op de N377. Naar aanleiding van de ter inzage legging van het ontwerp bestemmingsplan zijn zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen worden door de initiatiefnemers verwerkt. Daarna kan het bestemmingsplan worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Speerpunten

3.3 Een aantrekkelijk winkelhart in Staphorst

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Wij zetten in op een aantrekkelijk winkelhart van Staphorst, waarbij wij letten op wensen van omwonenden, ondernemers en bezoekers van het winkelcentrum.

Wat willen we bereiken?

Staphorst hecht grote waarde aan een vitale detailhandelstructuur in een aantrekkelijk winkelgebied. In de kern Staphorst bevindt zich het grootste winkelhart van de gemeente. We willen het winkelhart versterken. We streven naar een compleet voorzieningenaanbod in de kern van Staphorst, met meer ruimte om te verblijven en te ontmoeten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We willen de toegevoegde waarde van fysiek winkelbezoek ten opzichte van online winkelen bij de consument duidelijk in beeld gebracht hebben. Dit vereist een samenspel tussen detailhandel, horeca, vastgoedeigenaren en de gemeente. In samenspel met de Stichting Recreatie en Toerisme Staphorst en andere belangengroepen, wordt gezamenlijk gekomen tot een breed gedragen (centrum)visie met een uitvoeringsprogramma.

Stand van zaken begroting 2025

In het najaar 2024 zal er een raadsstartnotitie naar de gemeenteraad gebracht worden waarin/waarmee de scope en reikwijdte van de op te stellen centrumvisie wordt vastgesteld.

Het proces van de centrumvisie is voor 2025 voorzien waarbij de centrumvisie als bouwsteen voor de omgevingsvisie zal worden opgesteld.

Speerpunten

3.4 Een vitale agrarische sector

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

De agrarische sector is een essentiële bedrijfstak en van wezenlijk belang voor onze gemeente. We willen instandhouding en versterking van een vitale agrarische sector met een goed toekomstperspectief. Wij ondersteunen initiatieven op gebied van innovatie en alternatieve verdienmodellen. Ondanks weinig (speel)ruimte maken wij ons toch sterk om deze sector te ondersteunen.

Wat willen we bereiken?

We willen een duurzame en sterke agrarische economie met voldoende toekomstperspectief voor onze bestaande agrarische ondernemers, waarbij de balans met de natuurbelangen onze leidraad is. Welke gevolgen het beleid van het Rijk of van de Provincie Overijssel ook krijgen, deze moeten leiden tot instandhouding van het bruto regionaal product, zodat de sociaal economische structuur van onze gemeente in stand blijft en waar mogelijk versterking krijgt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Als gemeente zetten we in op verbinding. We laten de regie niet door anderen bepalen, maar hebben van onderop een eigen plan voor het landelijk gebied van Staphorst gemaakt. Samen met verschillende partijen die opkomen voor de belangen van agrarische ondernemers, natuur en bewoners van het landelijk gebied. De tien kernpunten uit het Coöperatief Plan Staphorst zijn voor ons leidend bij het toekomstbestendig houden van ons buitengebied. Zo is dit plan de basis voor diverse projecten die daaraan bijdragen. Inmiddels doen meerdere partners mee, in samenwerking met ons als gemeente en de provincie.

Stand van zaken begroting 2025

Het coöperatief plan heeft de basis en vertrekpunt gevormd voor de volgende ontwikkelingen:

1. In Rouveen is een koplopersproject. Dit is één van de 40 koplopersprojecten binnen Overijssel. Dat zijn initiatieven van mensen (inwoners, ondernemers, organisaties) uit Overijssel die wonen in het landelijk gebied. In koploperprojecten willen zij zorgen voor een toekomstbestendige leefomgeving.
2. In het Staphorsterveld start het eerste gezamenlijk feitenonderzoek binnen de provincie Overijssel. Het onderzoek houdt verband met te nemen besluiten voor natuurherstel. De provincie wil daarbij kijken naar de werkelijke staat van de natuur. De provincie wil dat doen op basis van gezamenlijk onderzoek om de feiten

scherp te krijgen. In dit kader wordt o.a. de waterkwaliteit in beeld gebracht.

3. In het gebied zijn diverse pilots, o.a een pilot overlagen van veengrond, een proef met omzetten bermmaaisel tot bodemverbeteraar door ANV en SBB en een proef met terugdringen Pitrus en Ridderzuring door ANV en SBB. Vanuit de gemeente wordt daarnaast gewerkt aan een proef waarbij we willen onderzoeken of we veenoxidatie kunnen terugdringen door gebruik van drijfmest en bodemleven katalysator die van nature aanwezige zuurstof minnende micro-organismen en schimmels reacteren.

Speerpunten

3.5 Ruimte voor Defensie (Nieuw)

Defensie verkent in Staphorst de mogelijkheid voor realisatie van grootschalige munitieopslag nabij de bestaande munitieopslag aan de Gorterlaan

Wat willen we bereiken?

Tijdens de raadsvergadering van 27 februari 2024 is gesproken over het nationale programma ruimte voor defensie. Vanuit de fracties zijn daarin de volgende signalen meegegeven:

1. De zoektocht van defensie dient het landsbelang. Staphorst moet deze zoektocht niet onnodig tegenwerken of vertragen.
2. Komst van een grootschalige munitieopslag kan mogelijk ook een kans bieden om andere ambities te kunnen realiseren.

Wat is de ontwikkeling en opgave?

Defensie zoekt in Nederland naar munitieopslag- en oefenlocaties. Defensie onderzoekt nu (naast andere locaties in het land) of het huidige munitiedepot na uitbreiding geschikt is voor grootschalige munitieopslag. Wanneer het kabinet besluit dat de locatie in Staphorst de voorkeur heeft, willen we daar onder voorwaarden aan meewerken. Staphorst wil garanties op het gebied van veiligheid en transport. Hierbij horen de ondertunneling van de spoorwegovergang bij de J.J. Gorterlaan en een adequate verbinding met de snelweg.

Wat mag economie en ondernemen ons kosten?

De grondexploitaties voor bedrijven maken deel uit van programma 3. Hierdoor kunnen de lasten en baten behoorlijk afwijken per jaarschijf. Toekomstige, nog door de raad vast te stellen grondexploitaties zijn nog niet meegenomen in de (meerjarige)exploitatiebegroting, hierdoor zijn de lasten en baten voor bestemming in de jaren 2026 t/m 2028 lager dan in 2024 en 2025.

Exploitatie	Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028
Lasten	-755.539	-4.348.395	-3.764.095	-1.297.684	-594.171	-923.254
Baten	972.474	3.905.974	3.590.976	1.150.850	438.197	768.496
Saldo van baten en lasten voor bestemming	216.934	-442.421	-173.119	-146.834	-155.975	-154.758
Stortingen	-284.317	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	71.620	314.000	34.000	5.000	5.000	5.000
Mutaties reserves	-212.697	314.000	34.000	5.000	5.000	5.000
Saldo van baten en lasten na bestemming	4.238	-128.421	-139.119	-141.834	-150.975	-149.758

Afwijkingen t.o.v. 2024 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 125.000 naar €139.000 . Dit is het verschil tussen de meerjarenschijf 2025 uit de begroting 2024 versus huidige begroting 2025. De belangrijkste afwijkingen zijn:		
Loonkosten De loonsombegroting en indexatie van de lonen leidt tot mutaties in alle programma's. Daarnaast is er sprake van verschuivingen van de loonkosten tussen de verschillende programma's en taakvelden. De		14

totale loonsombegroting is nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering en kan hier het beste geanalyseerd worden.

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Jaarlijkse onttrekking voor dekking kapitaallasten van beveiliging bedrijventerrein	5	
Agrarische coaching (incidenteel) De laatste jaren is de onzekerheid onder agrarische inwoners toegenomen, met name vanwege de stikstofcrisis. Gemeente Staphorst erkent het belang van het bieden van ondersteuning aan agrarische ondernemers die te maken hebben met deze onzekerheden. Daarom heeft de gemeente in 2022 een contract afgesloten met een organisatie die gespecialiseerde, neutrale en professionele hulpverlening biedt die aansluit bij de behoeften van agrariërs. Deze organisatie beschikt over een team van vertrouwenspersonen/hulpverleners die klaarstaan om agrarische inwoners bij te staan in deze moeilijke periode. Na twee jaar is de onzekerheid nog steeds aanwezig en daarom blijft de beschikbaarheid van neutrale en professionele hulpverlening van essentieel belang voor de agrarische inwoners van Staphorst	29	

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Programma 4 - Onderwijs

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
4.1	Basisonderwijs	H. Brinkman
4.2	Onderwijshuisvesting	H. Brinkman
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	H. Brinkman

Speerpunten

4.1 In iedere kern basisonderwijs

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Wij zetten ons ervoor in dat iedere kern basisonderwijs kan behouden.

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat iedere kern binnen de gemeente Staphorst (aanbod van) basisonderwijs behoudt.

Wat gaan we daarvoor doen?

In Staphorst werken de tien basisscholen, met de daaraan verbonden peutergroepen, aan goed onderwijs voor alle leerlingen in onze gemeente. Hierover vindt onderling en met de gemeente goede samenwerking en afstemming plaats. Deze samenwerking en afstemming krijgt vanuit de scholen vorm binnen een uitvoeringsorganisatie die samengebracht is in de stichting 'Jong in Staphorst' waar alle scholen aan deelnemen. Als gemeente haken wij hierop aan. Om in iedere kern binnen de gemeente Staphorst (aanbod van) basisonderwijs te behouden monitoren we de leerlingenaantallen en ontwikkeling van de scholen en blijven we hierover goed in gesprek met de scholen.

Stand van zaken begroting 2025

We volgen de leerlingenprognoses en spelen in op ontwikkelingen. In 2023 is het IHP vastgesteld. In het voorjaar 2024 zijn hiervoor een vijftal business cases opgesteld. Eind 2024 willen we voor elke school een business case hebben opgesteld.

Aandachtspunt is het behoud van openbaar onderwijs in de kern Staphorst. De scholen voelen hier een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Bij het opstellen van de business cases is ook aandacht voor de school als maatschappelijk middelpunt in dorpen. Dit betekent dat het gebouw steeds breder wordt ingezet dan alleen voor onderwijs. Denk aan buitenschoolse activiteiten of voorschoolse educatie en naschoolse opvang, maar ook de school als ontmoetingsplek, oefenruimte of plek voor verenigingen. (zie ook ambitie 6.1 Uitvoering ambities beleidsplan Iedereen doet mee en nieuw aandachtspunt, Sociale infrastructuur.

Speerpunten

4.2 Verbinding onderwijs met bedrijfsleven

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Wij verbinden onderwijs en bedrijfsleven met elkaar, zodat leerlingen daarmee ondersteund worden in hun ontwikkeling en beroepskeuze en het bedrijfsleven in het aantrekken van en investeren in toekomstig (vak-)personeel.

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat leerlingen worden ondersteund in hun ontwikkeling en beroepskeuze en het bedrijfsleven in het aantrekken van en investeren in toekomstig (vak-) personeel.

Wat gaan we daarvoor doen?

We initiëren en faciliteren het contact tussen onderwijs en bedrijfsleven. Zo is er onder andere een bijeenkomst geweest met alle scholen in het voortgezet onderwijs (VO) waar leerlingen uit Staphorst naartoe gaan. Eén school is daarop invulling gaan geven aan een koppeling van praktijk en theorie voor de havo en heeft vervolgens samen met bedrijven een stageprogramma opgezet voor havo 4-leerlingen. We hebben als gemeente de scholen met de bedrijven in contact gebracht en de meeste leerlingen uit Staphorst hebben een passende stageplek gevonden. De school en betrokken bedrijven zijn positief over de opgedane ervaringen. Onze activiteiten zijn er op gericht om de ontwikkeling van het praktijkonderwijs binnen de havo te borgen en ook binnen de andere scholen in te zetten.

Stand van zaken begroting 2025

De contacten tussen onderwijs en bedrijfsleven zijn gelegd. Binnen het voorgezet onderwijs (VO) zijn projecten opgezet om meer praktijk in de HAVO te brengen. Onze rol is nu vooral het bieden van ondersteuning op verzoek. Het onderwijs is betrokken bij de open bedrijvendag waar zowel leerlingen uit het VO als uit het PO naartoe gaan.

Speerpunten

4.3 Behoud van bibliotheken

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

De bibliotheken vervullen in de gemeente een belangrijke functie, waar ook veel gebruik van wordt gemaakt. Een bibliotheek is een voorziening die een wezenlijke bijdrage levert aan ontwikkeling, onderwijs en aan het tegengaan (of verhelpen) van laaggeletterdheid. Daarom zetten wij ons ervoor in om de bibliotheken te behouden.

Wat willen we bereiken?

We zetten in op een toekomstbestendige bibliotheek met een brede maatschappelijke functie.

Wat gaan we daarvoor doen?

De bibliotheek heeft een belangrijke functie die bijdraagt aan lezen, schrijven en taalverwerving. Daarnaast heeft de bibliotheek ook een maatschappelijke functie als de plek waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, informatie kunnen halen en basisvaardigheden kunnen ontwikkelen. Ook speelt de bibliotheek een belangrijke rol in het aan elkaar verbinden van maatschappelijke organisaties. Sinds kort heeft de bibliotheek dan ook zitting in de Stuurgroep Gezond Meedoen Staphorst waar de belangrijkste voorliggende partijen in Staphorst deelnemer van zijn.

Stand van zaken begroting 2025

De SPUK-aanvraag voor het verstevigen van de huidige bibliotheek locaties is in het najaar 2023 wederom afgekeurd (gemeenten zonder bibliotheekvestiging gingen voor). Onze aanvraag blijft wel staan, mochten er meer middelen beschikbaar komen. Met deze SPUK willen we de openingstijden in Staphorst verruimen en de voorzieningen in Rouveen uitbreiden. Ook roept motie M165 op om de mogelijkheden van een bibliotheekfunctie in het MFA in IJhorst te creëren mee te nemen in de planvorming. Onlangs is bekend gemaakt dat voor deze regeling 11 miljoen extra beschikbaar komt. Het is nog de vraag of dit voor Staphorst betekent dat het wel wordt toegekend.

De provinciale subsidie Toekomstkracht is wel toegekend. Deze is gericht op het toekomstbestendig maken van het bibliotheekwerk en op de samenwerking van de bibliotheek met lokale partners, zoals de scholen en het voorliggend veld. Nederland vergrijsd, wordt steeds diverser en digitalisering wordt langzamerhand de norm. Er is een stijgend tekort aan professionals (waaronder ook onderwijzers) en er is sprake van een toenemende kloof tussen inwoners die wel en die niet de benodigde vaardigheden bezitten om zich in de maatschappij staande te houden. De bibliotheek wil aansluiten op de behoeften van gebruikers en in de toekomst voor hen een veilige haven zijn waar vaardigheden worden ontwikkeld en actief burgerschap wordt gestimuleerd. Kortom, een bibliotheek die zowel individuele als maatschappelijke ontwikkeling faciliteert.

Om inwoners in de toekomst toereikend te kunnen faciliteren wordt er binnen de Stuurgroep Gezond Meedoen Staphorst door de bibliotheek samen met de scholen en de partijen in het voorveld plannen ontwikkeld. De gezamenlijkheid is daarbij een belangrijk punt en een essentiële voorwaarde om dat te bereiken is gezamenlijke huisvesting. Dit is momenteel een zeer urgent punt omdat de noodzakelijke adequate huisvesting voor voorliggende partijen en de bibliotheek in gemeente Staphorst te kort schiet. Hierdoor komt het bieden van hulp en ondersteuning aan inwoners in het gedrang. (zie ook ambitie 6.1 Uitvoering ambities beleidsplan Iedereen doet mee en nieuw aandachtspunt Sociale infrastructuur.

Speerpunten

4.4 Stimulering verduurzamings- en binnenklimaatprogramma's schoolgebouwen

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Verduurzaming en een goed binnenklimaat van schoolgebouwen juichen wij toe. Door de gestegen energieprijzen is het belang groter dan ooit om op een duurzame(re) manier energie te gebruiken. Wij stimuleren verduurzamings- en binnenklimaatprogramma's voor schoolgebouwen.

Wat willen we bereiken?

Goede en duurzame onderwijshuisvesting is cruciaal voor goed onderwijs. Ten behoeve van goed onderwijs zijn duurzame schoolgebouwen nodig waarin het gezond en fijn is om te leren en werken. Dit leidt tot een hoger leerrendement en minder ziekteverzuim. We willen daarom een gedragen integraal huisvestingsplan waarin verduurzaming en klimaat een wezenlijk onderdeel is.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen, samen met schoolbesturen en andere betrokkenen, een integraal huisvestingsplan (IHP) op.

Stand van zaken begroting 2025

Het streven is om samen met de schoolbesturen per school een business case op te stellen conform het bepaalde in het Integraal Huisvestingsplan. In september 2024 is in de raad een eerste voorstel gedaan om op basis van de voorliggende business cases verder uitvoering te geven aan het Integraal Huisvestingsplan.

Wat mag onderwijs ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028
Lasten	-1.899.770	-2.086.643	-2.030.042	-2.862.575	-2.783.722	-1.888.127
Baten	580.677	463.211	432.527	438.599	444.762	451.433
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-1.319.093	-1.623.432	-1.597.516	-2.423.976	-2.338.960	-1.436.694
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	475.656	591.118	572.822	1.375.439	1.283.339	383.339
Mutaties reserves	475.656	591.118	572.822	1.375.439	1.283.339	383.339
Saldo van baten en lasten na bestemming	-843.437	-1.032.314	-1.024.694	-1.048.537	-1.055.621	-1.053.355

Afwijkingen t.o.v. 2024 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is nauwelijks gemuteerd, de belangrijkste afwijkingen zijn:		
Basisonderwijs huisvesting Met ingang van 2022 zijn de afspraken tussen de gemeente en de peuterspeelzalen gewijzigd. De gemeente ontvangt geen nota meer voor de huur van de peuterspeelzalen, maar het huurbedrag is opgenomen in de subsidie die de gemeente verstrekt. Het huurbedrag valt vrij op het budget basisonderwijshuisvesting.	41	
Loonkosten De loonsombegroting en indexatie van de lonen leidt tot mutaties in alle programma's. Daarnaast is er sprake van verschuivingen van de loonkosten tussen de verschillende programma's en taakvelden. De totale loonsombegroting is nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering en kan hier het beste geanalyseerd worden.		31
Overige mutaties		26

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Jaarlijkse onttrekking voor dekking kapitaallasten van peuterspeelzalen en schoolgebouwen	440	
IHP bijdrage klimaatbeheersing en verduurzaming De gemeente verstrekt een eenmalige bijdrage aan de scholen voor de klimaatbeheersing en het verduurzamen van de schoolgebouwen. Vooruitlopend op de businesscases is er in de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 € 133.000, € 970.000 en € 900.000 opgenomen voor de jaren 2025, 2026 en 2027. Het naar voren halen van de de klimaatbeheersing- en verduurzamingsmaatregelen in de definitieve businesscases heeft consequenties voor de verdeling over de jaren. Dit is in deze begroting nog niet verwerkt.	133	

Betrokkenheid verbonden partijen

Stichting dagelijks beheer MCR te Rouveen

Betrokkenheid Stichting Dagelijks Beheer MCR Rouveen als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Meer (financiële) informatie over de verbonden partijen is opgenomen in Paragraaf 5 | Verbonden partijen.

Programma 5 - Sport, cultuur, recreatie en toerisme

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
5.1	Sportbeleid en activering	H. Brinkman
5.2	Sportaccommodaties	H. Brinkman
5.3	Cultuurpresentatie	J.C. Bos
5.4	Musea	J.C. Bos
5.5	Cultureel erfgoed	L. Mulder / J.C. Bos
5.6	Media	J.C. Bos
5.7	Openbaar groen en recreatie	J.C. Bos / H. Brinkman

Speerpunten

5.1 Optimaal, functioneel, breed en toekomstbestendig faciliteitengebruik voor beweging en sport

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

We hechten, vanuit het belang van gezondheid, veel waarde aan beweging en sport. Vanuit dat belang zien we graag dat bestaande faciliteiten voor beweging of sport optimaal worden benut, waarbij budgetten effectief en doelmatig worden besteed. We starten een verkenning naar mogelijkheden (en initiatieven) om faciliteiten optimaler, functioneler, breder en toekomstbestendig te kunnen benutten en inzicht te krijgen in wat daarvoor nodig is.

Wat willen we bereiken?

Sportaccommodaties hebben een belangrijke plek in onze samenleving. Naast bewegen en sporten is er ook ruimte voor ontmoeten. Daarom willen we dat de faciliteiten voor bewegen en sporten optimaal, functioneel, breed en toekomstbestendig gebruikt worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

We onderzoeken waar mogelijkheden en initiatieven liggen om faciliteiten optimaler, functioneler, breder en toekomstbestendiger te benutten. Dat kan bijvoorbeeld door de faciliteiten voor meerdere doelgroepen toegankelijk te maken door het zogenaamde 'open club' concept, waarbij een accommodatie van een vereniging de ontmoetingsplek wordt voor alle buurtbewoners (leden en niet-leden). Dat kan bijvoorbeeld ook door het verduurzamen van gemeentelijke sportaccommodaties (gebouwen en velden). Daarnaast willen we ook kijken of en op welke manier de gemeentelijke accommodaties multifunctioneler kunnen worden ingezet.

Stand van zaken begroting 2025

In 2024 onderzoeken we waar mogelijkheden en initiatieven liggen om faciliteiten voor bewegen en sport optimaler, functioneler, breder en toekomstbestendiger te benutten. Ook willen we kijken of en op welke manier de gemeentelijke accommodaties multifunctioneler ingezet kunnen worden. Door ruimte te bieden aan mogelijkheden en initiatieven investeren we in de toekomst van het dorp en de gezondheid van de inwoners uit onze gemeente. Dit is in lijn met de in ontwikkeling zijnde Sportwet waarmee sport in Nederland toekomstbestendig georganiseerd gaat worden. Vanwege de grote maatschappelijke waarde van sport en bewegen wordt het daarmee een publieke verantwoordelijkheid. (Zie ook ambitie 6.1 Uitvoering ambities beleidsplan Iedereen doet mee en nieuw aandachtspunt Sociale infrastructuur.

Op 28 mei 2024 is door de raad een eerste voorstel om verder onderzoek te doen naar een multifunctioneel complex Noorderslag goedgekeurd. Er lopen verschillende onderzoeken om te kijken hoe we het evenemententerrein 'de Tippe' voor meerdere activiteiten kunnen inzetten. Ook het zwembad onderzoekt hoe zij meer ruimte kunnen bieden aan verschillende activiteiten binnen hun complex.

In mei 2024 is er een verenigingsmonitor uitgezet onder alle verenigingen in Staphorst. Dit onlineonderzoek bestaat uit vragen die betrekking hebben op de verenigingssituatie; van beleidsvoering tot vrijwilligers en van vitaliteit tot maatschappelijke betrokkenheid. Dit onderzoek wordt breed in de regio Overijssel uitgezet en bekostigd vanuit de specifieke uitkering die we vanuit het Rijk ontvangen voor sport- en bewegen.

Rondom verduurzaming zijn er belangrijke stappen gezet om accommodaties toekomstbestendiger in te richten. Zo zijn de gymzalen en de voetbalverenigingen van Staphorst en Rouveen in 2023 voorzien van LED verlichting. Ook vanuit diverse sportverenigingen zelf is er geïnvesteerd om de accommodatie verder te verduurzamen door bijvoorbeeld de aanleg van zonnepanelen. Vanuit het Rijk heeft de gemeente een specifieke uitkering ontvangen voor meerkosten energie voor openbare zwembaden (SPUK MEOZ). In het voorjaar 2024 heeft het zwembad een verduurzamingsplan opgesteld. Aan de hand van dit plan wordt er in afstemming tussen gemeente en zwembad gekeken hoe de specifieke uitkering besteed wordt omdat zwembaden van groot belang zijn voor de huidige sportinfrastructuur.

Speerpunten

5.2 Inclusief sporten en aanjagen sport- en bewegingsonderwijs

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

We willen dat beweging en sport voor iedereen toegankelijk is. Iedereen moet de mogelijkheid hebben mee te doen, ook mensen met een beperking. Inclusief sporten dragen wij een warm hart toe. We vinden het belangrijk dat in het onderwijs voldoende aandacht is voor beweging en sport. De gemeente heeft een verbindende rol in het stimuleren van kwalitatief goed bewegingsonderwijs.

Wat willen we bereiken?

In de afgelopen periode is samen met partijen in de samenleving het Vitaliteitsakkoord opgesteld. Het Vitaliteitsakkoord geeft invulling aan acht doelstellingen op het gebied van bewegen, sport en preventie. Met de thema's 'inclusief bewegen en sporten' en 'van jongs af aan vaardig in bewegen' van het Vitaliteitsakkoord maken we beweeg- en sportaanbod voor iedereen in de gemeente Staphorst toegankelijk. Door ook vanaf jonge leeftijd kwalitatief en voldoende bewegingsonderwijs aan te bieden, willen we iedereen een leven lang laten bewegen en sporten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We geven verdere invulling aan de uitvoeringsagenda van het Vitaliteitsakkoord. Hierin is de buurtsportcoach onmisbaar. Daarom investeren we in de inzet van de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach door minimaal aan de landelijke fte-norm te voldoen. We stellen buurtsportcoaches aan met de focus op verschillende aandachtsgebieden, zoals onderwijs, sportverenigingen, ouderen en inclusief sporten.

Stand van zaken begroting 2025

We geven invulling aan de uitvoeringsagenda voor inclusief sporten en bewegen. Om dit te kunnen realiseren heeft een voorliggende partij een projectplan gemaakt voor de komende vier jaar om inclusief sporten en bewegen in Staphorst aan te jagen. In september 2023 is de uitvoering van het eerste gedeelte van het projectplan gestart. In juli 2024 verwachten we de eerste resultaten vanuit het onderzoek wat gedaan is onder inwoners en verenigingen.

Per januari 2024 voldoen we aan de landelijke norm van 3.5 FTE inzet van de brede combinatiefunctionaris in Staphorst. De brede combinatiefunctie is onderverdeeld in sport en bewegen (2.5 FTE) en cultuur (1 FTE). Er is een uitvoeringsplan opgesteld door de sport- en beweegcoaches aan de hand van de bijdrage die zij kunnen leveren aan de maatschappelijke resultaten in het beleidsplan sociaal domein 'Iedereen doet mee'. Door de uitbreiding van het aantal FTE is het aanbod aan sport- en beweegactiviteiten door de buurtsportcoaches verder uitgebreid voor verschillende aandachtsgebieden. Denk hierbij aan aanbod voor onderwijs, kinderopvang, sportverenigingen, ouderen en het stimuleren van inclusief bewegen en sporten.

Met betrekking tot verenigingen is er extra aandacht voor een sociaal veilig sportklimaat op de vereniging. Er heeft in april 2024 een informatieavond van NOC-NSF plaatsgevonden om verenigingen praktische tools rondom de vier V's van veiligheid mee te geven. In september 2024 wordt er in Staphorst een opleiding voor verenigingen aangeboden voor de rol van de vertrouwenscontactpersoon. Er zijn verschillende verenigingen die zich voor deze opleiding hebben aangemeld.

De doelen rondom sport- en bewegen zijn vastgelegd in het sport- en beweegakkoord 2.0 van de gemeente Staphorst. De doelen zijn in overeenstemming met de maatschappelijke resultaten die we hebben vastgesteld in het beleidsplan van het sociaal domein 'Iedereen doet mee'. Vanuit het Rijk ontvangen we een specifieke uitkering om verder uitvoering te geven aan deze sport- en beweegactiviteiten. Er is een kernteam sport- en bewegen die bestaat uit verenigingen, onderwijs, de buurtsport- en beweegcoaches en andere betrokkenen uit de samenleving om mee te bepalen hoe we dit budget gaan inzetten om verder uitvoering te geven aan sport- en beweegactiviteiten in de gemeente.

Speerpunten

5.3 Inzet behoud cultureel erf- en gedachtegoed

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Cultuur maakt Staphorst uniek en is diep geworteld en verweven in onze samenleving. Onze identiteit en eigenheid willen we behouden. Wij stimuleren deelname aan culturele activiteiten door scholen. Wij willen de krachten bundelen als het gaat om (lokale) initiatieven tot verspreiding van kennis over de Staphorster historie, cultuur en erfgoed, zowel voor onze inwoners als voor bezoekers. We zien graag dat vanuit de samenleving de Staphorster cultuur, erfgoed en cultureel gedachtegoed niet alleen wordt behouden, maar ook wordt meegegeven aan de volgende generaties.

We zijn trots op onze cultuur en we willen graag een platform bieden om het behoud ervan te steunen.

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat het binnenschoolse aanbod voor cultuureducatie wordt uitgebreid en verdiept en daarnaast ook breder in de samenleving (buiten de school) vorm gaat krijgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om het uitdragen van onze cultuur te borgen en verstevigen, zullen wij verbinding zoeken binnen het culturele veld en de Staphorster samenleving. Dit kan gerealiseerd worden door de cultuurcoach een bredere rol te geven dan alleen binnen het basisonderwijs, wat nu het geval is. Geïnvesteed zal worden in de inzet van een cultuurcoach in de positie als verbinder en aanjager van culturele initiatieven binnen de samenleving.

Stand van zaken begroting 2025

De nieuwe cultuurnota is op 27 februari 2024 vastgesteld door de raad. Vanaf maart 2024 is de cultuurcoach/makelaar begonnen bij de gemeente Staphorst. Zij heeft zich in eerste instantie beziggehouden om het cultuurmenu van de scholen up-to-date maken en uitbreiden. Daarnaast leert ze het culturele veld van de gemeente Staphorst kennen door het inplannen van afspraken. Door in het culturele veld van Staphorst op te halen weet ze wat er leeft. Op die manier kunnen er nieuwe culturele initiatieven aangejaagd worden en ingespeeld worden op initiatieven die leven bij culturele partijen en de samenleving. Dit wordt verwerkt in een uitvoeringsplan voor de komende jaren. Hiervoor is extra budget aangevraagd in de zomernota zoals reeds is aangegeven in de cultuurnota.

Eén van de initiatieven die volop in voorbereiding is de viering van het 80-jarig lustrum van de bevrijding. Op 14 april 2025 is het 80 jaar geleden dat Staphorst is bevrijd en op 5 mei wordt dit landelijk gevierd. Aan de 80-jarige vrijheid willen we lokaal aandacht besteden door culturele partijen en scholen te betrekken bij de invulling hiervan. Er is een bijeenkomst op 11 september georganiseerd, waaruit een werkgroep wordt gevormd om, zowel educatief als in de samenleving vorm te geven aan de viering. Om de 80-jarige vrijheid te vieren loopt ook de wandelroute de Canadian Trail ook door de gemeente Staphorst. Door de route te wandelen loopt de wandelaar als het ware in de (voet-) sporen van de Canadese bevrijders. Ook wordt er naar de omgevingsvisie en IHP-plan gekeken, om cultuur al vanaf het ontwerp op te nemen en op die manier breder buitenschools in te zetten.

Speerpunten

5.4 Versterking natuur- en recreatiegebieden, vitale vakantieparken

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

We willen toegankelijke natuur- en recreatiegebieden, waarin de beleving, in goede balans voor zowel inwoners als recreanten, wordt versterkt. We zetten ons in voor vitale vakantieparken. Dat kan betekenen dat door de eigenaren een revitaliseringslag gemaakt moet worden. Bij het revitaliseren van vakantieparken staat de functie van recreatie voorop en wordt permanente bewoning aangepakt.

Wat willen we bereiken?

Natuur- en recreatiegebieden moeten voor zowel inwoners als recreanten toegankelijk zijn. We willen een beter toeristisch recreatief klimaat, waarbij er meer samenhang is tussen samen doen en ambitie en waarbij de belangen van inwoners en recreanten met elkaar in evenwicht zijn. Een actualisatie van het fiets- en wandelnetwerk dat de komende tien jaar meekan, draagt hieraan bij. We hanteren het uitgangspunt dat vakantieparken hun recreatieve functie behouden en dat alle vakantieparken een kansrijk en vitaal niveau bereiken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om de niet-vitale vakantieparken te versterken, wordt een provinciedekkende aanpak gehanteerd. Het expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel biedt daarbij ondersteuning. Eigenaren van vakantieparken zullen in bepaalde gevallen een vitaliseringslag moeten maken en daarin hebben wij een sturende en aanjagende rol.

Binnen het Project Vitale Vakantieparken gaan we verder op het reeds ingeslagen pad tot vitalisering van de vakantieparken in IJhorst. We gaan in gesprek met de verschillende (verenigingen van) eigenaren en ondernemers en we stimuleren uitvoeringsgerichte vitaliseringsplannen per park. We komen met een voorstel tot aanpak van permanente bewoning.

Stand van zaken begroting 2025

Eind 2024 is het toeristisch recreatief beleid vastgesteld en in 2025 wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld. Het fietspad langs de Herenweg wordt afgerond (1e fase) en verlengd naar de gemeentegrens met Hardenberg

en sluit daar aan op het fietspad dat ook daar wordt aangelegd (2e fase). Met de parken zijn ideeën uitgewerkt om hun gezamenlijke toeristisch-recreatief potentieel te verbeteren. De verkenning van de Zwarte Dennen als recreatieve voorziening wordt besproken met SBB. De samenwerking met SOS wordt gecontinueerd.

De permanente bewoning wordt gemonitord aan de hand van het aantal BRP-inschrijvingen. Voor de lange verhuur is met de individuele eigenaren een plan van aanpak gemaakt. Met de eigenaren die de woning zelf bewonen worden gesprekken gevoerd. Daarmee is er eind 2025 per woning in beeld wat de stand van zaken is en welk vervolg eventueel nodig is.

Speerpunten

5.5 Verlagen administratieve lastendruk

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

We kijken naar mogelijkheden om de administratieve lastendruk voor passende initiatieven door verenigingen op gebied van sport, cultuur, recreatie en toerisme te verminderen.

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat administratieve lastendruk geen belemmering vormt voor (het indienen en ontplooiën van) passende initiatieven op gebied van sport, cultuur, recreatie en toerisme. Daar waar de lastendruk als fors wordt ervaren, willen we onderzoeken waarin en op welke manier we de lastendruk kunnen verlagen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan met organisatoren van evenementen of andere initiatiefnemers in gesprek om hun ervaringen op te halen. We willen inzicht in hoe zij de administratieve lastendruk ervaren en waar die lastendruk het grootst is en mogelijk zelfs belemmerend werkt. Vervolgens onderzoeken we waar lastendruk weggenomen of verlaagd kan worden. Daarbij nemen we het gehele vergunningproces in ogenschouw, vanaf het eenvoudig(er) aanvragen van een vergunning, tot het verstrekken van de eenvoudig(ere) vergunning – alles binnen de mogelijkheden en kaders die er zijn.

Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheden wat betreft het eenvoudiger indienen van een vergunningaanvraag door middel van automatisering.

Over het concept-evenementenbeleid gaan we in gesprek met de jongerenraad en de organisaties. Nadat de APV is vastgesteld leggen we het evenementenbeleid ter vaststelling voor aan de raad en maken we een uitvoeringsprogramma.

Wat mag sport, cultuur, recreatie en toerisme ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028
Lasten	-4.597.633	-5.152.135	-4.650.943	-4.701.286	-4.595.260	-4.629.798
Baten	287.712	297.855	224.947	227.973	231.044	234.208
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-4.309.921	-4.854.280	-4.425.996	-4.473.313	-4.364.215	-4.395.590
Stortingen	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	752.144	1.071.525	470.307	424.307	202.307	202.307
Mutaties reserves	752.144	1.071.525	470.307	424.307	202.307	202.307
Saldo van baten en lasten na bestemming	-3.557.777	-3.782.755	-3.955.689	-4.049.006	-4.161.909	-4.193.283

Afwijkingen t.o.v. 2024 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 3.895.000 naar € 3.956.000. Dit is het verschil tussen de meerjarenschijf 2025 uit de begroting 2024 versus huidige begroting 2025. De belangrijkste afwijkingen zijn:		
Bijstelling groenonderhoud Zoals aangegeven in de zomernota is het groenareaal in Staphorst uitgebreid met de woonwijk De Slagen.		33

Deze uitbreiding is nog niet in het bestek opgenomen maar wordt wel al door de aannemer van het groenonderhoud Staphorst onderhouden en kost ruim € 17.000. Door klimaatverandering zijn de pieken en dalen in natte en droge periodes steeds groter. De droge periodes hebben hun weerslag op de beplanting. Dit heeft tot gevolg dat er veel beplanting dood gaat en opnieuw moet worden ingeboet. Om dit te voorkomen zijn extra rondes met watergeven noodzakelijk. Hier is in het huidige budget geen rekening mee gehouden en dit kost ongeveer € 15.000 per jaar.		
Hogere indexatie subsidies conform verordening		23
Loonkosten De loonsombegroting en indexatie van de lonen leidt tot mutaties in alle programma's. Daarnaast is er sprake van verschuivingen van de loonkosten tussen de verschillende programma's en taakvelden. De totale loonsombegroting is nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering en kan hier het beste geanalyseerd worden.		18
Lagere afschrijvingslasten Door bijstelling van het investeringsplan zijn bepaalde investeringen uitgesteld t.o.v. de planning in de begroting 2024. Dit geldt ook voor de investering Dorpspark Rouveen, waarbij in de voorgaande begroting rekening was gehouden met afronding in 2024 en daarmee afschrijvingslasten in 2025.	26	
Voorziening groot onderhoud gebouwen De jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud wordt bepaald aan de hand van het meerjarig beheersplan. In de oorspronkelijke raming van het (meerjarig) beheersplan zijn er een aantal aanpassingen doorgevoerd. Dit leidt tot mutaties in verschillende programma's. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf onderhoud en kapitaalgoederen.		12

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Jaarlijkse onttrekking voor dekking kapitaallasten van gebouwen sportaccommodaties en speeltoestellen.	202	
Groenrenovatie (incidenteel) Betreft incidenteel budget voor groenrenovatie bomen.	75	
Vitale vakantieparken De gemeenteraad heeft voor de jaarschijven 2024 t/m 2026 incidentele budgetten beschikbaar gesteld ter hoogte van € 397.800 (2024), € 123.000 (2025) en € 102.000 (2026) voor de uitvoering van het plan van aanpak project vitale vakantieparken. De budgetten en dekking uit de reserve is door middel van een begrotingswijziging verwerkt.	123	
Bijdrage stichting Ontdek Staphorst (projectondersteuning) (incidenteel) De gemeente Staphorst heeft in de begroting 2024 aangegeven voor 3 jaar (2024 t/m 2026) een incidentele bijdrage aan stichting Ontdek Staphorst (voorheen stichting recreatie & toerisme) te verstrekken om te blijven investeren, onder andere ter behoeve van projectondersteuning.	70	

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Programma 6 - Sociaal domein

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	J. ten Kate / J.C. Bos
6.2	Wijkteams	J.C. Bos
6.3	Inkomensregelingen	J.C. Bos
6.4	Begeleide participatie	J.C. Bos
6.5	Arbeidsparticipatie	J.C. Bos
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	J.C. Bos
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	J.C. Bos
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	J.C. Bos
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	J.C. Bos
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	J.C. Bos

Speerpunten

6.1 Uitvoering ambities sociaal beleidsplan 'Iedereen doet mee'

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden (aangepast):

Op 15 februari 2022 is het integrale beleidsplan 'Iedereen doet mee' vastgesteld. We willen uitvoering geven aan de ambities in het beleidsplan, ingedeeld naar de vier pijlers 'opgroeien en ontwikkelen', 'meedoen', 'samenleven' en 'gezondheid'. Op deze pijlers zijn bij meerdere maatschappelijke effecten benoemd. De behaalde resultaten worden gemonitord met het kwaliteitskompas dat is ontwikkeld door Movisie.

Wat gaan we daarvoor doen?

We maken concrete afspraken (via de subsidiebeschikking en/of de subsidie-overeenkomst) met organisaties over het realiseren, monitoren (onder andere gesprekstafels en accountgesprekken) en evalueren van indicatoren. Hiervoor zijn we met de ketenpartners in het voorliggende veld in gesprek. Door middel van het nieuw vormgegeven subsidieproces kunnen we scherper sturen op de maatschappelijke resultaten. Dit doen we zowel vooraf (door antwoord te geven op de vragen: Wat zijn de acties die onder de indicatoren hangen? Wat gaan de partijen daadwerkelijk doen? Welke resultaten willen ze daarmee behalen?) als achteraf (door antwoord te geven op de vragen: Wat heeft hieraan bijgedragen? Wat doen we niet meer? Wat moet ontwikkeld worden?). We zitten in de startfase van deze vorm van samenwerken.

Stand van zaken begroting 2025

De inzet op doelen en uitvoering van het beleidsplan 'Iedereen doet mee' wordt versterkt door het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA 2023) en het Integraal Zorgakkoord (IZA 2022). De preventieve doelen in de akkoorden sluiten aan bij de doelen van Gezond Meedoen Staphorst! waar we samen met onze maatschappelijke partners aan werken. Daarom is besloten de uitvoering van IZA en GALA onder de paraplu van Gezond Meedoen Staphorst! te brengen.

Gemeenten, inwoners, zorgpartijen en zorgverzekeraars werken samen aan een regionaal plan om passende zorg in de toekomst beschikbaar te houden. Staphorst draagt hier ambtelijk en bestuurlijk aan bij. We gebruiken de regionaal ontwikkelde plannen en de extra middelen vanuit deze akkoorden ter versterking van lokaal lopende projecten en het opstarten van nieuwe initiatieven. Het proces van monitoren van de behaalde resultaten op de benoemde maatschappelijke effecten uit het beleidsplan zetten we in 2025 verder door. Deze gaan we opnemen in de monitor Sociaal Domein over het jaar 2024. Daarnaast geven we in 2025 opvolging aan het rioolwateronderzoek en komen we met een voorstel voor mogelijke interventies in het kader van middelengebruik. Ook een plan voor het onderwerp straathoekwerk staat voor 2025 op de agenda.

Speerpunten

6.2 Gemeenschappelijke regeling Reestmond wijzigen naar inkoopmodel voor doelgroep

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

We streven naar een andere samenwerking met Reestmond, waarbij een inkooprelatie wordt aangegaan in plaats van een gemeenschappelijke regeling. Het welzijn van de doelgroep staat hierbij voorop en goed overleg is het uitgangspunt.

Wat willen we bereiken?

We blijven gebruik maken van de diensten van Reestmond, maar zijn geen mede-eigenaar of medebestuurder. De bestuurlijke bemoeienis verdwijnt daarmee. De ambtelijke bemoeienis zal veranderen van een adviserende rol naar een meer juridische rol (inkoop, contract en contractbeheer). Bij dat wat wij voor ogen hebben ten aanzien van de rechtsvorm van Reestmond, staat het welzijn en belang van de doelgroep voorop.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het heeft onze voorkeur Reestmond een andere rechtsvorm te geven en de gemeenschappelijke regeling te beëindigen. Daar moeten zowel het bestuur van Reestmond als de gemeenteraden van Meppel, Westerveld en Staphorst mee instemmen. Ons streven wordt ingebracht in het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur van Reestmond.

Stand van zaken begroting 2025

In de brief van 2 juni 2022 heeft de gemeenteraad Staphorst over onder andere de heroverweging van de rechtsvorm en governance van een ontwikkelbedrijf aan de orde gesteld. Als reactie hierop heeft het Dagelijks Bestuur Reestmond in een brief gedateerd 17 oktober 2022 laten weten dat de governance van Reestmond is aangescherpt en daardoor verbeterd en de huidige vorm past bij het ontwikkelbedrijf. Mede hierdoor hebben de gemeenten Meppel en Westerveld aangegeven geen noodzaak te zien om de huidige governance te herzien dan wel te wijzigen. Het Dagelijks Bestuur Reestmond zal hierom geen voorstel sturen voor herziening van de rechtsvorm of governance aan de gemeenteraden.

Voor het omzetten van de gemeenschappelijke regeling Reestmond naar een inkoopmodel is het nu aan de gemeente Staphorst om zelfstandig stappen tot uittreding te zetten." Het college van burgemeester en wethouders ziet hiertoe geen mogelijkheid gezien ook de te verwachten negatieve financiële consequentie als beschreven in het rapport van Radar Advies. De jaarrekening van Reestmond laat over het boekjaar 2023 een positief financieel resultaat zien.

De toekomst van Reestmond is verwoord in het (concept) beleidsplan over de ontwikkeling van werkbedrijf naar ontwikkelbedrijf die op 8 oktober is behandeld in de raad .

Speerpunten

6.3 Deelname aan maatschappelijke activiteiten door jong en oud

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Deelname aan maatschappelijke activiteiten, door jong en oud en in welke vorm dan ook, juichen we toe. Wij stimuleren dat jongeren en ouderen bij elkaar komen en elkaar versterken.

Wat willen we bereiken?

Doelstelling van de ambities in het integrale beleidsplan 'Iedereen doet mee' is gericht op het mee kunnen doen van inwoners in de samenleving. Maatschappelijke activiteiten kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de doelstellingen in het sociaal domein. Dit zouden niet alleen activiteiten moeten zijn die voor speciale doelgroepen zijn, zoals jongeren of ouderen, maar ook voor jongeren én ouderen. We willen ook dat jong en oud elkaar ontmoet.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zullen maatschappelijke activiteiten stimuleren die de verbinding tussen jong en oud kunnen versterken. De intensievere samenwerking tussen Stichting Welzijn Staphorst en SAAM-Welzijn draagt hieraan bij. Het personeel van beide organisaties wordt bij elkaar gehuisvest waardoor er intensiever contact ontstaat. Ook de directeur en de coördinator zijn voor beide organisaties werkzaam. Dit leidt tot betere samenwerking, afstemming en verbinding met het oog op de te organiseren activiteiten. Een voorbeeld is de verbreding van de doelgroep met betrekking tot het project inloop en ontmoeten (voorheen Het Klaverblad). Ingezet wordt nu op oud én jong, waarbij activiteiten niet naast elkaar maar gezamenlijk georganiseerd worden. Afspraken hierover worden vastgelegd in de subsidieovereenkomsten.

Stand van zaken begroting 2025

De kruisbestuiving tussen jong en oud vindt momenteel allereerst plaats doordat sinds enkele maanden Stichting Welzijn Staphorst en SAAM-Welzijn samen zijn gehuisvest in de bibliotheek. Juist in de bibliotheek, aangezien deze organisatie ook inloop- en ontmoeting wil bevorderen en hierdoor een nog meer laagdrempelige toegankelijke voorziening wil zijn voor jong en oud. De sociaal werkers en jongerenwerkers organiseren gezamenlijke activiteiten bijv. middels het opbouwwerk, waar jong en oud elkaar treffen. Dat zijn veelal al bestaande activiteiten, maar ook nieuwe vanuit het Sport- en Bewegakkoord en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). De buurtsportcoach organiseert ook beweegactiviteiten in de Meestershof en de Berghorst, waar de kinderopvang aan deelneemt.

Voor de organisatie van activiteiten voor jong en oud is een toereikende sociale infrastructuur een randvoorwaarde. (Zie hiervoor ook ambitie 6.1 Uitvoering ambities beleidsplan Iedereen doet mee en nieuw aandachtspunt Sociale infrastructuur).

Speerpunten

6.4 Passende sociale infrastructuur (Nieuw)

Wat is de ontwikkeling en opgave?

De toenemende vergrijzing, het tekort aan professionals en de toenemende complexiteit van de maatschappij vraagt om extra inzet op het verder versterken van de sociale basis. Dit gaat om alle dienstverlening, voorzieningen en relaties in de leefomgeving van mensen waardoor het goed met hen gaat, zij zelfredzaam zijn en kunnen meedoen aan de maatschappij. Een essentiële voorwaarde voor een sterke sociale basis is een adequate sociale infrastructuur. Dat wil zeggen: fysieke plekken die het mogelijk maken dat sociale verbindingen tot stand komen en in stand blijven en die sociale voorzieningen in de volle breedte ondersteunen. Waar sociaal kapitaal zich richt op sociale relaties en gemeenschappen, gaat sociale infrastructuur over de fysieke factoren die bepalen of en hoe sociaal kapitaal zich ontwikkelt. Het gaat daarbij om plekken om te spelen, om te bewegen en sporten, om elkaar te ontmoeten, om gezamenlijk activiteiten te ondernemen en om plekken waar men terecht kan voor ondersteuning en zorg.

Gemeenten hebben geen wettelijke, maar wel een maatschappelijke verantwoordelijkheid om te zorgen voor een voldoende passend voorzieningenniveau voor haar inwoners (Wet Publieke Gezondheid). En dus ook voor huisvestingsmogelijkheden voor maatschappelijke partijen. Om hier invulling aan te geven hebben gemeenten verschillende instrumenten in handen, zoals: benoemen van ruimte voor maatschappelijk vastgoed (waaronder 1ste lijnszorg) in de Omgevingsvisie, vaststellen van referentienormen voor m² per 1.000 woningen voor maatschappelijke voorzieningen, prestatie-afspraken maken met woningbouwcorporaties over bouw of beheer van maatschappelijk vastgoed en rekening houden met maatschappelijke voorzieningen in een winkelplintenstrategie (VNG: Handreiking huisvesting huisartsen en gezondheidscentra, 2023).

Aedes (koepelorganisatie van woningcorporaties) geeft aan dat voor de sociale component van leefbaarheid een gezamenlijke aanpak van gemeente, woningcorporaties, welzijns-, hulp- en zorginstellingen nodig is. "De sleutel daarvoor zijn een gedeelde visie en wederkerige afrekenbare prestatieafspraken. Die afspraken gaan bijvoorbeeld over voldoende woningen en woonvormen voor bijzondere doelgroepen, een goede ruimtelijke en sociale basisinfrastructuur en laagdrempelige beschikbaarheid van ondersteuning en zorg.

Deze afspraken worden onder regie van de gemeente opgesteld. Gemeenten nemen verantwoordelijkheid voor de uitwerking van afspraken in gebiedsgerichte aanpakken."

Ook de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) en het College van Rijksadviseurs (CRa) zien voor gemeenten een rol weggelegd in het creëren van voldoende maatschappelijk vastgoed: "Gemeenten faciliteren en creëren randvoorwaarden voor een sociale infrastructuur die burgers uitnodigt om meer eigen verantwoordelijkheid te nemen. Daarvoor moeten basiseisen voor een adequate sociale infrastructuur een verplicht onderdeel van de gemeentelijke woonvisies, omgevingsvisies en gezondheidsnota's zijn."

Wat gaan we daarvoor doen?

Tot nu toe is binnen het sociaal domein het denken vanuit fysieke plekken onderbelicht geweest. Het gaat daarbij om aandacht voor voldoende maatschappelijk vastgoed of te wel gebouwen met een publieke functie op het gebied van welzijn, sport, cultuur, onderwijs of gezondheid (huisarts e.a. 1ste lijnsvoorzieningen). Meerdere maatschappelijke partijen kloppen bij ons aan in verband met ruimtegebrek en het gemis aan passende faciliteiten (vastgoed) om dat op te lossen. Ook bij het realiseren van de diverse ambities lopen we er tegen aan dat de huidige sociale infrastructuur ontoereikend is, o.a. qua bibliotheek, sport, activiteiten voor jongeren en ouderen. Aangezien de sociale infrastructuur voor de huidige omvang van Staphorst al ernstig tekort schiet, is de aanwezigheid van maatschappelijk vastgoed een urgent vraagstuk geworden voor de komende jaren wanneer er 1.000 woningen bijgebouwd gaan worden voor het jaar 2030 en nog eens 1.000 voor 2040.

We gaan invulling geven aan de rol die van gemeenten verwacht wordt door een breder perspectief vanuit het sociaal domein en expliciete aandacht vanuit het fysieke domein voor de sociale infrastructuur.

Stand van zaken begroting 2025

Er is momenteel onvoldoende maatschappelijk vastgoed voor maatschappelijke organisaties; al langere tijd hebben zij te maken met ruimtegebrek. Ook de jeugd heeft geen eigen plek: er zijn voor jongeren onvoldoende mogelijkheden om te spelen en te bewegen en onvoldoende plekken voor ontmoeting. Hetzelfde geldt voor onze oudere inwoners. Om beeld te krijgen van het maatschappelijk vastgoed binnen de gemeente start er in 2025 een inventarisatie naar de huidige stand van zaken. Dit moet antwoord geven op o.a. de volgende vragen: hoeveel m² is er binnen de gemeente beschikbaar, waar wordt de aanwezige m² voor benut, is er ruimte om meer gebruik van de beschikbare m² te maken, zo ja voor welke functies en onder welke voorwaarden, wat wordt er gemist? Op basis van de uitkomsten van deze inventarisatie worden het vervolg bepaald.

Speerpunten

6.5 Opvang vluchtelingen (Nieuw)

Wat is de ontwikkeling en opgave?

De opgaven rondom de opvang van vluchtelingen worden in regionaal verband opgepakt in de regionale Regietafel IJsselland. Gemeente Staphorst staat schouder aan schouder met de gemeenten in de regio, maakt

werk van haar wettelijke taken en heeft voor de invulling daarvan een programmteam Vluchtelingen. In principe levert iedere gemeente een evenredig aandeel in de opvang van Oekrainers, de taakstelling huisvesting statushouders en de opvang van asielzoekers.

Het is belangrijk de verschillende opgaven op het gebied van vluchtelingen in samenhang te bekijken. De nota 'Perspectief op opvang Vluchtelingen' is aan de raad voorgelegd. Onder voorbehoud van besluitvorming door de raad gaan we in 2025 aan de slag met de hierin opgenomen actiepunten.

Wat mag het sociaal domein ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028
Lasten	-18.524.140	-22.820.969	-20.618.212	-20.598.566	-15.721.011	-15.898.126
Baten	8.089.259	8.861.636	8.047.347	7.989.527	2.859.679	2.898.701
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-10.434.881	-13.959.333	-12.570.865	-12.609.038	-12.861.332	-12.999.425
Stortingen	-1.566.343	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	439.883	1.694.526	87.500	26.000	15.000	-225
Mutaties reserves	-1.126.460	1.694.526	87.500	26.000	15.000	-225
Saldo van baten en lasten na bestemming	-11.561.342	-12.264.807	-12.483.365	-12.583.038	-12.846.332	-12.999.650

Afwijkingen t.o.v. 2024 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
<p>Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 12.359.000 naar € 12.483.000. Dit is het verschil tussen de meerjarenschijf 2025 uit de begroting 2024 versus huidige begroting 2025. De belangrijkste afwijkingen zijn:</p>		
Indexering subsidies Hogere indexatie subsidies conform verordening		52
Loonkosten De loonsombegroting en indexatie van de lonen leidt tot mutaties in alle programma's. Daarnaast is er sprake van verschuivingen van de loonkosten tussen de verschillende programma's en taakvelden. De totale loonsombegroting is nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering en kan hier het beste geanalyseerd worden.	81	
Accommodatie sociaal cultureel werk In de begroting 2024 zijn de afschrijvingslasten voor het nieuwe gebouw van het dienstencentrum opgenomen vanaf het jaar 2025. Dit gebouw is nog niet gerealiseerd waardoor er geen kapitaalslasten in 2025 ontstaan.	66	
Brede SPUK Voor de jaren 2023 tot en met 2026 is een specifieke uitkering aangevraagd via de regeling "Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis". Deze regeling bestaat uit een 15tal onderdelen.		201
Sociale werkvoorziening In de begroting van Reestmond is gerekend met een afwijkend indexeringspercentage zoals genoemd in de septembercirculaire, dit is gebaseerd op het gemeenschappelijke financieel toezichtkader (GTK).		39
Overige mutaties	21	

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Dekking nieuwkomersonderwijs vluchtelingen Voor de realisatie van een onderwijsvoorziening op één locatie voor nieuwkomerskinderen van 6-19 jaar uit de gemeenten Meppel, Staphorst, Westerveld en De Wolden.	26	

Dekking tekort tijdelijke huisvesting statushouders (incidenteel) Binnen de middelen voor de opvang van vluchtelingen in brede zin is voldoende ruimte op het negatieve saldo voor deze huisvesting te compenseren.	62	
--	----	--

Betrokkenheid verbonden partijen

Werkvoorzieningsschap Reestmond te Meppel

Betrokkenheid Reestmond als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Regionaal Serviceteam Jeugd (RSJ) IJsselland

Betrokkenheid Uitvoeringsorganisatie Jeugdzorg (RSJ) als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Meer (financiële) informatie over de verbonden partijen is opgenomen in Paragraaf 5 | Verbonden partijen.

Programma 7 - Gezondheid en milieu

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
7.1	Volksgezondheid	J.C. Bos
7.2	Riolering	J.C. Bos
7.3	Afval	J.C. Bos
7.4	Milieubeheer	L. Mulder / J.C. Bos / H. Brinkman
7.5	Begraafplaatsen	J.C. Bos

Speerpunten

7.1 Warmtetransitie

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Het goed en beter isoleren van woningen en gebouwen is voor verduurzaming een eerste belangrijke en noodzakelijke stap. Daarin valt de eerste en forse winst te behalen.

Wat willen we bereiken?

We willen dat in 2030 alle woningen in Staphorst – met uitzondering van de monumentale panden – voldoen aan de standaard voor woningisolatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat Nederland in 2050 van het aardgas af is. De Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) geeft gemeenten de bevoegdheden die nodig zijn om hierin de regie te pakken. Het Besluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Bgiw) is een uitwerking van het wetsvoorstel. De Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie is op 23 april 2024 aangenomen in de Tweede Kamer. De Wgiw is pas definitief als de Eerste Kamer ermee heeft ingestemd, de beoogde datum van inwerkingtreding van de wet is 1 januari 2025.

Stand van zaken begroting 2025

Als gevolg van de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) moeten gemeenten hun Transitievisie warmte actualiseren als verplicht Warmteprogramma. Staphorst start in 2025 met deze actualisatieslag. Het warmteprogramma krijgt een juridische status onder de Omgevingswet. Gemeenten worden verplicht om elke 5 jaar het warmteprogramma te herijken.

Speerpunten

7.2 Tegengaan energiearmoede

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

We zien graag dat landelijke maatregelen om energiearmoede tegen te gaan, zo goed en efficiënt mogelijk worden benut.

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat optimaal gebruik wordt gemaakt van mogelijkheden die landelijke maatregelen bieden om energiearmoede tegen te gaan.

Wat gaan we daarvoor doen?

Momenteel wordt een bestuursopdracht en een projectplan uitgewerkt voor energiebesparende maatregelen voor huishoudens met een laag besteedbaar inkomen. Daarnaast is er invulling gegeven aan de Energietoelagenregeling van € 800,- voor huishoudens met een laag besteedbaar inkomen. Inwoners die vanuit de gemeente een uitkering ontvangen, hebben dit bedrag ambtshalve toegekend gekregen, dus zonder hiervoor een aanvraag in te hoeven dienen. Inwoners waarvan het inkomen bij de gemeente niet bekend is, kunnen nog tot het einde van dit jaar een aanvraag voor de energietoelagen indienen.

Stand van zaken begroting 2025

De subsidieregeling isolatieaanpak Energiearmoede helpt inwoners in de doelgroep energiearmoede hun woning te isoleren. Energieadviseurs en een energiecoach helpen onze inwoners op het gebied van energie besparen. De subsidieregeling bestaat uit twee middelen, namelijk SPUK Energiearmoede en SPUK Lokale aanpak Isolatie. De subsidieregeling is in het tweede kwartaal van 2024 beschikbaar gesteld. Onderdeel van deze regeling is dat

er een regeling komt voor inwoners met een koop- als huurwoning. Daarmee helpen wij hen om de energierekening omlaag te brengen.

Speerpunten

7.3 Lokale en grootschalige opwek via zon en wind

7.3 a Zonnepanelen op daken van gebouwen en niet op landbouwgrond

Wij werken aan een klimaatneutrale gemeente in 2050 en zetten ons vol in om dat te bereiken en werken de startnotitie 'Grootschalige opwek' uit. We willen zonnepanelen zoveel mogelijk op daken van gebouwen (ook gemeentelijke- en schoolgebouwen). Landbouwgrond willen we niet opofferen voor zonnevelden. Met zes windmolens in onze gemeente leveren we een passende bijdrage aan de opgave die hier ligt.

Wat willen we bereiken?

Met het vaststellen van de Regionale Energiestrategie (RES) West-Overijssel heeft de gemeenteraad ingestemd met de ambitie om 50 gigawattuur (GWh) aan zon op daken in Staphorst te realiseren in 2030. Het is daarbij de wens om landbouwgrond te vrijwaren van grootschalige opwek door zonneparken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er is een projectleider aangesteld om samen met het bedrijfsleven te zoeken naar een werkwijze waarbij de ambitie (50 GWh zon op daken in 2030) gerealiseerd wordt. Daarnaast wordt gewerkt aan de totstandkoming van een (beleids)kader Grootschalige Opwek. Hierin kan beleidsmatig vastgelegd worden dat zon op landbouwgrond wordt uitgesloten.

Stand van zaken begroting 2025

Voor de kickstart van de Smart Energie Hub heeft het college een bijdrage ad €25.000 verleend aan de Industriële Contact Club Staphorst. De provincie en het bedrijfsleven hebben samen €50.000 ingelegd om het initiatief verder te helpen. Voor 2025 staat de organisatievorm en entiteit van de Smart Energie Hub. In 2025, er van uitgaande dat wetgeving is aangepast dan wel dat er een pilotstatus kan worden toegekend, zullen technische oplossingsrichtingen gestart kunnen worden.

7.3b Zonnepanelen op daken van gemeentelijke gebouwen

Wat willen we bereiken?

Met het vaststellen van de Regionale Energiestrategie (RES) West-Overijssel heeft de gemeenteraad ingestemd met de ambitie om 50 gigawattuur (GWh) aan zon op daken in Staphorst te realiseren in 2030. Het is daarbij de wens om landbouwgrond te vrijwaren van grootschalige opwek door zonneparken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er is een projectleider aangesteld om samen met het bedrijfsleven te zoeken naar een werkwijze waarbij de ambitie (50 GWh zon op daken in 2030) gerealiseerd wordt. Daarnaast wordt gewerkt aan de totstandkoming van een (beleids)kader Grootschalige Opwek. Hierin kan beleidsmatig vastgelegd worden dat zon op landbouwgrond wordt uitgesloten.

Stand van zaken begroting 2025

In 2023 zijn zonnepanelen geplaatst op het gemeentehuis. Er is onderzocht/beoordeeld welke overige daken van gemeentelijke gebouwen geschikt zijn voor de plaatsing van zonnepanelen. Het is de bedoeling om de daken van de sporthal en gymzaal Burg. v.d. Walstraat in 2025 en 2026 te voorzien van zonnepanelen.

7.3c Opwek via wind (Nieuw)

Wat willen we bereiken?

We participeren in de RES West-Overijssel die ultimo 2025 overgaat in de Agenda Energietransitie West Overijssel. Ook hebben we positie in de Energy Board die de gehele provincie als werkingsgebied heeft.

Stand van zaken begroting 2025

De Provinciale Staten zal het beleid (aanpassing van de omgevingsverordening) in oktober 2024 nog vaststellen, waarmee ook het Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE) wordt vastgesteld. Onderdeel van de PPE is een afspraak tussen de gemeente Staphorst en de Provincie Overijssel dat binnen de gemeente Staphorst, naast de al gerealiseerde windinitiatieven, nog 40 Gwh aan hernieuwbare elektriciteit opwekt. De afspraak is dat zal gaan plaatsvinden in het voorkeursgebied dat door gemeente is vastgesteld. Om dit mogelijk te maken zal in het voorjaar van 2025 het voorkeursgebied voor windenergie in Staphorst daarvoor worden opengesteld. Bij de bekrachtiging van de PPE-afpraak door de gemeenteraad (mei 2024) is aangegeven aanvullend inzicht te geven in de consequenties wat betreft het huidige ingezet proces, met onder aandacht voor het lokaal eigendom.

Speerpunten

7.4 Ondersteuning initiatieven groen gas en andere hernieuwbare gassen

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Initiatieven voor groen gas of andere hernieuwbare gassen zoals biogas en waterstof worden door ons ondersteund.

Wat willen we bereiken?

We streven ernaar dat in 2030 uitsluitend duurzame gassen op het netwerk ingevoed worden. We staan open voor initiatieven op gebied van technische aanpassingen en die ervoor zorgen dat er meer groen gas, andere hernieuwbare gassen of waterstof als energiebron, worden gebruikt. Dit draagt bij aan een oplossing voor het stikstof- en klimaatprobleem binnen de energietransitie.

Wat gaan we daarvoor doen?

We hebben afspraken met de netbeheerder gemaakt voor wat betreft het streven dat in 2030 uitsluitend duurzame gassen op het netwerk ingevoed worden.

We stimuleren en faciliteren dat het totale potentieel voor mestvergisting in Staphorst gerealiseerd wordt. Hiervoor is een project opgestart. Eind 2022 behandelen we een eindrapportage met een overzicht van agrarische bedrijven met belangstelling en intentie voor deelname in een lokale biogashub, waarbij ook voorwaarden voor vervolgcacties in beeld worden gebracht. Door het geproduceerde biogas van meerdere agrarische bedrijven gezamenlijk te verwaarden, wordt een efficiënt, rendabel en duurzaam systeem gecreëerd. We willen ook planologische obstakels voor realisatie van monomestvergisters op boerderijschaal beperken.

Stand van zaken begroting 2025

Energiecoöperatie Wij Duurzaam Staphorst verkent de mogelijkheid van een biogashub aan de Klaas Kloosterweg West en omgeving. De gemeente Staphorst en netbeheerder RENDO financieren dit initiatief. De partijen zetten hiermee een stap richting een duurzame energievoorziening van Staphorst. Bij de groen gas hub IJhorst loopt een verkenning naar potentiële bottlenecks.

Speerpunten

7.5 Ondersteuning initiatieven tegengaan zwerfafval

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

We ondersteunen en faciliteren initiatieven om zwerfafval tegen te gaan.

Wat willen we bereiken?

Door initiatieven te faciliteren en te ondersteunen is er geen of minder zwerfafval.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zetten het faciliteren van bestaande acties, zoals de Week van Mooi Schoon en de Jan Vos dag, voort. Daarnaast willen we samen met lokale ambassadeurs, zoals @zwerfafval.staphorst, werken aan een intensivering van acties die inwoners ondersteunen en motiveren om minder afval weg te gooien en meer afval op te ruimen. Specifiek aandachtspunt is blikjes in berm, omdat we het bermmaaisel willen verwerken tot bodemverbeteraar.

Stand van zaken begroting 2025

In de zomer van 2025 heeft de zwerfafvalsubsidie voor scholen twee schooljaren gedraaid en wordt het effect geëvalueerd. Dan zal ook nagedacht worden over een vervolg. Ook in 2025 worden de landelijke opschoondag en de wereld opschoondag georganiseerd. Voor scholen zal, net als andere jaren, de week van mooi schoon plaats vinden.

Speerpunten

7.6 Netwerkversterking (Nieuw)

We ondersteunen de verbetering van het energienetwerk

Wat willen we bereiken?

Het elektriciteitsnetwerk in heel Nederland moet versterkt worden om de netcongestie op te lossen én het elektriciteitsnet klaar te maken voor de toekomst. Omdat het elektriciteitsgebruik in ons land snel stijgt door de energietransitie én omdat we steeds meer duurzame energie opwekken via bijvoorbeeld wind- en zonneparken. Ook in Staphorst speelt deze problematiek en we willen bijdragen aan een oplossing van dit landelijke probleem.

Wat gaan we daarvoor doen?

a. DON WEST

TenneT is netbeheerder voor hoogspanning en werkt tussen 2023 en 2029, samen met de regionale netbeheerders, aan versterking van het (hoogspanning) elektriciteitsnetwerk in Noordwest-Overijssel en Zuidwest-Drenthe. Onderdeel hiervan is een nieuwe ondergrondse kabelverbinding tussen Meppel-Noord en Zwolle. Dit doorkruist de gemeente Staphorst. Via een PIP wordt dit mogelijk gemaakt.

b. Enexis

Enexis is netbeheerder voor de midden- en laagspanning. Ook hiervoor moet het elektriciteitsnetwerk worden versterkt. Om stroomuitval in de gemeente Staphorst te voorkomen, komen er meer elektriciteitskabels en midden- en laagspanningstations (elektriciteitshuisjes of transformatorhuisjes).

Stand van zaken begroting 2025

a. DON WEST

De provincie is bevoegd gezag vanwege het PIP. GS gaat in 2025 een tracé vaststellen. GS zal eerst een voorkeurstrace aanwijzen, waarop een traject van zienswijzen zal worden doorlopen. Op basis hiervan zal, op basis van de huidige planning, GS in 2025 overgaan tot een definitieve keuze voor een tracé.

b. Enexis

Vanwege de impact op de openbare ruimte werkt de gemeente Staphorst samen met Enexis in 2025 aan een buurtaanpak, zodat deze netverzwaring in 2026 kan starten.

Daarop vooruitlopend wordt meegewerkt aan het tracé Meppel waarvoor in het gebied Stovonde-Muldersweg-Bgm van de Walstraat civieltechnische werkzaamheden nodig zijn.

Wat mag gezondheid en milieu ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028
Lasten	-6.019.930	-6.310.379	-6.400.129	-6.532.415	-6.668.319	-6.751.918
Baten	4.054.305	4.111.114	4.187.742	4.238.350	4.290.513	4.343.873
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-1.965.625	-2.199.266	-2.212.387	-2.294.065	-2.377.807	-2.408.046
Stortingen	-149.534	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	682.000	669.957	652.119	652.119	652.119	676.164
Mutaties reserves	532.466	669.957	652.119	652.119	652.119	676.164
Saldo van baten en lasten na bestemming	-1.433.159	-1.529.309	-1.560.268	-1.641.946	-1.725.688	-1.731.881

Afwijkingen t.o.v. 2024 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 1.614.000 naar € 1.560.000. Dit is het verschil tussen de meerjarenschijf 2025 uit de begroting 2024 versus huidige begroting 2025. De belangrijkste afwijkingen zijn:		
In programma 7 wordt jaarlijks de kostendekkendheidsberekening van riool en afval gemaakt. De toerekening van minder extracomptabele kosten, zoals de btw en overhead, leiden tot een nadeel in de exploitatierekening en een voordeel in de kostprijs van de producten afval en riool (gesloten systemen).		26
Verhoging bijdrage GR Omgevingsdienst 2025 Zoals toegelicht in het raadsvoorstel van de Ontwerpbegroting 2025 van de Omgevingsdienst IJsselland wordt de bijdrage voor 2025 naar verwachting € 728.000 voor de gemeente Staphorst. In de gemeentelijke meerjarenbegroting is rekening gehouden met € 695.000 voor de jaarschijf 2025. Hierdoor moet € 36.000 structureel bijgeraamd worden.		36
Verhoging bijdrage GR GGD 2025 Zoals toegelicht in het raadsvoorstel van de Programmabegroting 2025 GGD IJsselland wordt de bijdrage voor het jaar 2025 (structureel) opgehoogd met € 53.000 tot € 995.000.		53
Loonkosten De loonsombegroting en indexatie van de lonen leidt tot mutaties in alle programma's. Daarnaast is er sprake van verschuivingen van de loonkosten tussen de verschillende programma's en taakvelden. De totale loonsombegroting is nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering en kan hier het beste geanalyseerd worden.	154	
Overige Betreft: indexatie begraafrechten en bijstelling voorziening groot onderhoud gebouwen	15	

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
-----------------------------------	-------------	----------

Middelen E&K Het huidige programma energie en klimaat met de verschillende (deel)projecten en pilots loopt tot en met 2025. In deze begroting nemen we het begrotingsbedrag van de incidentele kosten in de jaarschijf 2025 als vertrekpunt voor de incidentele kosten in 2026 t/m 2028. Dit bedrag wordt bijgesteld wanneer het nieuwe programma energie & klimaat 2026 en verder is vastgesteld door de gemeenteraad.	603	
Onttrekking reserve voor het product afval	49	

Betrokkenheid verbonden partijen

GGD IJsselland te Zwolle

Betrokkenheid GGD als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

N.V. Rova te Zwolle

Betrokkenheid ROVA als verbonden partij bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Omgevingsdienst IJsselland te Zwolle

Betrokkenheid Omgevingsdienst IJsselland bij te bereiken gemeentelijke doelstellingen/effecten

Meer (financiële) informatie over de verbonden partijen is opgenomen in Paragraaf 5 | Verbonden partijen.

Programma 8 - Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
8.1	Ruimtelijke ordening	L. Mulder
8.2	Grondexploitatie	L. Mulder
8.3	Wonen en bouwen	L. Mulder

Speerpunten

8.1 Beschermingsmaatregelen beschikbaarheid woningen benutten

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Het recht om te wonen is een grondrecht. Er is veel urgentie bij de aanpak van de krapte op de woningmarkt. Er is woningnood onder meerdere doelgroepen, zoals starters, gezinnen, ouderen, inwoners met een beperking, inwoners die aangewezen zijn op een sociale (huur-)woning, arbeidsmigranten en statushouders. We willen al onze eigen inwoners en mensen die nog niet in de gemeente wonen, maar die daar wel een sociale of economische binding mee hebben, een plek kunnen bieden en voelen de urgentie.

We willen de woningbouw versnellen en voeren daarvoor – daar waar het kan – een actief grondbeleid. Wettelijke mogelijkheden op een krappe woningmarkt om onze inwoners te beschermen tegen beleggers, benutten we, bijvoorbeeld door een zelfbewoningsplicht op te leggen bij de koop van een woning. Wij zetten ons in om kavels uit te geven waardoor er zelf (CPO) gebouwd kan worden.

Wat willen we bereiken?

We willen dat er meer en voldoende woningen gebouwd worden om in de behoefte te voorzien van al onze eigen inwoners en mensen die nog niet in de gemeente (kunnen) wonen, maar die daar wel een sociale of economische binding mee hebben. Binnen de wettelijke instrumenten willen we dat de woningen die gebouwd worden, ook benut kunnen worden door mensen die binding hebben met de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan onderzoek doen naar de behoefte en daarop beleid vaststellen. We voeren een actief grondbeleid en we ondersteunen initiatieven die leiden tot een versnelling van woningbouw. Daarnaast zullen we gevalideerde instrumenten inzetten – met mogelijk differentiatie naar kernen – om te borgen dat woningen die gebouwd worden, ook door de doelgroepen kunnen worden benut. We willen voorkomen dat woningen in handen komen van beleggers en daardoor niet in de behoefte van onze doelgroepen wordt voorzien. We staan hier in nauw contact met het Rijk en de Provincie Overijssel en volgen de ontwikkelingen op de voet.

Stand van zaken begroting 2025

In 2025 moet het gemeentelijk Volkshuisvestingsprogramma worden opgesteld. Bij de uitvoering daarvan zal voorop staan dat gemeente Staphorst in de eerste plaats wil voorzien in haar autonome woonbehoefte. Wanneer er in de toekomst meer dan 50% van de woningen (huur en koop) bewoond wordt aan mensen zonder sociaaleconomische binding met de gemeente Staphorst, zal onderzocht worden of het mogelijk is om aanvullende maatregelen te nemen om de lokale bevolking meer kans te geven op de woningmarkt. Alsdan moet er een gemeentelijke huisvestingsverordening en vervolgens een vergunningstelsel te worden opgesteld.

Speerpunten

8.2 Woningbouw voor alle doelgroepen in alle kernen

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

We zetten ons ervoor in dat er voor alle doelgroepen in alle kernen gebouwd wordt, zowel op inbreidings- als op uitbreidingslocaties. Het college krijgt de opdracht om inzet te plegen om dit te realiseren. Voor de sociale woningbouw werken wij nauw samen met onze partner Woonstichting Vechthorst.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Het college heeft de ambitie om in alle kernen van de gemeente Staphorst woningen te bouwen voor alle doelgroepen. Dat betekent zowel koop- als huurwoningen, waarbij het streven is om het aandeel sociale koopwoningen in de nieuwbouwplannen te verhogen. Ook zet het college in op het realiseren van een substantieel aantal flexwoningen. Conform de woonvisie en prestatieafspraken die de gemeente heeft gemaakt met Woonstichting Vechthorst, zet het college erop in om voor minimaal 300 (flex)woningen plannen uit te

werken en dat een substantieel deel daarvan daadwerkelijk is gerealiseerd. In 2023 wil het college samen met Woonstichting VechtHorst de behoefte onderzoeken en herijken. Door middel van een Aanjaagteam gemeentelijke woningbouw, waarin betrokken partijen deelnemen, maar waarin de gemeente de lead heeft, willen we ervoor zorgen dat de plannen worden (door)ontwikkeld en uitgevoerd. Begin 2023 wordt een actieprogramma woningbouw aan de raad voorgelegd.

Stand van zaken begroting 2025

De behoefte aan woningen in de gemeente Staphorst is groter dan gedacht. Woonbehoefteonderzoek uit 2023 laat zien dat door de verwachte groei van de bevolking behoefte is aan 1.000 woningen tot 2030 en nog eens 1.000 tot 2040. Versnelling van de woningbouw is nodig. In een stedenbouwkundige doorvertaling van de woningbouwopgave is in beeld gebracht hoeveel extra woningen waar kunnen komen en wat voor soort woningen dat dan zouden moeten zijn. We gaan nu eerst de opgave van 1.000 woningen tot aan 2030 uitwerken in de Omgevingsvisie en een woningbouwprogramma tot 2030. Hierin is ook aandacht voor het meegroeien van het voorzieningenniveau en de (sociale) infrastructuur.

Met het woningbouwprogramma monitoren en sturen we op het realiseren van voldoende woningen voor alle doelgroepen in alle kernen. De woningbouwopgave kan alleen slagen in samenwerking met lokale en regionale partners. Hiervoor stellen we een woningbouwtafel in.

Speerpunten

8.3 Herijken Omgevingsvisie als onderdeel van invoering beleidshuis

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

De in 2018 vastgestelde Omgevingsvisie 'Staphorst voor elkaar' wordt herijkt. Door uitstel van de invoering van de Omgevingswet is de herijking uitgesteld naar 2023. We willen de herijking van de Omgevingsvisie als onderwerp voor een raadsagenda agenderen. De mogelijkheden om vergunningstrajecten te vergemakkelijken verkennen we, die deels ook door de nieuwe Omgevingswet worden voorzien.

Raadsagenda

Herijking van de Omgevingsvisie brengen wij als suggestie in om door de raad op te pakken in de raadsagenda.

Stand van zaken begroting 2025

De herijking van de Omgevingsvisie staat gepland voor 2025. De voorbereidende werkzaamheden zijn inmiddels begonnen. Gemeente Staphorst wil een cyclisch proces inrichten: het beleidshuis. Dit beleidshuis bestaat uit de Omgevingsvisie en alle programma's en beleidsdocumenten voor thema's en gebieden. Door integraal beleid te maken en te kijken naar fysieke en sociale functies kan stapeling van ambities of tegenstrijdigheden in beleid worden voorkomen. Evaluatie van beleid wordt onderdeel van het cyclisch proces. Ook hoeft de Omgevingsvisie niet steeds 'in haar geheel' herijkt te worden, maar alleen op actuele onderdelen.

Speerpunten

8.4 Opwaardering Marktplein in kern Staphorst

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Wij willen het Marktplein opwaarderen, waarbij er meer ruimte is voor groen en het plein meer gericht is op beleving en ontmoeting. Dit onderwerp willen we ook onderdeel laten uitmaken van een raadsagenda.

Dit willen we betrekken bij de totstandkoming van een centrumvisie, zie hiervoor onder speerpunt 3.2 'Een aantrekkelijk winkelhart van Staphorst'.

Stand van zaken begroting 2025

Het gelopen participatieproces heeft geresulteerd in ontwikkelingskaders en een schetsontwerp. Aan de hand hiervan gaat gekeken worden op welke wijze de beoogde aanpassingen op het marktplein tegen acceptabele kosten door lokale partijen gerealiseerd kunnen worden. De verwachting is dat de aanpassingen in 2025 uitgevoerd worden.

Een volgend voorstel voorleggen aan de raad naar aanleiding van het overleg met de commissie Lokale Democratie en de (inwoners)werkgroep Marktplein waarbij betrokken worden de kostenramingen van lokale partijen. Afhankelijk van de uitkomst van besluitvorming kan in 2025 de opwaardering van het Marktplein gerealiseerd worden.

Speerpunten

8.5 Kijken naar mogelijkheid voor een afscheidshuis in kern Staphorst

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

De komende periode onderzoeken we de mogelijkheden voor een afscheidshuis in de kern Staphorst.

Wat willen we bereiken?

We willen de behoefte voor een afscheidshuis in de kern Staphorst peilen en de mogelijkheden daarvoor in beeld brengen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan hiervoor een (verkennd) onderzoek doen.

Stand van zaken begroting 2025

Het (verkennd) onderzoek is nog niet gestart. Dit project wordt in 2025 opgepakt.

Wat mag volkshuisvesting en ruimtelijke ordening ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028
Lasten	-3.492.562	-4.965.295	-4.611.490	-4.198.293	-4.030.250	-4.027.565
Baten	2.600.392	3.366.321	3.219.957	3.111.643	2.896.611	2.908.995
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-892.170	-1.598.974	-1.391.532	-1.086.650	-1.133.638	-1.118.570
Stortingen	-286.811	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	426.599	769.725	350.000	0	0	0
Mutaties reserves	139.788	769.725	350.000	0	0	0
Saldo van baten en lasten na bestemming	-752.382	-829.249	-1.041.532	-1.086.650	-1.133.638	-1.118.570

Afwijkingen t.o.v. 2024 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 1.015.000 naar € 1.042.000. Dit is het verschil tussen de meerjarenschijf 2025 uit de begroting 2024 versus huidige begroting 2025. De belangrijkste afwijkingen zijn:		
Loonkosten De loonsombegroting en indexatie van de lonen leidt tot mutaties in alle programma's. Daarnaast is er sprake van verschuivingen van de loonkosten tussen de verschillende programma's en taakvelden. De totale loonsombegroting is nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering en kan hier het beste geanalyseerd worden.		55
Indexatie leges	17	
Hogere pachtopbrengsten	10	

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
Omgevingsplan De gemeenteraad heeft een incidenteel budget van € 250.000 voor 2024 en € 250.000 voor 2025 beschikbaar gesteld voor (de implementatie van) het omgevingsplan	250	
Uitvoering actieprogramma Wonen (incidenteel) In de begroting 2023 is opgenomen dat het college, aan de hand van een aanjaagteam gemeentelijke woningbouw, samen met betrokken partijen zorgdraagt voor het (door)ontwikkelen en uitvoeren van woningbouwplannen. Dit wordt op basis van een woonbehoefte onderzoek vertaald in een actieprogramma Wonen. De uitvoering van dit actieprogramma zal in de jaren 2024 en 2025 moeten lopen. Vooralnog wordt uitgegaan van een bedrag van € 100.000 per jaar voor de uitvoering van het actieprogramma.	100	

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Programma 9 - Overhead en financiën

Bestuurlijk verantwoordelijk

Nr.	Taakveld	Portefeuillehouder
0.4	Overhead	-
Onderverdeeld in:	Personeel en Organisatie	H. Brinkman
	Gegevensbeheer	L. Mulder
	Wet open overheid	H. Brinkman
	Financiën	L. Mulder
	Inkoop en aanbesteding	J.C. Bos
	Algemene zaken	J. ten Kate
	Communicatie	J. ten Kate
	Huisvesting	L. Mulder

Speerpunten

9.1 Goed werkgeverschap, een toekomstbestendige, adequate en efficiënte (ambtelijke) organisatie

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Wij willen een goed werkgever zijn. We investeren in het aantrekken en behouden van kwalitatief goede werknemers. Er wordt een strategisch personeelsplan opgezet om in te toekomst te kunnen blijven beschikken over een adequate en efficiënte ambtelijke organisatie. In een arbeidsmarkt die een krapte kent, zijn passende arbeidsvoorwaarden, met daarin ruimte voor ontwikkelingsmogelijkheden, opleiding en vorming, belangrijk. We werken zoveel mogelijk vanuit de eigen organisatie, maar als zelfstandige gemeente benutten we ook externe expertise waar dat nodig is.

We streven naar een toekomstbestendige organisatie waarbij optimale dienstverlening richting inwoners, ondernemers en partners vooropstaat. Hiertoe wordt reeds een brede organisatiescan uitgevoerd met daarbij de focus op wat een passende formatieomvang voor een adequate en efficiënte ambtelijke organisatie zou zijn met de opgaven waar de gemeente Staphorst voor staat, de ambities die we hebben en wat nog op ons af komt in de komende jaren. De uitkomsten van deze organisatiescan vormen het vertrekpunt voor de begroting van 2023 en verder.

Wat willen we bereiken?

We gaan accuraat om met de veranderde verhouding tussen inwoner en overheid en we willen dat de organisatie aansluit op de veranderde vraag van inwoners. De (ambtelijke) organisatie moet – in een ook veranderde arbeidsmarkt – voldoende toegerust zijn en blijven op een zelfstandig voortbestaan en alle bestaande en toekomstige opgaven het hoofd kunnen bieden. We willen nu en in de toekomst beschikken over een kwalitatief (prestatie, houding, kennen en kunnen) en kwantitatief (aantallen) optimale personeelsbezetting.

Wat gaan we daarvoor doen?

De kernwaarden van waaruit de gemeente haar inwoners tegemoet treedt, zijn neergelegd in een organisatievisie. Dit is visueel vormgegeven in een praatplaat 'Onze Staphorster stip op de horizon'. Die Staphorster stip is een innovatieve plattelandseconomie en een gezonde en dynamische samenleving met verantwoorde vernieuwing. Met nabuurschap en een no-nonsense mentaliteit als basis: 'In Staphorst zijn we er voor elkaar en komt het voor elkaar'. Vanuit deze visie wordt met inwoners en medewerkers samengewerkt. Dat vraagt om daarop aansluitende competenties van medewerkers. Om in te kunnen spelen op veranderingen en ontwikkelingen, is een strategisch personeelsontwikkelingstraject gestart.

We hebben te maken met een krappe arbeidsmarkt. Het is, net als voor andere werkgevers geldt, ook voor de gemeente Staphorst lastiger geworden om vacatures in te vullen. Voor werving wordt gebruik gemaakt van de Talentenregio, die een belangrijke rol speelt bij personeelsmobiliteit in de regio Zwolle. We blijven inzetten op het behouden, boeien en binden van kwalitatief goed personeel.

We behouden wat goed is, ontwikkelen door op de ingezette lijnen en denken strategisch na over de stappen die gezet moeten worden. Dit alles om een vitale gemeente te zijn en te blijven.

Stand van zaken begroting 2025

We werken aan het verbeteren van kennis, competenties en gedrag van medewerkers in het dagelijks contact en gesprek met inwoners. Verder willen we een toekomstbestendige organisatie blijven, die flexibel en veerkrachtig inspeelt op veranderende omstandigheden. Daarom gaan we:

- investeren in onze medewerkers, in kwaliteit en in de ontwikkeling van hun vaardigheden. De nadruk ligt op behoud en werving van kwalitatief goed personeel. Met speciale aandacht voor de ervaren werkdruk onder medewerkers;
- een organisatiestrategie voor de komende jaren opstellen;
- de 'gereedchapskist' vanuit het rapport 'Mooi Wark' inzetten. Met de sturingsmogelijkheden: Ruimte geven, Participeren, Voorinvesteren, Samen doen, Poolen, Versoberen, Automatiseren, Uitbesteden en Stopzetten maken we keuzes in het uitvoeren van (nieuwe) taken. Hierbij wegen we de moeite die het kost, de impact op inwoners, de impact op medewerkers en het effect op de personeelsvraag af.
- de ontwikkelde methodieken rondom Projectmatig werken en Inwoners- en overheidsparticipatie implementeren;
- extra inzetten op kansen op het gebied van digitaliseren/automatiseren.

Speerpunten

9.2 Een duurzaam gezonde en robuuste financiële huishouding en een sluitende meerjarenbegroting

Collegeprogramma 2022-2026 Bouwen en Verbinden:

Om onze taken, opgaven en ambities te kunnen uitvoeren moeten we beschikken over een duurzaam gezonde en robuuste financiële huishouding.

Wat willen we bereiken?

Een structureel sluitende meerjarenbegroting is voor ons het leidende principe, waarbij we onze ondergrens van € 6,2 miljoen hanteren voor de algemene reserves en investeringen dekken uit de exploitatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Onze taken, opgaven en ambities moeten worden uitgevoerd binnen de middelen die tot onze beschikking staan. We teren niet verder in op onze algemene reserves. Om inzicht te krijgen in de toekomstige vervangingsopgave wordt een inventarisatie van de aanwezige beheerplannen gemaakt en een doorkijk naar de vervangingsopgave voor de komende tien tot twintig jaar. De kosten van deze toekomstige vervangingsopgave worden als structurele kosten verwerkt in de begroting.

Stand van zaken begroting 2025

Vanaf 2026 krijgen we minder geld van het Rijk. Er zijn veel onzekerheden rond de ontwikkeling van de rijksbijdrage. Daarom blijven we de landelijke politieke besluitvorming goed volgen. Tegelijkertijd zullen we de komende jaren scherpe keuzes moeten maken in de uitvoering van ambities, beleid en investeringen. Samen met de gemeenteraad en de organisatie werken we toe naar een duurzaam financieel kader voor onze begroting, zodat we ons huishoudboekje op orde houden.

Wat mag overhead en financiën ons kosten?

Exploitatie	Realisatie 2023	Actuele begroting 2024	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028
Lasten	-9.773.387	-11.756.276	-11.956.246	-10.201.210	-10.344.210	-10.317.300
Baten	486.033	108.646	110.576	112.235	112.373	114.058
Saldo van baten en lasten voor bestemming	-9.287.353	-11.647.630	-11.845.670	-10.088.975	-10.231.837	-10.203.242
Storting	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen	818.298	2.478.018	2.385.849	208.157	58.749	13.558
Mutaties reserves	818.298	2.478.018	2.385.849	208.157	58.749	13.558
Saldo van baten en lasten na bestemming	-8.469.055	-9.169.612	-9.459.821	-9.880.818	-10.173.089	-10.189.684

Afwijkingen t.o.v. 2024 toegelicht (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Voordeel	Nadeel
<p>Het saldo van dit programma is gemuteerd van € 9.673.000 naar € 9.460.000 . De mutatie betreft meerjarenschijf 2025 uit de begroting 2024 versus huidige begroting 2025. De belangrijkste afwijkingen zijn:</p>		
<p>Loonkosten De loonsombegroting en indexatie van de lonen leidt tot mutaties in alle programma's. Daarnaast is er sprake van verschuivingen van de loonkosten tussen de verschillende programma's en taakvelden. De totale loonsombegroting is nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering en kan hier het beste geanalyseerd worden.</p>	182	
<p>ICT automatiseringskosten Op basis van het geactualiseerde IMPC is het automatiseringsbudget van ICT structureel bijgeraamd met €79.000. Het bedrag is als volgt verdeeld over de afdelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fysieke leefomgeving: €35.000 voor een zaaksysteem voor zicht op "veelplegers, het vervangen van plansoftware en diverse andere dashboards/apps Bestuur- en managementondersteuning: 26.000 benodigd voor diverse licenties en applicaties t.b.v. de ontwikkelingen en projecten gerelateerd aan burgerzaken, belastingen en dienstverlening. Samenleving: € 18.000 benodigd voor het integraal werken van 3 de teams in de Suite: WMO, Participatiewet en Jeugd en voor het inwonersportaal sociaal domein 		79
<p>Verzekeringen De jaarlijkse premie voor de Cyberverzekering en CAR-verzekering zijn toegenomen.</p>		23
<p>Lagere dotatie onderhoudsvoorziening Door aanpassingen in de geraamde onderhoudslasten voor het gemeentehuis en de gemeentewerf is een lagere dotatie opgenomen. Dit leidt tot een voordeel van € 152.000 in programma 9. Het voordeel dat in totaal behaald zal worden door een lagere dotatie (€ 131.000) zal toegevoegd worden aan een stelpost. Dit bedrag kan eventueel ingezet worden in afwachting van het (meerjarig) beheersplan die in 2025 geactualiseerd zal worden. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de paragraaf onderhoudskapitaalgoederen.</p>	152	
<p>Huisvesting gemeentehuis In het jaar 2024 wordt er een investering gerealiseerd met betrekking tot het kantoormeubilair. De verwachting is dat het onderhoud aan de inventaris de aankomende jaren afneemt. Het budget voor onderhoud inventaris is afgeraamd met € 11.000 en zal worden ingezet als dekking voor de afschrijvingskosten.</p>	11	11
<p>Diverse posten In programma 9 zijn diverse budgetten bijgesteld met een saldo van € 19.000 nadelig. Een deel hiervan was ook al meegenomen in de zomernota onder de post "diversen".</p>		19

Reservemutaties programma

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Onttrekking	Storting
<p>Informatiemanagement Op basis van het IMPC was er in de primaire begroting 2025 een incidenteel informatiemanagement budget beschikbaar ter hoogte van € 125.000. Als gevolg van de actualisatie op het plan is het incidenteel budget toegenomen met € 247.000 . De gelden worden ingezet voor implementatie van diverse applicaties. Het bedrag is verdeeld als volgt verdeeld over de drie afdelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fysieke leefomgeving € 43.000 Bestuur- en managementondersteuning € 118.000 Samenleving €45.000 Gemeentebreed € 41.000 <p>In totaal wordt er € 372.000 onttrokken aan de reserve zonder bestemming.</p>	372	
<p>Wet open overheid De incidentele kosten voor de invoering van de Wet Open Overheid worden geraamd op € 55.000.</p>	55	
<p>Incidentele formatie uitbreiding De incidentele formatie uitbreiding die is opgenomen in de begroting 2024.</p>	1.886	
<p>Jaarlijkse onttrekking voor dekking kapitaalslasten gemeentelijke gebouwen</p>	27	

Jaarlijkse onttrekking voor dekking gemeentelijke vervoersmiddelen	47	
--	----	--

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Paragrafen

Paragraaf 1 - Weerstandsvermogen en risicomanagement

Inleiding op de paragraaf

Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft aan hoe solide de financiële huishouding van de gemeente is. Een financieel weerstandsvermogen is van belang wanneer er zich financiële tegenvallers voordoen. Het beleid is vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement.

Bepaling weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente over de risicogevoeligheid is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van een opgetreden risico op te vangen. Dit is de verhouding van de hierboven beschreven beschikbare en noodzakelijke weerstandscapaciteit (om mogelijk risico's af te dekken). Hierbij is de impact van de risico's vastgesteld op een zekerheidspercentage van 90%. Uit deze verhouding komt een ratio, waar een kwalificatie aan wordt gegeven. We dienen minimaal aan kwalificatie A te voldoen.

A | Ontwikkeling weerstandsvermogen

Grafisch weergegeven leidt het weerstandsvermogen tot onderstaande opstelling voor het jaar 2025:

WEERSTANDSCAPACITEIT	RISICO'S
Algemene reserve	Programma 1
Reserve zonder bestemming	Programma 2
Reserve grondexploitatie	enz.
Post onvoorzien	enz.
Onbenutte belastingcapaciteit	
€ 18.823	€ 1.169

WEERSTANDSVERMOGEN =
BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT / IMPACT RISICO'S BIJ 90% ZEKERHEID

Weerstandsvermogen 18.2

Passen we deze ratio toe op de tabel, zoals benoemd in de beleidsnota, dan is de kwalificatie:

A - (meer dan) uitstekend

Ontwikkeling

De ontwikkeling van het weerstandsvermogen is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Weerstandscapaciteit	27.785	21.318	18.823
Risico's	1.169	1.169	1.169
Weerstandsvermogen	23.8	18.2	16,1

De weerstandscapaciteit 2025 t.o.v. van de begroting 2024 is afgenomen. T.o.v. voorgaande begrotingen is de (vrij besteedbare) reservepositie verslechterd, met name door de geplande investeringen in 2024 en 2025.

B | Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt bepaald:

Incidentele weerstandscapaciteit	Begroting
----------------------------------	-----------

1 Algemene reserve	3.500
2 Reserve zonder bestemming	7.305
3 Reserve grondexploitatie	5.765
4 Post onvoorziene uitgaven	0
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	16.570

(x €1.000)

Structurele weerstandscapaciteit	Begroting
5 Post onvoorziene uitgaven	0
6 Onbenutte belastingcapaciteit	2.253
7 Begrotingsruimte	0
8 Bezuinigingen	0
Totaal structurele weerstandscapaciteit	2.253

(x € 1.000)

Totaal bedrag weerstandscapaciteit	18.823
---	---------------

(x € 1.000)

Toelichting

AD 1 | Algemene reserve

De stand van de algemene reserve is aan het eind van het jaar 3,5 miljoen euro, € 200 per inwoner.

AD 2 | Reserve zonder bestemming

De reserve zonder bestemming geeft aan het einde van 2025 een verwacht saldo van €7.305.000.

AD 3 | Reserve grondexploitatie

De reserve grondexploitatie geeft naar verwachting aan het einde van 2025 een saldo van € 5.765.000.

AD 4 / 5 | Post onvoorziene uitgaven

In het verleden is deze vastgesteld op € 2,- per inwoner. De afgelopen jaren is de post onvoorzien niet tot nauwelijks gebruikt, resulterend in een voordeel op de post onvoorzien in de afgelopen jaarrekeningen. Derhalve is de post onvoorzien bij de begroting 2023 structureel afgeraamd tot € 0.

AD 6 | Onbenutte belastingcapaciteit

Gemeente Staphorst kan haar belastingen verhogen en heffingen kostendekkend maken om financiële tegenvallers op te vangen. Het verschil tussen de fictieve opbrengsten bij maximale heffings- en belastingtarieven en de begrote opbrengsten is de onbenutte belastingcapaciteit.

AD 7 | Begrotingsruimte

De begroting 2025 sluit met een positief saldo van € 1.508.347. Dit saldo is meegenomen als toevoeging aan de reserve zonder bestemming in het jaar 2025.

AD 8 | Besparingen

De begroting 2024 sluit met een positief saldo van € 1.508.347. In dit saldo zijn reeds besparingsmaatregelen opgenomen.

Tabel 1:	Berekening saldo reserve zonder bestemming	
	Saldo 01-01-2024	12.124
	af: Eenmalige dekking incidentele budgetten 2024	6.682
	bij: Toevoeging jaar 2024 (rekeningsaldo 2023)	2.177
	bij: Resultaatbestemmingen 2025	1.508
	Saldo 31-12-2024	9.127

	af: Eenmalige dekking incidentele budgetten 2025	4.008
	bij: Begrotingssaldo 2024	2.185
	Saldo 31-12-2025	7.305

(x €1.000)

Tabel 2: Berekening saldo reserve grondexploitatie		
	Saldo 01-01-2024	6.939
	af: Eenmalige dekking incidentele budgetten 2024	1.136
	Saldo 31-12-2024	5.803
	af: Eenmalige dekking incidentele budgetten 2025	38
	Saldo 31-12-2025	5.765

Tabel 3:	Soort belasting	Norm opbrengst	Opbrengst Staphorst	Onbenutte belastingcapaciteit
	OZB-opbrengsten	5.319	4.755	564
	Leges Burgerzaken / overige belastingen	795	413	382
	Begrafnisrechten	771	383	388
	Volkshuisvesting / RO procedures	1.720	801	919
	Totaal bedrag			2.253

(x €1.000)

Bij de berekening van de normopbrengst van de OZB-opbrengsten is uitgegaan van het percentage van 0,1595. Dit betreft het percentage van de WOZ-waarde voor de toelating tot artikel 12 voor het jaar 2025, welke is vastgesteld bij de meicirculaire 2024. Het gemiddeld OZB-tarief voor Staphorst voor het jaar 2025 bedraagt 0,1426. Voor de waardes is gebruik gemaakt van de geschatte totale woningwaardes op basis van de gemiddelde marktontwikkeling.

Voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit van de overige drie belastingen is uitgegaan van de begrote opbrengsten en kosten plus eventuele toerekening van overhead, zoals opgenomen in de paragraaf lokale heffingen.

C | Risicobeheersing

Om de risico's van gemeente Staphorst in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Dit profiel maakt onderdeel uit van de vastgestelde nota Weerstandsvormogen en Risicobeheersing 2021. Vervolgens heeft er bij het opstellen van de rekening 2023 een update plaatsgevonden van de risico's, waardoor er een risicobedrag is ontstaan van € 1.168.961

1. Mutaties geïdentificeerde risico's in de nota;
2. Nieuwe risico's;
3. Opgenomen risico's met meeste impact na aanpassing.

Samenvatting:

Risicobedrag / weerstandscapaciteit rekening 2022		€ 1.168.961
Mutaties geïdentificeerde risico's nota	€ 0	

Nieuwe risico's	€ 0	
Afname risicobedrag		€ 0
Totaal nieuw risicobedrag/weerstandscapaciteit begroting 2024		€ 1.168.961

Dit bedrag wordt opgenomen bij het bepalen van weerstandsvermogen.

1 | Mutaties geïdentificeerde risico's in de nota

Bij de begroting 2025 zijn geen mutaties op risico's verwerkt.

2 | Nieuwe risico's

Bij de begroting 2025 zijn geen nieuwe risico's toegevoegd.

3 | Opgenomen risico's met meeste impact na aanpassing risicoprofiel

Onderstaand het overzicht, waarin we u de risico's presenteren met de meeste impact, mochten die zich voordoen.

Nr	Programma	Risico	Kans	Max. financieel gevolg
1	0 Algemeen bestuur en organisatie	Het ontbreken van een stabiel perspectief van de algemene uitkering uit het gemeentefonds kan leiden tot vermindering van de inkomsten.	70%	€ 250.000
2	0 Algemeen bestuur en organisatie	Het verliezen van de grip op of tegenvallende exploitatieresultaten van de verschillende samenwerkingsvormen of gesubsidieerde instellingen (dienstverlening moet wel op peil blijven) kan leiden tot extra kosten of minder dividend.	70%	€ 227.000
3	Overig	Grote projecten kunnen leiden tot risico's die niet voorzien zijn.	50%	€ 300.000
4	6 Sociaal domein	Het ontbreken van een plafond of maximum voor een aantal uitgaven wat leidt tot sterk stijgende uitgaven (open einde regelingen).	70%	€ 150.000
5	8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Afboekingen grondexploitatie kan leiden tot een (politiek) risico.	30%	€ 250.000
6	0 Algemeen bestuur en organisatie	Een datalek leidt tot kosten binnen de organisatie die niet waren voorzien.	70%	€ 100.000
7	0 Overhead	De kans bestaat dat stortingen onvoldoende zijn om de onttrekkingen voor het onderhoud van kapitaalgoederen niet in evenwicht zijn bij uitvoering van (groot) onderhoud/vervanging van huidige kapitaalgoederen wat leidt tot uitstel waardoor derden schadeclaims indienen. Tevens zijn door bezuinigingen de stortingen/ onttrekkingen aangepast, waardoor risico loopt van onvoldoende gelden voor uitvoering.	70%	€ 100.000
8	9 Overhead	Onvolledige compensatie voor nieuwe CAO uit algemene uitkering wat leidt tot ongedekte loonkosten.	70%	€ 100.000
9	0 Algemeen bestuur en organisatie	Politieke beslissingen van het Rijk, die leiden tot lagere inkomsten of hogere afdrachten.	30%	€ 200.000
10	0 Algemeen bestuur en organisatie	Politieke wensen en besluiten leiden tot hogere kosten.	50%	€ 100.000
Totaal aantal grote risico's				€ 1.777.000

D | Kengetallen financiële positie

Het BBV heeft voorgeschreven dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen.

Naast het opnemen van de tabel met de basisset dient een beoordeling gegeven te worden van de onderlinge verhoudingen van de kengetallen, in relatie tot de financiële positie van onze gemeente. De wijze waarop de

kengetallen meewegen in de uiteindelijke beoordeling van de financiële positie van de mede overheid is voorbehouden aan het horizontale controle- en verantwoordingsproces. Zonder normering zijn de kengetallen moeilijk te duiden. In de nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is de volgende normering opgenomen. Bij de normering is aansluiting gezocht bij de normering zoals voortgevoerd is uit onder meer de stresstest van 100.000+ gemeenten.

Hierdoor ontstaat onderstaande tabel, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetallen financiële positie	Categorie		
	A	B	C
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsrisico	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	Begr. en mjr >0%	Begr. of mjr >0%	Begr. en mjr <0%
Belastingcapaciteit	<100%	100-105%	>105%

Als beleidsuitgangspunt wordt genomen dat getracht wordt alle kencijfers te laten voldoen aan het minst risicovolle profiel is A.

Signaleringsoverzicht

Bovenstaande kerncijfers en de ontwikkeling ervan in de gemeente Staphorst leidt tot onderstaand signaleringsoverzicht:

Kengetallen financiële positie	Werkelijk	Begroting				
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Netto schuldquote	-42	-24	-12	0	4	15
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-44	-25	-14	-1	3	14
Solvabiliteitsratio	84	88	87	86	85	85
Grondexploitatie	8	8	9	10	9	3
Structurele exploitatieruimte	4	3	3	3	-2	-3
Belastingcapaciteit	84	87	85			

Toelichting:

De netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de mede overheid ten opzichte van de eigen middelen (negatief teken is geen schuld). Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Staphorst is één van de weinige gemeenten in Nederland die per saldo geen schuld heeft.

De solvabiliteitsratio geeft een inzicht in de mate waarin de mede overheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteit, hoe beter in staat om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Van alle gemeenten heeft de gemeente Staphorst een van de hoogste solvabiliteitsratio's. De solvabiliteitsratio is voor onze gemeente dan ook bijzonder goed.

Het kengetal **grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Deze waarde moet in de komende jaren worden terugverdiend bij de verkoop van de gronden.

Het kengetal **structurele exploitatieruimte** is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een

gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een begroting/rekening waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting/rekening, waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn (een sluitende begroting met geen of een klein saldo op onvoorzien).

De **belastingcapaciteit** geeft een inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente of provincie zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De gemiddelde lastendruk per woning in onze gemeente ligt lager dan het landelijk gemiddelde.

Paragraaf 2 - Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding op de paragraaf

Algemeen

In deze paragraaf gaan wij in op het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de grotere kapitaalgoederen in deze gemeente. Hierbij moet onder andere worden gedacht aan de kosten van instandhouding van: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Een groot deel van het 'vermogen' van onze gemeente ligt in de grond of op het openbaar gebied. Het is dan ook van belang dat hierover een zorgvuldig beheer wordt gevoerd. Juist de kwaliteit van het openbaar gebied wordt door de inwoners vaak intensief beleefd.

Wegenbeheer

A | Beleidskader

15 februari 2022 is het wegen(en bermen)beleidsplan 2022 - 2026 vastgesteld.

B | Financiële consequenties beleidsdoel

In het nieuwe beleidsplan is voor de wegen scenario 1 "Voorkeursscenario" met het daarbij behorende jaarlijkse budget vastgesteld. Voor de bermen is scenario 2 "Vergroten ecologisch beheer" vastgesteld. In de begroting 2024 zijn de budgetten voor wegenonderhoud aanvullend structureel geïndexeerd t.o.v. het oorspronkelijke beleidsplan, gelet op de prijsstijgingen. Zoals opgenomen in de zomernota wordt er vanaf 2024 een duidelijke knip aangebracht in de financiële verwerking tussen wegen waar groot onderhoud aan plaatsvindt (ten laste van het groot onderhoudsbudget) en wegen waar vervanging plaatsvindt (via een krediet worden deze geactiveerd en afgeschreven). Dit levert een voordeel op van € 400.000 op het onderhoudsbudget, hier staat tegenover dat er meer kosten geactiveerd en afgeschreven worden als vervangingsinvestering. De kapitaalslasten nemen daarom de komende jaren toe.

De reserve wegenbeheer is opgesplitst in betonwegen en asfalt- en elementenverharding. De stand van de reserve is begin 2024 € 5,2 miljoen, waarvan € 4 miljoen voor betonwegen. De reserve betonwegen wordt voor (afgerond) € 3,3 miljoen ingezet voor de reconstructie Klaas Kloosterweg West.

Dekking:

- uit de exploitatie (d.m.v. een structurele storting in de reserve)
- aanbestedingsvoordelen

In principe vindt er geen dekking meer plaats vanuit de reserve. Echter bij uitstel van uitvoering of juist het werk eerder uitvoeren dan gepland worden gelden toegevoegd of onttrokken uit de reserve.

C | Financiële consequenties in de begroting

	Begroot 2025	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Wegenbeheersplan	1.162	1.105	1.075
Aanvullende prijsindexatie (t.l.v. stelpost)	224	218	333
Aanpassing systematiek: van wegenonderhoud naar activeren (en afschrijven)	-400	-400	
Begroting na wijzigingen	986	923	1.408
Hiervan uitgegeven			1.689
Waarvan gedekt uit provinciale subsidie			301

(x €1.000)

Rioolbeheer

A | Beleidskader

Het gemeentelijk rioleringsplan is niet langer wettelijk verplicht. De Omgevingswet biedt wel de mogelijkheid om een gemeentelijk rioleringsprogramma op te stellen (artikel 3.14, Omgevingswet). Dat is een vrijwillig (onverplicht) programma. Binnen het samenwerkingsverband RIVUS* worden bouwstenen uitgewerkt voor water en riolering in het omgevingsplan. Dit project gaat in september 2024 van start.

*RIVUS is een samenwerkingsverband bestaande uit verschillende gemeenten, het waterschap DOD en de provincie Overijssel. Binnen dit verband wordt gewerkt aan verschillende projecten op het gebied van water/riolering en klimaatadaptatie.

Het gemeentelijk rioleringsplan was geldig op het moment dat de Omgevingswet in werking is getreden. De inhoud van het gemeentelijk rioleringsplan kan terechtkomen in de instrumenten van de Omgevingswet. Zoals het gemeentelijk rioleringsprogramma of het omgevingsplan.

Het verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan (vGRP) liep van 2016 tot 2020. In 2020 is dit verlengd om met het nieuwe vGRP/Programma Riolering en Water aan te sluiten bij de nieuwe Omgevingswet en bij de actualisatie van onze Omgevingsvisie en op te stellen. Op 4 oktober 2022 is een nieuw kostendekkingsplan riolering voor de periode 2023 – 2026 vastgesteld.

B | Financiële consequenties beleidsdoel

Op basis van een kostendekkingsplan riolering 2023-2026 zijn de kosten en opbrengsten inzichtelijk gemaakt. De rioolheffing wordt vastgesteld op € 208.

C | Financiële consequenties in de begroting

De kosten van maatregelen die zijn opgenomen in het kostendekkingsplan riolering 2023 - 2026, worden gedekt uit de te verkrijgen rioolheffing en reserve rioolbeheer.

Waterbeheer

A | Beleidskader

Omgevingswet

In 2009 zijn een aantal oude wetten opgegaan in de toenmalige "nieuwe Waterwet". De nieuwe waterwet is bijna geheel opgegaan in de nieuwe omgevingswet die nu inwerking is getreden.

Grondwaterbeleid

Betrokken partijen: waterschap en gemeente Staphorst hebben gezamenlijk beleid ten aanzien van het water vastgelegd en coördineren de uitvoering. Hierbij is aansluiting gezocht met het vGRP-V.

Hemelwaterbeleid

De wettelijke basis voor de gemeentelijke zorgplicht inzake hemelwater staat verwoord in de nieuwe omgevingswet.

B | Financiële consequenties beleidsdoel

Op basis van een kostendekkingsplan riolering 2023-2026 zijn de kosten en opbrengsten inzichtelijk gemaakt.

C | Financiële consequenties in de begroting

De kosten van maatregelen die worden opgenomen in het GRP-V en bij de doorkijk voor de rioolheffing 2023-2026, worden gedekt uit de te verkrijgen rioolheffing en reserve rioolbeheer.

Groenbeheer

A | Beleidskader

Het groenbeleidsplan 2019-2030 is door de raad vastgesteld op 26 februari 2019. Het groenbeheerplan 2020-2025 is door de gemeenteraad vastgesteld op 12 mei 2020.

B | Financiële consequenties beleidsdoel

De uitvoering van het Groenbeleidsplan Staphorst 2019-2030 leidt tot invulling van met name investeringen en projecten. Voor de diverse projecten zijn in voorgaande begrotingen dekkingsmiddelen opgenomen. Voor nieuwe projecten wordt separaat dekking opgenomen in de begroting. Het groenbeheerplan geeft uitvoering aan scenario 4; een stap terug in het onderhoudsniveau door een combinatie van aanpassing en versobering van het groenareaal.

C | Financiële consequenties in de begroting

De structurele exploitatielasten (excl. loonkosten) voor het onderhoud van het openbaar groen voor zowel binnen als buiten de bebouwde kom bedragen voor 2024: € 734.000. Daarnaast is er een incidenteel budget beschikbaar voor groenrenovatie, het incidentele budget voor 2025 en 2026 vindt u terug in de toelichting op het overzicht van baten en lasten, onderdeel: incidentele lasten programma 5.

	Begroting 2025	Begroot 2024	Werkelijk 2023
Bedrag	761	734	746

(x €1.000)

Gebouwenbeheer

A | Beleidskader

Op 17 november 2020 heeft de raad het gebouwenbeheerplan voor de periode 2020-2024 vastgesteld. Dit plan

vormt de basis voor de onderhoudsramingen aan gemeentelijke gebouwen, Begin 2025 wordt het MJOP geactualiseerd. Dit geactualiseerde plan zal dienen als basis voor het opstellen van een nieuwe "Strategische Visie Gebouwen 2025-2029".

Voor 2025 is de begroting gebaseerd op het opgestelde meerjaren onderhoudsplan (MJOP) 2020 en eigen onderbouwde aanpassingen.

In de beleidsnota "Strategische Visie Gebouwen 2020-2024" is geconstateerd dat diverse gemeentelijke accommodaties sterk verouderd en technisch in matige staat verkeren. Besloten is om deze gebouwen niet langer in hun huidige vorm te onderhouden en op afzienbare termijn af te stoten:

- Dienstencentrum, Berkenlaan: Dit gebouw wordt in september 2024 gesloopt. Daarna wordt een nieuw dienstencentrum en appartementencomplex gerealiseerd.
- De Poele, Kamperfoeliestraat 4a: Minimale onderhoudsbedragen zijn hiervoor opgenomen in het beheerplan.
- Voormalig bibliotheekgebouw, Goudenregenstraat 30, en woning Oude Rijksweg 460: Deze panden zijn in 2024 verkocht.
- Woning Gemeenteweg 83: Dit pand is reeds in 2022 verkocht.

De gemeentewerf is niet langer onderdeel van het gebouwenbeheerplan vanwege een lopend locatieonderzoek. Er worden alleen noodzakelijke onderhoud werkzaamheden uitgevoerd.

Dit om de veiligheid voor medewerkers te garanderen.

Brandweerkazerne word volgens gebouwbeheerplan onderhouden.

Voor 2025 zijn in het MJOP onderhoudswerkzaamheden aan de kerktorens in Rouveen en Staphorst opgenomen. Dit betreft het onderhoud aan de klok-/uurwerkinstallatie en de buitenschil, met een totaal begroot bedrag van €145.000.

De gemeente Staphorst streeft ernaar de verduurzaming van gemeentelijke gebouwen te laten aansluiten bij natuurlijke bouwkundige en/of installatietechnische onderhoudsmomenten. Dit omvat onder andere:

- Plaatsing van zonnepanelen
- Extra isolatie
- Toepassing van LED-verlichting
- Vermindering van gasverbruik door de overstap naar elektrische en/of efficiëntere systemen

In de aankomende periode wordt onderzocht welke realistische verduurzamingsmaatregelen kunnen worden toegepast, waarbij rendement en investeringskosten de uitgangspunten vormen.

Voor verduurzaming is er nog een restantkrediet beschikbaar dat eerder door de raad is verstrekt.

Indien nodig zal een raadsvoorstel voor extra krediet worden ingediend.

B | Financiële consequenties beleidsdoel

In het gebouwenbeheerplan zijn de totale onderhoudskosten over de komende planperiode tot en met 2028 meerjarig meegenomen, zodat de gemiddelde kosten hierover bepaald konden worden. Voor bepaling van de hoogte van de dotatie wordt uitgegaan van het begrotingsjaar (t) + 3. Deze dotaties worden jaarlijks ten laste van de exploitatie gebracht. Door middel van de voorziening gebouwenbeheer, waar de jaarlijks gemaakte kosten voor groot onderhoud aan onttrokken worden, zijn de kosten gedekt. Het kleine dagelijkse onderhoud wordt rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

C | Financiële consequenties in de begroting

De hoogte van de jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud wordt bepaald op basis van een (meerjarig) beheerplan. De dotatie dient minimaal gebaseerd te zijn op de onderhoudslasten die in het beheerplan zijn opgenomen voor het begrotingsjaar plus de drie jaren van de meerjarenraming. In de oorspronkelijke raming van het (meerjarig) beheersplan zijn er een aantal aanpassingen doorgevoerd voor het gemeentehuis en de gemeentewerf. De aanpassing van de geraamde kosten en de periode van zes naar vier jaar, leiden tot een lagere dotatie aan de voorziening groot onderhoud in de jaren 2025-2028. Het voordeel van € 131.000 dat behaald is door een lagere dotatie wordt toegevoegd aan een stelpost. Dit bedrag kan eventueel ingezet worden voor onderhoudskosten of kapitaalslasten in afwachting van het nieuwe (meerjarig) beheerplan die in 2025 wordt geactualiseerd.

Soort	Begroting 2025	Begroting 2024	Werkelijk 2023
Voorziening gebouwenbeheer	202*	333	288

(x €1.000)

*Het voordeel van € 131.000 dat behaald is door een lagere dotatie zal worden toegevoegd aan een stelpost.

Onderwijshuisvesting

A | Beleidskader

De gemeente heeft de zorgplicht (wettelijke taak) om te voorzien in voldoende huisvestingscapaciteit voor de scholen van het primair - en voortgezet onderwijs. Hieronder vallen ook de gymzalen voor het

bewegingsonderwijs. De schoolbesturen zijn daarnaast verantwoordelijk voor het onderhoud en de exploitatie van de schoolgebouwen. Gezamenlijk zijn de gemeente en de schoolbesturen verantwoordelijk voor de kwaliteit van de huisvesting.

Vanaf 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen van het primair- en voortgezet onderwijs volledig verantwoordelijk voor het beheer, exploitatie en onderhoud van de schoolgebouwen. Zij ontvangen daarvoor rechtstreeks middelen van de rijksoverheid via de materiële instandhouding (lumpsum). Het groot onderhoud van de gymzalen voor het primair onderwijs is hierop een uitzondering. De gemeente is verantwoordelijk voor nieuwbouw, uitbreiding en of renovatie van schoolgebouwen. Via de algemene uitkering krijgt de gemeente hiervoor een vergoeding. Het betreft hier nadrukkelijk geen doeluitkering.

B | Financiële consequenties beleidsdoel

26 september 2023 is het Integraal Huisvestingsplan (IHP) primair onderwijs 2024-2039 vastgesteld in de gemeenteraad. In dit plan hebben de gemeente en de schoolbesturen afgesproken om voor de scholen business cases op te stellen, waarin de beleidsafspraken uit het IHP per school geconcretiseerd en financieel vertaald worden. Op basis van die business cases zullen we bepalen welke investeringen de komende periode t.b.v. de scholen gedaan moeten worden en hoeveel van die investeringen voor rekening van de gemeente zullen komen. Inmiddels is voor een aantal scholen de business case fase afgerond (betreft de 5 scholen met de Bijbel). De verwachte investeringsomvang op basis van deze business cases bedraagt in totaal € 16,8 mln. Nieuwbouw van de Prins Mauritschool incl. gymlokaal bedraagt € 10,5 mln. Voor de andere scholen met de Bijbel worden investeringen voorzien i.v.m. verbeteren van het binnenklimaat in combinatie met het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden. De omvang van deze investeringen bedragen € 6,3 mln. Als gevolg van ontvangen rijkssubsidies en bijdragen van de scholen uit hun MJOP, bedraagt de verwachte investeringsomvang voor rekening van de gemeente € 13,7 mln.

De business case fase voor de andere scholen in de gemeente is nog niet afgerond. Streven is om ook voor deze scholen in 2024 de business case afgerond te hebben. Er is een budget van € 115.000 opgenomen in de begroting 2024 voor het opstellen van de businesscases.

C | Financiële consequenties in de begroting

In de begroting zijn er voor het jaren 2025 t/m 2027 € 207.000 aan kapitaalslasten opgenomen en voor 2028 een bedrag van € 389.000. Gelet op de significante toename van de kapitaallasten als gevolg van de uitvoering van het IHP dienen er maatregelen genomen te worden voor de periode vanaf 2029.

Eventuele tijdelijke huisvestingskosten in 2025 worden op voorhand niet uitgesloten. Op basis van de leerlingenprognoses die per 1 oktober 2025 beschikbaar komen, kan de urgentie ontstaan tot het plaatsen van noodlokalen. Zodra hierover meer bekend is, zal dat in de financiële prognose worden verwerkt.

Paragraaf 3 - Financiering

Inleiding op de paragraaf

Algemeen

Basis vormt de wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Het doel van deze wet is het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van de decentrale overheden evenals het beheersen van de renterisico's. Onderdeel van deze wet is de Regeling Uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). Uitvoering van de regelgeving vindt plaats door het vaststellen van kaders in het Treasurystatuut.

Uitvoering financieringsfunctie

Naast het statuut stelt de Gemeentewet een treasury paragraaf verplicht in de begroting en jaarrekening. Dit is nader uitgewerkt in artikel 16 van de financiële verordening. In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

A) Kasgeldlimiet

Voor het uitzetten van gelden met een looptijd korter dan een jaar geldt een maximum bedrag. Deze kasgeldlimiet is wettelijk vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. De gemiddeld in een kwartaal opgenomen vlottende schuld (rekening-courantkredieten, kasgeldleningen) mag dit bedrag niet overschrijden. Op basis van de begroting 2024:

Omvang van de begroting per 1 januari 2025	€ 54.002
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,5%
Kasgeldlimiet in bedrag	€ 4.607
Totaal vlottende schuld	0
Ruimte	€ 4.607

De gemeente Staphorst overschrijdt de kasgeldlimiet niet, er is een overschot.

B) Renterisiconorm

De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet hoger mogen zijn dan 20% van het verwachte begrotingstotaal voor 2024. De reguliere aflossing is voor 2024 geraamd op € 0. De gemeente Staphorst blijft hiermee ruim binnen de renterisiconorm. Voor de komende jaren ziet dit er als volgt uit:

Berekende renterisiconorm	2025	2026	2027	2028
Begrotingstotaal	64.206	61.187	55.893	55.906
Percentageregeling	20	20	20	20
Renterisiconorm	12.841	12.237	11.179	11.181

(x €1.000)

Renterisico op vaste schuld	2025	2026	2027	2028
Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
Aflossingen	0	0	0	0
Renterisico	0	0	0	0
Renterisiconorm	12.841	12.237	11.179	11.181
Rente onder risiconorm	12.841	12.237	11.179	11.181

Overschrijding renterisiconorm	n.v.t	n.v.t	n.v.t	n.v.t
---------------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

(x €1.000)

C) EMU-saldo

In het volgende overzicht de ontwikkeling van het EMU-saldo:

		Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
+ 1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking reserves	-3.304	-3.598	-3.168	-2.532
+ 2	Afschrijvingen t.l.v. exploitatie	2.577	3.166	3.280	3.533
+ 3	Bruto dotaties aan de post voorziening t.l.v. exploitatie	202	202	202	202
- 4	Investerings in (im)materiële activa die op de balans worden geactiveerd	4.483	2.982	2.283	400
+ 5	De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bedragen van het Rijk, Provincie of Europese Unie en overigen	45	-	-	-
+ 6A	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	-	-	630	-
- 6B	Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	-	-	-	-
- 7	Uitgaven aan de aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	1.684	1.457	-	-
+ 8A	Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	3.579	-	-	-
- 8B	Boekwinst op grondverkoop	5.167	1.441	1.441	-
- 9	Betalings t.l.v. voorzieningen	33	187	567	90
- 10	Betalings die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks t.l.v. reserves worden gebracht en die niet vallen onder een van de andere genoemde posten	-	-	-	-
11 A	Gaat u deelnemingen verkopen?	nee	nee	nee	nee
-11B	Zo ja; boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-	-	-	-
	Berekend EMU Saldo	-8.268	-6.297	-3.347	713
	Individuele referentie waarde	-1.799	-1.799	-1.799	-1.799
	Tekort (-) of overschot (+) EMU saldo	-6.469	-4.498	-1.548	2.512

(x €1.000)

D) Liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte

Overzicht van de verwachte financiële positie voor de jaren 2025 tot en met 2028:

Financiële positie		2025	2026	2027	2028
1	Beginsaldo	11.918	5.618	-1.818	-3.966
Mutaties in financieringssaldo					

2	Saldo mutaties vaste activa	-2.646	-980	-202	-2.065
3	Mutatie nog te bestemmen exploitatiesaldo	-356	2.175	71	287
4	Saldo mutaties reserves en voorzieningen	3.332	3.944	3.158	2.855
5	Saldo mutaties langlopende schulden	0	-1.838	-2.148	-5.689
6	Mutaties financieringssaldo (2-3-4-5)	-5.621	-5.262	-1.283	482
7	Saldo mutaties vlottende activa	-679	-337	1.283	-484
8	Saldo mutaties vlottende passiva	0	0	0	0
9	Mutaties netto werkkapitaal (7-8)	-679	-337	1.283	-484
10	Mutaties in liquide middelen (6-9)	-6.300	-5.599	0	-2
11	Eindsaldo (1 + 10)	5.618	19	19	18

(x €1.000)

E) Rentekosten en opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie

Hieronder vindt u een opsomming van alle uitgezette en opgenomen gelden, zoals deze meegenomen zijn in de begroting van 2025.

Soort	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028
Uitgezette gelden op lange termijn	945	919	914	908
Uitgezette gelden op korte termijn	5.598	0	0	0
Aandelenbezit	184	184	184	184
Opgenomen gelden lange termijn	0	-1.838	-3.986	-9.675
Opgenomen gelden korte termijn	0	0	0	0
Totaal	6.727	-735	-2.888	-8.583

(x €1.000)

F) Rentescema

Er wordt geen rente toegerekend, omdat de omslagrente voor het jaar 2025 negatief is.

G) Rentevisie

Door de huidige onrust op de financiële markten is het lastig een goede verwachting uit te spreken over de ontwikkeling van de rentekosten en rentebaten.

Paragraaf 4 - Bedrijfsvoering

Inleiding op de paragraaf

Algemeen

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens van onze bedrijfsvoering.

Organisatie algemeen

In ons streven naar een toekomstbestendige organisatie waarbij optimale dienstverlening richting inwoners, ondernemers en partners vooropstaat gaan we langs vijf verhaallijnen verder bouwen aan de organisatie van Staphorst. De eerste lijn is de Omgevingsvisie, dit gaat over de ontwikkeling van Staphorst als gemeente en onze visie op hoe we Staphorst verder willen ontwikkelen. De tweede lijn is Mooi Wark, aan de hand van het rapport Mooi Wark gaan we de negen genoemde zoekgebieden inzetten om onze organisatie toekomstbestendig in te richten. De derde lijn betreft Visie Dienstverlening. Deze lijn gaat over de manier waarop wij onze inwoners helpen, onze dienstverlening. De vierde lijn heet Hygiëne, dit betreft verbetertrajecten om bepaalde processen beter te laten verlopen. De laatste lijn tenslotte gaat over Rolduidelijkheid. Hierbij gaat het over over de taken en verantwoordelijkheden van onze medewerkers.

Informatiemanagement

Visie en projecten

In 2024/2025 zal de i-visie 2021 worden geactualiseerd. In het kader van o.a. het BMC traject 'mooi Wark' is door raad en college aangegeven dat de ambitie wat betreft ICT inzet en innovatie hoger dient te zijn en daarbij is ook de inzet van AI als kans aangeduid. Dit zal in de visie van 2025 worden opgenomen.

Het meerjareninvesteringsplan I&ICT is in 2024 geëvalueerd en het meerjareninvesteringsplan is geactualiseerd voor projecten en investeringen in de periode 2025-2027. Hierbij is nog geen rekening gehouden met mogelijke investeringen die voortvloeien uit de te actualiseren I-visie en 'mooi Wark'.

Digitaal(samen) werken

In 2024 is gestart met de inrichting van een digitale samenwerkingsomgeving om samenwerking (over organisatie grenzen heen) en projectmatig werken veilig en gebruiksvriendelijk te ondersteunen. Gestart is met een aantal overzichtelijke taakvelden en projecten. Dit wordt in 2025 verder binnen de afdelingen en teams, uiteindelijk gemeentebreed, geïmplementeerd.

De implementatie van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) is in 2024 gestart en zal ook in 2025 de nodige aandacht en inzet vergen.

Gemeentebrede actualisatie van digitaal zaakgericht werken, archiveren en procesoptimalisatie

Het lopende traject van actualisatie van digitaal zaakgericht werken & archiveren inclusief procesoptimalisatie waarbij papieren dossiers worden vervangen door digitale dossiers inclusief passende werkwijzen en archief-omgeving wordt verder doorgezet in 2025. Het wordt afhankelijk van behoefte per proces/team gepland en uitgevoerd. Er zal in 2025 worden aangesloten bij de uitwerking van 'mooi Wark'.

Dienstverlening

De Visie op Dienstverlening is één van de vijf verhaallijnen waarlangs we de organisatie van Staphorst toekomstbestendig houden/maken. De geactualiseerde visie zal bij vaststelling waarschijnlijk leiden tot een aantal projecten en derhalve een meerjareninvesteringsplan, de omvang daarvan is nu nog niet te voorzien.

Informatieveiligheid

De implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) wordt, mede aan de hand van de opgestelde jaarkalender, voorgezet. Dit leidt de komende jaren tot een groot aantal acties en investeringen. De belangrijkste investeringen zijn opgenomen in het IM meerjareninvesteringsplan. Voorts hebben in 2025 de implementatie van een Information Security Management System (ISMS), audits en een nieuw awareness programma (in combinatie met het thema privacy) de nodige aandacht.

De BIO wordt vervangen door de NIS2-richtlijn. NIS2 is een aanscherping van het huidige BIO kader en acties en zal leiden tot aanvullende maatregelen. Waarschijnlijk wordt dit in 2025 geëffectueerd, eventuele investeringen die hieruit voortvloeien zijn niet in deze begroting opgenomen.

Privacy

Bewustwording (voor zowel privacy als informatieveiligheid) van alle gemeentelijke medewerkers is een continu punt van aandacht. In 2024 is een nieuw bewustwordingsprogramma geïmplementeerd dat in 2025 een vervolg krijgt. Specifieke zal aandacht worden geschonken aan de betrokkenheid van alle medewerkers.

Personeel | HRM

In de begroting 2024 is door uw raad geld beschikbaar gesteld voor formatie-uitbreiding (14,33 fte, € 1.585.000). Dit is in eerste instantie incidenteel beschikbaar gesteld voor de jaarschijven 2024-2025.

Loonsombudget

Het begrote loonsombudget 2025 bedraagt € 16.780.000. In de meerjarenbegroting 2024 zijn de lonen

aanvullend geïndexeerd. Het daadwerkelijke percentage dat in de meerjarenbegroting 2025 is toegepast, is lager dan in de meerjarenbegroting 2024. Dit leidt tot een voordeel van € 133.000 verdeeld over alle programma's.

	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Structureel loonsombudget	15.859	16.780	17.554	18.335	18.335
Incidenteel loonsombudget	1.585	1.585			
Totaal	17.444	18.365	17.554	18.335	18.335

Bedragen x €1.000

Externe inhuur

Door de krappe arbeidsmarkt wordt het invullen van vacatures met personeel in loondienst steeds lastiger. Daarnaast zijn de uurtarieven van externe inhuur fors gestegen.

HR Gesprekscyclus

In 2025 wordt de in 2024 geïmplementeerde HR gesprekscyclus geëvalueerd. Deze HR gesprekscyclus sluit beter aan bij de stip op de Staphorster horizon (de praatplaat), de kernwaarden van de organisatie en de wens om medewerkers meer zelf de regie te geven over hun loopbaan.

Opleiden en ontwikkelen

Ook in 2025 zal het opleiden en ontwikkelen van personeel een belangrijke rol spelen in het HRM beleid. Hierbij is aandacht voor zowel vakinhoudelijke opleidingen en trainingen, maar ook voor opleidingen en trainingen in het kader van persoonlijke ontwikkeling. Het doel is om de duurzame inzetbaarheid van medewerkers te vergroten. Ook is er aandacht voor het intern doorstromen, hier zal vanuit het Strategisch Personeelsontwikkelplan expliciet aandacht voor zijn.

Formatiesturing

In het formatieboek is voor 2025 e.v. 186,79 fte opgenomen, dit is ten opzichte van 2024 een toename van 1,70 fte. Dit betreft voor 1,00 fte formatie op de buitendienst i.v.m. investering van werkzaamheden, 0,63 fte formatie t.b.v. WOO-werkzaamheden en 0,07 fte afrondingsverschil.

Personeelsformatie in fte's

Organisatie onderdeel	Formatie 2024	Formatie Begroot 2025	Formatie Begroot 2026	Formatie Begroot 2027	Formatie Begroot 2028
College + griffie + Babsen	5,89	5,89	5,89	5,89	5,89
Secretaris + management	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Bestuur & Managementondersteuning	70,71	71,34	71,34	71,34	71,34
Fysieke Leefomgeving	69,08	70,08	70,08	70,08	70,08
Samenleving	35,42	35,48	35,48	35,48	35,48
Totaal organisatie	185,09	186,79	186,79	186,79	186,79

CAO gemeenteambtenaren

Per 31 maart 2025 loopt de huidige CAO af. De lonen zijn geïndexeerd met 4,45% in 2025, 4,61% in 2026 en 4,45% in 2027. 2028 hebben we vooralsnog constant verondersteld.

Gemeentelijke heffingen

Tussen rijk en gemeenten wordt gesproken over een nieuwe of aangepaste financieringssysteem. De wens is om per 2026 tot een nieuwe bekostigingswijze te komen. Verruiming van het lokale belastinggebied is op dat moment een te onderzoeken onderdeel. Dat betekent dat de verruiming momenteel nog op zich laat wachten, zeker niet voor 2027. De bedoeling is om een verschuiving te laten plaatsvinden van rijksbelastingen naar lokale belastingen, waaraan wel randvoorwaarden zijn gekoppeld. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de financiële verhoudingen die op orde moeten zijn, geen verhoging van de totale lastendruk, een groter belastinggebied wat geen doel op zich is, maar verband houdt tussen bepalen, betalen en verantwoorden. Bepalen betekent betalen is het motto. Momenteel zijn er geen veranderingen in deze ontwikkelingsfase ten opzichte van vorig jaar.

Kleine belastingen

Kleine belastingen die voortvloeien naar de algemene middelen, zoals honden-, toeristen- en forensenbelasting worden misschien afgeschaft of vervangen worden door andere belastingen. Dit wordt meegenomen in het onderzoek naar de verruiming van het gemeentelijk belastinggebied. Ook andere belastingen zullen aangepast worden, maar dat gaat om belastingen die Staphorst momenteel niet heft en dus geen directe gevolgen heeft.

Omgevingswet

Vanaf 2024 is de Omgevingswet van toepassing. De legesverordening is hier volledig op aangepast. De komende jaren zal dit steeds beter gespecificeerd worden om zo ook de kostendekkendheid goed in beeld te krijgen.

Mijn Staphorst

Het belastingloket is uitgebreid. Zo zijn alle nota's en eventuele verminderingen nu zichtbaar op Mijn Staphorst. Een mooie ontwikkeling, waarbij voor alle belastingplichtigen naast de actuele nota's ook historie zichtbaar is. Daarnaast wordt het openstaande saldo getoond. Voor de toekomst hopen we op nog meer mogelijkheden en uitbreiding van dit portaal voor zowel natuurlijke personen als bedrijven.

Digitaliseren

Wij zijn continue bezig om processen te digitaliseren of te vereenvoudigen. Ook is er volop aandacht voor interne controles, waarbij we vragen en rapportages zoveel mogelijk bundelen.

Ontwikkelingen uitvoering WOZ/BAG/GEO

Het is belangrijk te zorgen voor maatschappelijk draagvlak en vertrouwen in de WOZ-waarden. Dit wordt door de Waarderingskamer benadrukt. Daarom moet de WOZ-uitvoering de komende jaren mee-ontwikkelen met maatschappelijke en technische ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen vragen om investeringen van de gemeenten en hebben overigens een breder bereik dan uitsluitend de WOZ-uitvoering. Voorbeelden hiervan zijn:

- verandering van de markt als gevolg van de energietransitie/duurzaamheid;
- ontwikkelingen in de woningmarkt als gevolg van tekort aan aanbod;
- veranderende behoefte van belanghebbenden aan transparantie;
- groeiende behoefte van belanghebbenden aan rechtsbescherming;
- toename van het aantal objecten (areaal uitbreiding);
- toename van het aantal reacties op de WOZ beschikkingen / aanslagen gemeentelijke belastingen;
- toename aantal reacties van no-cure-no-pay bureaus;
- integratie van gegevensbeheer voor WOZ en geo-registraties;
- modernisering taxatieverslagen. Deze worden vanaf 2025 uitgebreid;
- veranderingen als gevolg van de invoering van de Omgevingswet;
- veranderingen als gevolg van de invoering van de Wet Kwaliteitsborging;
- groeiend belang voor kwaliteitsbeheer en correcte uitwisseling met de Landelijke Voorziening WOZ;
- het geleidelijk toenemen van het aantal toepassingen van de WOZ-waarde buiten de belastingheffing.
- verantwoording over informatieveiligheid en informatiearchitectuur in het WOZ-domein.

Ontwikkelingen burgerzaken

Digitalisering producten burgerzaken

Het is voor inwoners mogelijk om diverse zaken via de gemeentelijke website te regelen. Voorbeelden hiervan zijn: verhuizingen, uittreksels BRP, stempassen, geboorteangiftes, aangiften van overlijden, verklaringen omtrent gedrag, inname vermissing reisdocumenten, afschriften Burgerlijke Stand, emigratie, wijziging naamgebruik, aanvragen huwelijken/geregistreerd partnerschap, verzoeken verstrekkingbeperkingen, en aanvragen verlengen rijbewijs. Het moet mogelijk blijven aanvragen aan het gemeenteloket te doen.

Digitalisering betekent dat diensten 24/7 aangevraagd kunnen worden en ook een verandering in de werkprocessen. De menselijke factor blijft nodig. Het klantcontact verandert maar de complexiteit neemt toe.

Landelijke Aanpak Adreskwaliteit

Alle overheidsinstanties gebruiken de Basisregistratie Personen (BRP); van de GGD en het Sociaal Loket tot de Belastingdienst. Een correcte registratie van adressen van inwoners is voor de taken van deze instanties erg belangrijk, maar ook voor personen zelf. Om die reden is Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) in het leven is geroepen en verplicht sinds mei 2023. Staphorst is sinds begin 2023 aangesloten. Bij vermoedelijke onjuistheden vindt er onderzoek plaats zoals een huisbezoek afleggen om te controleren of geselecteerde adressen en bewoners in overeenstemming zijn met de BRP. Hiertoe worden door het Ministerie van BZK-adressen in onze gemeente geselecteerd. LAA wordt uitgevoerd in samenwerking met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en een aantal uitvoeringsorganisaties. De uitvoeringsorganisaties zijn instanties die wettelijke taken van de overheid uitvoeren. In Staphorst zijn sinds de aansluiting enkele meldingen gekomen waarop wij actie hebben moeten ondernemen. Daarnaast vinden er regelmatig adresonderzoeken plaats door o.a. ineens vertrekkende Oekraïners.

Reisdocumentenpiek

Bijna tien jaar geleden werd de geldigheidsduur voor paspoorten en identiteitskaarten verlengd van vijf naar tien jaar. In 2014 ging deze nieuwe regel van kracht waardoor volwassenen die tussen 2014 en 2018 een reisdocument hebben aangevraagd, vanaf 2024 weer een nieuwe ID-kaart of paspoort mogen aanvragen. In de periode 2024 -2029 is sprake van een piek naar aanleiding van de huidige reisdocumentendip (2019-2023).

Verbeteren Reisdocumentenstelsel

De komende jaren wordt landelijk gewerkt aan een toekomstbestendig stelsel van paspoorten en identiteitskaarten. In het programma Verbeteren Reisdocumentenstelsel (VRS) wordt het stelsel geleidelijk aangepakt. Het doel is: de kwaliteit, fraudebestendigheid en betrouwbaarheid van het stelsel naar een hoger niveau tillen.

Verkiezingen

In 2024 vonden er Europese Parlementsverkiezingen plaats. In 2026 zijn er Gemeenteraadsverkiezingen, in 2027 verkiezingen voor de Provinciale Staten, Eerste Kamer en Waterschap en in 2028 zijn er weer Tweede Kamerverkiezingen.

Extra werkzaamheden als gevolg van de vluchtelingenopvang

De opvang van de Oekraïners en andere vluchtelingen betekent ook dat deze mensen ingeschreven moeten worden in de BRP.

Communicatie

Bestuurders, management, vak afdelingen, samenwerkingspartners, crisis-/veiligheidssituaties en de pers vragen doorlopend advies, inzet en ondersteuning over communicatie. Zonder communicatiestrategie en zonder afstemming over en prioritering van de beschikbare capaciteit, bepaalt de waan van de dag hoe de gemeente communiceert.

Van belang is waar communicatie daadwerkelijk het verschil kan maken bij maatschappelijke opgaven.

Communicatie strategie en het stellen van prioriteiten in relatie tot beschikbare capaciteit helpt hierbij.

Juridische kwaliteitszorg

Juridische Kwaliteitszorg staat voor de manier waarop het bestuur, het MT en de ambtelijke organisatie de juridische kwaliteit in het handelen van de organisatie kunnen verbeteren. Het is belangrijk dat kwaliteitszorg is geborgd en dat het voldoende ruimte en aandacht krijgt in het continue werkproces. Het is wenselijk een nulmeting te kunnen doen en het onder de loep nemen van de juridische kwaliteit in algemene zin. Dat maakt het mogelijk om met eventuele knelpunten aan de slag te kunnen. Tegelijkertijd constateren we dat er door prioriteit te moeten geven aan urgentere werkzaamheden, de aandacht voor een nulmeting op de achtergrond terechtkomt. Ook de toename van taken die de gemeente krijgt en de groei van de organisatie is daarop van invloed. Hoewel de kwaliteitszorg altijd onderdeel uitmaakt van reguliere werkzaamheden en het werkproces continu aan veranderingen en verbeteringen onderhevig is, is het belangrijk dat dit op een structurele manier vorm kan krijgen. Als er prioriteit gegeven kan worden aan juridische kwaliteitszorg, kan op langere termijn de kwaliteit in de volle breedte op peil gehouden of verbeterd worden.

Ondermijning en Wet Bibob

Ondermijnende criminaliteit neemt vele vormen aan en kan landelijk en lokaal zeer ontwrichtend zijn. Ook in Staphorst hebben we te maken met vormen van ondermijnende criminaliteit.

In de strijd tegen ondermijning heeft de bestuurlijke aanpak een belangrijke plaats. Het is van belang om de bestuurlijke instrumenten, waaronder het beleid voor de toepassing van de Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) te actualiseren en het toepassingsbereik uit te breiden zodat het aantal Bibob-toetsen uitgebreid kan worden. Om te voorkomen dat de gemeente onbedoeld ondermijnende activiteiten faciliteert, is het ook van belang dat er interne en externe bewustwording wordt gecreëerd. Hiermee kan een waterbedeffect voorkomen worden en wordt een gezond ondernemersklimaat gestimuleerd, gecreëerd en gewaarborgd. Inmiddels is er een plan van aanpak voor het actualiseren en implementeren van het Bibob-beleid vastgesteld. Hier wordt inmiddels uitvoering aangegeven.

AO/IC VIC control

Rechtmatigheidsverklaring

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft nu daadwerkelijk plaats gevonden met ingang van het boekjaar 2023. In de bijlage bij de jaarrekening 2023 is door het College voor het eerst verantwoording worden afgelegd over de financiële rechtmatigheid. Vervolgens is in de paragraaf bedrijfsvoering nader ingegaan op de verantwoording: Waar bestaat het bedrag aan financiële rechtmatigheidsfouten uit; Hoe zijn de fouten ontstaan; Wat gaat het College eraan doen om in de toekomst deze fouten te voorkomen.

Om te komen tot afgifte van een rechtmatigheidsverantwoording door het College wordt jaarlijks het normenkader vastgesteld. Verbijzonderde Interne Controle

De inrichting en beheersing van de processen zal dusdanig moeten zijn dat het College met een gerust hart een uitspraak kan doen over de rechtmatigheid van de uitgaven.

Daarvoor worden onderstaande zaken gerealiseerd:

- Het verbeteren van de interne processen en de beheersing ervan, waardoor een adequaat functionerend systeem ontstaat van interne beheersing en -controle, om te waarborgen dat de gemeente bij alle (financiële) beheers handelingen en transacties de wet- en regelgeving naleeft;
- Duidelijke positionering van de verschillende rollen en taken binnen het onderdeel rechtmatigheid in de gehele organisatie (van Raad tot proceseigenaar);
- Structurele borging hiervan in de organisatie.

Om dit te bereiken wordt op dit moment uitvoering gegeven aan de implementatie van de Visie op control.

De Verbijzonderde Interne Controle (VIC) zal dan ook dusdanig ingericht worden dat de belangrijkste financiële processen onderworpen worden aan een interne controle. De controle zal worden ingericht volgens het vast te stellen Intern Controleplan 2024.

Verbijzonderde Interne Controle

De inrichting en beheersing van de processen zal dusdanig moeten zijn dat het College met een gerust hart een uitspraak kan doen over de rechtmatigheid van de uitgaven. Daarvoor worden onderstaande zaken gerealiseerd:

- Het verbeteren van de interne processen en de beheersing ervan, waardoor een adequaat functionerend systeem ontstaat van interne beheersing en -controle, om te waarborgen dat de gemeente bij alle (financiële) beheers handelingen en transacties de wet- en regelgeving naleeft;
- Duidelijke positionering van de verschillende rollen en taken binnen het onderdeel rechtmatigheid in de gehele organisatie (van Raad tot proceseigenaar);
- Structurele borging hiervan in de organisatie.

Om dit te bereiken wordt op dit moment uitvoering gegeven aan de implementatie van de Visie op control.

De Verbijzonderde Interne Controle (VIC) zal dan ook dusdanig ingericht worden dat de belangrijkste financiële processen onderworpen worden aan een interne controle. De controle zal worden ingericht volgens het vast te stellen Intern Controleplan 2024.

Fraude en Risicomanagement

De accountant is verplicht te vermelden welke frauderisico's zij hebben geïdentificeerd en welke werkzaamheden ten aanzien van deze risico's ze hebben uitgevoerd. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van het nieuw opgestelde gemeentebrede fraude risicoanalyse, welke gecombineerd is met risico's inzake misbruik en oneigenlijk gebruik. Misbruik en oneigenlijk gebruik spelen vooral een rol bij die activiteiten waarbij de informatie van derden (belanghebbenden) van groot belang is voor het verlenen en/of vaststellen van uitkeringen, subsidies, heffingen, belastingen en vergunningen, oftewel "inwoner, instelling of organisatie". Bij fraude is veelal sprake van "eigen medewerkers". Dit document is eind 2023 vastgesteld en zal om de 4 jaar worden geactualiseerd. Het bespreekbaar maken en laten kennismaken van dit beleid binnen alle geledingen van de organisatie, maakt de kans op fraude en misbruik en oneigenlijk gebruik kleiner.

Uitvoering en verantwoording van het beleidsplan zal plaats vinden volgens de PDCA-cyclus:

- De Verbijzonderde Interne Controle (VIC) voert periodiek gesprekken met proceseigenaren die uitvoering geven aan de meest kritische processen in de organisatie, met als doel om de grootste risico's in het proces en de beheersmaatregelen en controles hierop in kaart te brengen. Het gaat hierbij niet alleen om financiële processen, maar ook processen rondom privacy, ICT en ondermijning. Tijdens deze gesprekken zullen ook de fraude en misbruik/oneigenlijk gebruik risico's aan de orde komen.
- De risico's zijn vervolgens opgenomen in de verschillende werkprogramma's per proces, inclusief de beheersmaatregelen.
- Op deze kritische processen worden vervolgens interne controles uitgevoerd. De bevindingen worden besproken met de proceseigenaren en de afdelingsmanager, die vervolgens een formele reactie geeft.
- Vervolgens vindt er periodiek overleg plaats tussen de VIC en coördinatoren/managers/ bestuur. In dit overleg wordt besproken in hoeverre er frauderisico's of misbruik en oneigenlijk gebruik zich hebben voorgedaan, wat de gevolgen zijn geweest, het mogelijk benoemen van nieuwe risico's en hoe we deze gaan beheersen.
- Aanpassing van beleid of nieuwe wetgeving, evenals nieuwe beheersmaatregelen naar aanleiding van geconstateerde risico's of gesprek met managers/MT-leden zullen leiden tot een aangepast overzicht van risicogebieden en beheersmaatregelen. Hiermee wordt niet gewacht tot actualisatie van het misbruik en oneigenlijk gebruik beleid.

Visie op control

Voor het realiseren van bovengenoemde punten (nieuwe rechtmatigheidsverantwoording) wordt aangesloten bij de vastgestelde "Visie op Control". Bij de ontwikkeling van deze visie was al voorgesorteerd op de wetswijziging:

- De proceseigenaar (1e lijn) is primair verantwoordelijk voor de inrichting, uitvoering en beheersing van het werkproces (Geld, organisatie, Tijd, Informatie, Kwaliteit - GOTIK) De 1e lijn wordt integraal ondersteund door de 2e lijn (veelal bedrijfsvoering) op gebied van financiën, juridisch, inkoop, HRM, IT en informatiemanagement. Er zullen dan ook afspraken worden gemaakt op welke wijze de samenwerking vorm wordt gegeven.
- Vervolgens vindt toetsing plaats door de 3e lijn op gebied van rechtmatigheid, getrouwheid, privacy en informatiebeveiliging. Belangrijk hierbij zal de vastlegging van resultaten zijn in de 1e, 2e en 3e lijn. Dit helpt het College om een uitspraak te kunnen doen over de financiële rechtmatigheid.
- Tenslotte is er nog een 4e lijn controle. Dat zijn externe partijen die ook controles verrichten, toezicht houden.

Gedurende 2024 is de implementatie binnen de afdeling bestuur- en management-ondersteuning doorgevoerd. Mede hierdoor ontstaat meer duidelijkheid voor een ieder wie waar verantwoordelijk voor is op gebied van de beheersing van de processen.

De uitrol voor de gehele organisatie is in 2024 stil komen te liggen, door vertrek medewerker VIC en de inzet die nodig was om te komen tot een nieuwe inrichting van de functie. Daarnaast speelde het gegeven dat de afdelingen andere prioriteiten hadden.

Paragraaf 5 - Verbonden partijen

Inleiding op de paragraaf

Algemeen

Deze paragraaf gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de financiële mate van betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden waarin onze gemeente in financieel opzicht participeert en (tevens) een bestuurlijke invloed kan uitoefenen. Voor de visie op de verbonden partijen wordt verwezen naar de nota verbonden partijen.

Beleidskader

De nota verbonden partijen is door de raad op 11 mei 2021 vastgesteld.

2 | Bestaande verbonden partijen - Gemeenschappelijke regelingen

De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) IJsselland te Zwolle				
Bestuurlijk belang	11 deelnemende gemeenten. Deelname in algemeen bestuur wethouder J.C. Bos. Iedere gemeente heeft 1 stem.			
Financieel belang gemeente	Het financieel belang komt tot uiting in de jaarlijkse bijdrage van € 930.000 voor 2024. Dit is 3,7% van het totaal van de ontvangsten bijdragen door de GGD IJsselland.			
Openbaar belang/ doelstelling	<p>GGD IJsselland voor een gezonde samenleving.</p> <p>Positieve gezondheid is het uitgangspunt. Dit betekent dat gezondheid wordt gezien als het vermogen je aan te passen en eigen regie te voeren bij fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven.</p> <p>Gezondheid is een belangrijke voorwaarde om mee te kunnen doen in de maatschappij. GGD zet zich in voor publieke gezondheid. Publieke gezondheid staat voor het beschermen en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Ook gaat publieke gezondheid over het in kaart brengen en volgen van de gezondheidssituaties in onze regio. Voor de definitie van gezondheid volgen we het concept Positieve Gezondheid, waarin veerkracht en eigen regie centraal staan.</p> <p>GGD opereert in de publieke gezondheid op het snijvlak van zorg, markt en politiek en kiezen daarbinnen welke specifieke waarde we kunnen toevoegen. GGD werkt voor en met de elf gemeenten in IJsselland en samen met diverse organisaties: voor een gezonde samenleving.</p> <p>GGD IJsselland is daarnaast onderdeel van een samenhangend aanbod van publieke gezondheid in Nederland en voert taken uit zoals deze in de wet Publieke gezondheid aan gemeenten zijn opgedragen.</p>			
Financiële kengetallen (x €1.000)		Jaarrekening 2023 (stand 31-12-2023)	Begroting 2024 (stand 31-12-2024)	Begroting 2025 (stand 31-12-2025)
	Eigen vermogen	3.191	2.495	2.495
	Vreemd vermogen	4.551	4.020	3.742
	Resultaat	1.146	0	0
Risico's	<p>Elke gemeente geeft een bijdrage per inwoner voor de basisproducten die voor alle gemeenten gezamenlijk worden uitgevoerd (inwonerbijdrage). GGD IJsselland voert een actief financieel risicobeleid. De weerstandscapaciteit wordt geëvalueerd op basis van een financiële risico-inventarisatie. Aanvullende producten en diensten worden gefinancierd door de gemeenten die deze afnemen. Voor de risico's voor incidentele aanvullende diensten (maatwerk en projecten) is een aparte voorziening getroffen. Risico's voor structureel aanvullende producten kunnen niet ten laste komen van alle gemeenten in de Gemeenschappelijke regeling. Indien de weerstandscapaciteit niet voldoet, kunnen gemeenten – naar rato van het inwonertal - worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort. Op basis van de meerjarenraming van GGD IJsselland is het risico voor de deelnemende gemeenten klein.</p>			
Ontwikkelingen	In de programmabegroting zijn de verwachte ontwikkelingen verwerkt. Ten opzichte van de begroting 2024 neemt het volume van de begroting 2025 toe, deze heeft betrekking op prijs- en loonindexeringen.			
Veiligheidsregio IJsselland te Zwolle				
Bestuurlijk belang	11 deelnemende gemeenten. Deelname in het algemeen bestuur door burgemeester J. ten Kate.			
Financieel belang gemeente	Het financieel belang komt tot uiting in de jaarlijkse bijdrage die is vastgesteld in december 2021. Betreft 2,82% voor de gemeente Staphorst.			

Openbaar belang/ doelstelling	Veiligheidsregio IJsselland richt zich op het voorkomen en bestrijden (van de gevolgen) van branden, ongevallen, rampen en crises. Dit gebeurt in het gebied van de elf, via een gemeenschappelijke regeling, aangesloten gemeenten.			
Financiële kengetallen (x €1.000)		Jaarrekening 2023 (stand 31-12-2023)	Begroting 2025 (stand 31-12-2025)	Begroting 2025 (stand 31-12-2026)
	Eigen vermogen	5.417	5.702	5.827
	Vreemd vermogen	39.700	40.449	40.307
	Resultaat	652	0	0
Risico's	<p>Er heeft recent een evaluatie plaatsgevonden waarbij een risico-inventarisatie is uitgevoerd om de kwetsbaarheden van onze organisatie te identificeren. Vanuit diverse teams is input gegeven voor de mogelijke risico's waarmee de organisatie wordt geconfronteerd, waarbij met name de focus lag op mogelijke aanzienlijke financiële gevolgen. De tien risico's met de grootste impact worden gepresenteerd in de paragraaf weerstandsvermogen.</p> <p>De nota 'Weerstandsvermogen en risicomanagement' is, na zeven jaar, geactualiseerd en op 27 maart 2024 door het algemeen bestuur vastgesteld. Bij een positief jaarrekeningresultaat wordt jaarlijks door het algemeen bestuur besloten of dit resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Daarbij wordt een bandbreedte van 1 tot 1,5 miljoen aangehouden, zoals dat in de nota is geadviseerd.</p>			
Ontwikkelingen	<p>In de aanloop naar de begroting 2024 heeft de Veiligheidsregio een toets laten uitvoeren op de toekomstbestendigheid van de meerjarenbegroting. De algemene conclusie is dat de meerjarenbegroting 2024-2027 een goede basis is voor de continuïteit van de organisatie. Echter, een aantal ontwikkelingen, zoals informatieveiligheid en de invoering van de omgevingswet, leidt mogelijk tot meerkosten die niet structureel uit de begroting gefinancierd kunnen worden. Dit geldt ook voor de opgave om een toekomstbestendige uitrukorganisatie voor de brandweer te creëren, binnen de kaders die door Europese regelgeving gesteld worden. Dergelijke ontwikkelingen leiden tot nieuw beleid, zonder dat bestaand beleid kan worden afgebouwd. Bestuurlijk is het van belang de begroting goed te blijven monitoren om steeds vroegtijdig te kunnen beoordelen in welke mate "nieuw voor oud" als leidend principe voor de begroting kan gelden.</p> <p>Verder zorgt de Veiligheidsregio ervoor dat ze aangesloten zijn bij de 'drie grote werken' die de komende jaren door de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) voorrang hebben gekregen. Dit zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Toekomstbestendige brandweezorg 2. Herziening van het brandweeronderwijs 3. Bovenregionale crisisbeheersing en daaraan gekoppelde informatievoorziening 			
Werkvoorzieningsschap Reestmond te Meppel				
Bestuurlijk belang	De gemeenten Meppel, Westerveld en Staphorst nemen deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Reestmond. Wethouders L. Mulder en J.C. Bos zijn vertegenwoordigd het Algemeen Bestuur namens de gemeente Staphorst. In het Dagelijks Bestuur is de gemeente vertegenwoordigd door wethouder J.C. Bos.			
Financieel belang gemeente	In de begroting 2025 is een gemeentelijke bijdrage van € 991.000 opgenomen.			
Openbaar belang/ doelstelling	Het zorg dragen voor aangepaste werkgelegenheid voor personen met medische of sociale beperkingen.			
Financiële kengetallen (x €1.000)		Jaarrekening 2023 (stand 31-12-2023)	Begroting 2025 (stand 31-12-2025)	
	Gemeentelijk belang in verbonden partij		8%	
	Eigen vermogen		€ 2.618	€ 3.154
	Vreemd vermogen		€ 2.382	€ 1.789
	Operationeel resultaat (voor gem. bijd.)		-/- € 10.091	-/- € 11.999
Risico's	De impact van de risico's is geschat op € 892.000 met een waarschijnlijke impact van € 272.000. Deze verwachting is gebaseerd op het gewogen gemiddelde van alle inschattingen van kansen en impact. De			

	algemene reserve, die ultimo 2023 € 1.566.000 bedraagt is momenteel van voldoende omvang teneinde dit risico op te vangen.			
Ontwikkelingen	De hoofdtaak van Reestmond is Beschut Werken goed te organiseren, waarbij medewerkers continue worden uitgedaagd om zich verder te ontwikkelen. Daarnaast is de bestaande structuur beschikbaar voor Nieuw Beschut en trajecten om mensen naar ieders vermogen te ontwikkelen om deel te nemen aan de reguliere arbeidsmarkt. Dit proces vraagt constante aandacht.			
Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland (BVO)				
Bestuurlijk belang	De (bedrijfs) uitvoeringsorganisatie - BVO is opgericht door 11 gemeenten: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. Bovengenoemde 11 gemeenten nemen in deze nieuwe vorm van een GR, waar geen sprake is van een algemeen bestuur, alleen van een dagelijks bestuur. In dit dagelijks bestuur is Staphorst vertegenwoordigd door wethouder J.C. Bos. Het bestuur besluit bij volstreekte meerderheid van stemmen.			
Financieel belang gemeente	Het financieel belang komt tot uiting in de jaarlijkse bijdrage: voor 2024 is een bijdrage van € 49.377 opgenomen in de begroting. Dit betreft 2,39% van de totale bijdrage uit de GR die RSJ IJsselland ontvangt. Betreft de kosten van de uitvoeringsorganisatie sec; derhalve exclusief het budget voor de zorg kosten.			
Openbaar belang/ doelstelling	De uitvoeringsorganisatie is opgericht door 11 gemeenten die in opdracht van deze samenwerkende gemeenten verantwoordelijk is voor de inkoop, contractmanagement, monitoring, (financiële) administratie en regionale inhoudelijke thema's van de jeugdhulp.			
Financiële kengetallen (x €1.000)		Jaarrekening 2023 (stand 31-12-2023)	Begroting 2024 (stand 31-12-2024)	Begroting 2025 (stand 31-12-2025)
	Eigen vermogen	0	0	0
	Vreemd vermogen	717	0	0
	Resultaat	0	0	0
Risico's	Gezien de risico's, de mitigerende maatregelen en de huidige bijdrageregeling is het niet nodig om een eigen weerstandsvermogen op te bouwen binnen het RSJ IJsselland.			
Ontwikkelingen	In 2025 zetten we verder in op het verbeteren van de samenwerking, afstemming en samenhang. RSJ blijft werken aan zorgcontinuïteit, kostenbeheersing en kwaliteit.			
Omgevingsdienst IJsselland te Zwolle				
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur. Portefeuillehouder: wethouder H. Brinkman			
Financieel belang gemeente	Op basis van de begroting 2025 is de bijdrage van de gemeente Staphorst: € 728.000			
Openbaar belang/ doelstelling	De Omgevingsdienst behartigt de individuele en gezamenlijke belangen van de deelnemers op het gebied van de fysieke leefomgeving en ziet op de vergunningverlening, het toezicht op de naleving en de handhaving van de voorschriften zoals opgenomen in de relevante regelgeving. De primaire meerwaarde van de Omgevingsdienst is gelegen in de uitvoering van milieutaken. De Omgevingsdienst IJsselland wil een hoogwaardige bijdrage leveren aan een veilige, gezonde, aantrekkelijke en duurzame omgeving om in te wonen, werken en leven.			
Financiële kengetallen (x €1.000)		Jaarrekening 2023 (stand 31-12-2023)	Begroting 2025 (stand 31-12-2024)	Begroting 2025 (stand 31-12-2025)
	Eigen vermogen	516	316	316
	Vreemd vermogen	2.855	3527	3.531
	Resultaat	345	0	0
Risico's	In de begroting van de Omgevingsdienst is aangegeven dat de risico-inventarisatie zoals deze nu is vastgesteld resulteert in een benodigd weerstandsvermogen van 311.000 euro.			

Ontwikkelingen	<p>Het programma Samen Toekomstbestendig richt zich op de doorontwikkeling van de organisatie. In de huidige implementatiefase wordt gewerkt aan drie programmalijnen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het fundament versterken; 2. meer waarde leveren door regionaal programmeren en risicogericht werken; 3. informatie gestuurd werken door efficiënt informatie inwinnen, verstrekken en –ontsluiten. <p>In de begroting 2025 is rekening gehouden met deze drie programmalijnen.</p>
----------------	---

3 | Bestaande verbonden partijen - Vennootschappen en coöperaties

BNG Bank N.V. , Den Haag																					
Bestuurlijk belang	Eén stem per aandeel van € 2.50. Portefeuillehouder: wethouder L. Mulder																				
Financieel belang gemeente	30.030 aandelen ad € 2,50 totale waarde € 75.075.																				
Openbaar belang/ doelstelling	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.																				
Financiële kengetallen (x €1 milj.)	<p>BNG Bank is een sterk gekapitaliseerde bank. Ratingbureaus Fitch, Moody's en S&P waarderen BNG Bank op het hoogste ratingniveau. Daarmee behoort BNG Bank tot de veiligste banken ter wereld. Provincies en gemeenten worden geacht vooruit te kijken tot en met het komende begrotingsjaar, maar de BNG bank deze financiële informatie niet verstrekken. BNG Bank emiteert leningen, die beursgenoteerd zijn. Om die reden is BNG Bank gehouden aan de regels die de Autoriteit Financiële Markten stelt aan het verstrekken van mogelijk koersgevoelige informatie. Het verstrekken van cijfers en verwachtingen over eigen vermogen en netto resultaat valt daar uitdrukkelijk onder. BNG Bank gaat pas tot publicatie van de gerealiseerde resultaten over na behandeling van de door de externe accountant goedgekeurde jaarrekening en het voorstel tot winstuitkering door de Raad van Commissarissen. Gegeven de complexiteit van de boekhoudkundige regelgeving die voor het bankwezen geldt en de omvang van de balans van BNG Bank, kunnen de definitieve gegevens over het lopende jaar 2023 in de loop van 2024 beschikbaar worden gesteld. De laatst bekende financiële kengetallen zijn:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr style="background-color: #d9e1f2;"> <th colspan="2"></th> <th colspan="2">Jaarrekening 2023 (geen begroting aanwezig, stand 31-12-2023)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="background-color: #d9e1f2;">Eigen vermogen</td> <td style="background-color: #d9e1f2;">4.412</td> <td style="background-color: #d9e1f2;">-</td> <td style="background-color: #d9e1f2;">2022: 4.306</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #d9e1f2;">Vreemd vermogen</td> <td style="background-color: #d9e1f2;">110.819</td> <td style="background-color: #d9e1f2;">-</td> <td style="background-color: #d9e1f2;">2022: 107.459</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #d9e1f2;">Netto resultaat</td> <td style="background-color: #d9e1f2;">254</td> <td style="background-color: #d9e1f2;">-</td> <td style="background-color: #d9e1f2;">2022: 300</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #d9e1f2;">Resultaat per aandeel</td> <td colspan="3" style="background-color: #d9e1f2;">2023: € 2,16 per aandeel - 2021: € 2,50 per aandeel</td> </tr> </tbody> </table>			Jaarrekening 2023 (geen begroting aanwezig, stand 31-12-2023)		Eigen vermogen	4.412	-	2022: 4.306	Vreemd vermogen	110.819	-	2022: 107.459	Netto resultaat	254	-	2022: 300	Resultaat per aandeel	2023: € 2,16 per aandeel - 2021: € 2,50 per aandeel		
		Jaarrekening 2023 (geen begroting aanwezig, stand 31-12-2023)																			
Eigen vermogen	4.412	-	2022: 4.306																		
Vreemd vermogen	110.819	-	2022: 107.459																		
Netto resultaat	254	-	2022: 300																		
Resultaat per aandeel	2023: € 2,16 per aandeel - 2021: € 2,50 per aandeel																				
Risico's	Beperkt, tot deelname in het aandelenkapitaal. Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor politieke, economische en monetaire ontwikkelingen. Verwacht wordt dat de impact van de oorlog in Oekraïne en de (sterk) oplopende inflatie hun weerslag op de winstontwikkeling zullen hebben.																				
N.V. Rendo te Meppel																					
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 4,3%, portefeuillehouder: wethouder L. Mulder.																				
Financieel belang gemeente	43 aandelen ad € 453,77, totale waarde € 19.512.																				
Openbaar belang/ doelstelling	De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.																				
Financiële kengetallen (x €1.000)	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr style="background-color: #d9e1f2;"> <th colspan="2"></th> <th>Jaarrekening 2023 (stand 31-12-2023)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="background-color: #d9e1f2;">Eigen vermogen</td> <td style="background-color: #d9e1f2;">79.688</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="background-color: #d9e1f2;">Vreemd vermogen</td> <td style="background-color: #d9e1f2;">109.465</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>			Jaarrekening 2023 (stand 31-12-2023)	Eigen vermogen	79.688		Vreemd vermogen	109.465												
		Jaarrekening 2023 (stand 31-12-2023)																			
Eigen vermogen	79.688																				
Vreemd vermogen	109.465																				

	Resultaat	7.283
Risico's	Beperkt, tot deelname aandelenkapitaal. Zie ook financieel belang. Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten.	
N.V. Rova te Zwolle		
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 3,09%. Portefeuillehouder L . Mulder.	
Financieel belang gemeente	<ol style="list-style-type: none"> 217 aandelen A, betreft domein Afval en Grondstoffen en exploitatie stortplaats. Per 31 december 2022 heeft NV ROVA Holding in totaal 11.681 aandelen (A, B en C) verdeeld over de verschillende aandeelhouders. De nominale waarde per aandeel bedraagt voor € 113,45. Achtergestelde lening van: € 378.903. Rentevergoeding: 8%. 	
Openbaar belang/ doelstelling	Werken aan het terugdringen van afval en het bevorderen van hergebruik van grondstoffen. De gemeente Staphorst draagt zorg voor onze publieke leefomgeving en alles wat daarin gebeurt. Is verantwoordelijk voor de inzameling en verwerking van het afval van inwoners. Omdat beheer in alle dynamiek en hectiek van het dagelijkse leven efficiënt en effectief uit te kunnen voeren werken gemeenten w.o. Staphorst veelal samen. Zo ook binnen ROVA. Als gemeentelijke uitvoeringsorganisatie in dienst van 23 samenwerkende gemeenten heeft deze zich verbonden aan bovengenoemde maatschappelijke verantwoordelijkheid. ROVA heeft zich ontwikkeld tot een duurzaam dienstenbedrijf. Duurzame ontwikkeling begint bij het beseff van het dragen van verantwoordelijkheid naar toekomstige generaties en het zuinig moeten zijn op de schaarse grondstoffen die worden verbruikt.	
Financiële kengetallen (x €1.000)	Jaarrekening 2023 (stand 31-12-2022)	
	Eigen vermogen	39.348
	Vreemd vermogen	58.278
	Resultaat	5.384
Risico's	Beperkt, tot: <ol style="list-style-type: none"> Deelname aandelenkapitaal. Verstreckte achtergestelde lening ad € 379.000 (afgerond). In het geval van faillissement van de ROVA worden de gemeenten achtergesteld: de achtergestelde gemeenten komen in de volgorde van schuldeisers dus achter de concurrente schuldeisers, en heeft slechts voorrang ten opzichte van de aandeelhouders. Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten (maakt onderdeel uit van de kostendekkendheid van het product afval). 	
N.V. Vitens te Zwolle		
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,32%, aantal aandelen: 18.531. Portefeuillehouder: wethouder L. Mulder.	
Financieel belang gemeente	18.531 aandelen ad € 1, in totaliteit € 18.531.	
Openbaar belang/ doelstelling	Het produceren, distribueren en leveren van drinkwater aan onze inwoners en andere afnemers en de daarbij horende dienstverlening.	
Financiële kengetallen (x €1 mln.)	Jaarrekening 2023 (stand 31-12-2022)	
	Eigen vermogen	677,7
	Vreemd vermogen	1696,7
	Resultaat	27,2
Risico's	Beperkt tot deelname aandelenkapitaal. Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten.	
Enexis Holding N.V. te 's Hertogenbosch		

Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,0226%. Portefeuillehouder: wethouder L. Mulder.	
Financieel belang gemeente	Totaal aantal aandelen: 33.779. Daarnaast heeft de gemeente Staphorst in 2020 een converteerbare hybride aandeelhouderslening verstrekt aan Enexis Holding N.V. voor een bedrag van € 112.836. Begin 2023 heeft een aandelenwaardering plaatsgevonden, de puntschatting bedraagt € 38,83 per aandeel.	
Openbaar belang/ doelstelling	Doelstelling: Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en € 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. Beleidsvoornemens: In het voorjaar van 2024 heeft de AvA ingestemd met aanpassing van het strategisch plan (2022) in verband met de nieuwe wet collectieve warmtevoorziening (zie ook hiervoor onder Ontwikkelingen en onzekerheden). Enexis treft op basis daarvan voorbereidingen voor een actieve rol bij de ontwikkeling van initiatieven in haar verzorgingsgebied. In het strategisch plan is verder gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofddoelen: 1. Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe. 2. Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijk kosten. 3. Klanten weten wat ze aan ons hebben Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen.	
Financiële kengetallen (x €1 mln.)	Jaarrekening 2023 (stand 31-12-2023)	
	Eigen vermogen	5.320
	Vreemd vermogen	5.140
	Resultaat na belasting	72
Risico's	Verkenningen van netbeheer NL en de individuele netbeheerders geven aan dat de energietransitie een enorme investeringsopgave en daaruit voortvloeiende kapitaalbehoefte tot gevolg heeft. Uitgangspunt is dat Enexis financieel solide blijft, geen financiële risico's neemt en tenminste een A credit-rating behoudt.	
Wadinko B.V. te Zwolle		
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 1,67%. Portefeuillehouder wethouder L. Mulder.	
Financieel belang gemeente	40 aandelen, geen balanswaarde.	
Openbaar belang/ doelstelling	De vennootschap heeft tot doel het deelnemen in ondernemingen en vennootschappen, met name die welke ten doel hebben het stimuleren van en het deelnemen in ontwikkelingen en projecten op het gebied van milieu, techniek en innovatie, alsmede het daartoe deelnemen in andere ondernemingen en vennootschappen.	
Financiële kengetallen (x €1 mln.)	Jaarrekening 2023 (stand 31-12-2023)	
	Eigen vermogen	82,7
	Vreemd vermogen	8,7

	Resultaat (netto winst)	1,9
Risico's	Inherent aan haar doelstellingen loopt Wadinko risico's. Door de interne maatregelen, met betrekking tot risicobeheersing, zoals beschreven in de jaarrekening, zijn de risico's voor de aandeelhouders beperkt. Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten.	
CSV Amsterdam B.V. te 'S-Hertogenbosch		
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,0216%. Portefeuillehouder wethouder L. Mulder.	
Financieel belang gemeente	432 aandelen : 0,0216% van gestort aandelenkapitaal ad € 20.000,- € 4,32.	
Openbaar belang/ doelstelling	<p>Publiek belang: Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero. (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero).</p> <p>De organisatie vervult drie doelstellingen: a. namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON; b. namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. c. het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.</p> <p>CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de Aandeelhouderscommissie, de gerechtelijke procedure voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. In februari 2024 heeft CSV de motivering beroepschrift tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting bij de Rechtbank ingediend. De inhoudelijke zitting bij de Rechtbank staat gepland op 3 september 2024. Afhankelijk van de uitspraak van de Rechtbank (verwachting eind 2024) zal, in overleg met de Aandeelhouderscommissie van CSV, de procedure al dan niet worden voortgezet.</p> <p>Na afwikkeling van deze bezwaar- en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijvoorbeeld door een mogelijk compromis tussen de Belastingdienst en CSV of een besluit van de Aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.</p>	
Financiële kengetallen	Balans	Jaarrekening 2023 (stand 31-12-2023)
	Eigen vermogen	€ 84.349
	<i>Waarvan reserves</i>	- € 15.651
	Vreemd vermogen	€ 64.446
	<i>Waarvan voorzieningen</i>	€ 0
	Resultaat na belasting	- € 125.730
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.	
Publiek belang elektriciteitsproductie B.V. te 's-Hertogenbosch		
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,0216%. Portefeuillehouder wethouder L. Mulder.	
Financieel belang gemeente	432 aandelen. Nominale waarde per aandeel: € 0,01. Totale waarde aandelen: € 1,00.	
Openbaar belang/ doelstelling	<p>Publiek belang: Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent. (namens de verkopende aandeelhouders Essent).</p> <p>Het bestuur van de vennootschap heeft met het Ministerie van Klimaat en Energie, ZEH Energy BV en Energy Resources Holding BV in februari 2024 overeenstemming bereikt over de terugtrekking van PBE als</p>	

	contractpartij uit het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Daarmee resteren er geen openstaande contractuele verplichting meer en kan PBE als vennootschap worden ontbonden. Het bestuur van de vennootschap treft op moment van het schrijven van dit memo voorbereidingen voor het definitief opheffen van de vennootschap en om de resterende liquide middelen na de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 26 september 2024 uit te keren aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.	
Financiële kengetallen	Balans	Jaarrekening 2023 (stand 31-12-2023)
	Eigen vermogen	€ 1.443.974
	<i>Waarvan reserves</i>	- € 52.848
	Vreemd vermogen	€ 31.981
	<i>Waarvan voorzieningen</i>	€ 0
	Resultaat na belasting	- € 36.040
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.	

4 | Bestaande verbonden partijen - Stichtingen en verenigingen

Stichting dagelijks beheer MCR te Rouveen		
Bestuurlijk belang	Via stemrecht in dagelijks bestuur van de MCR. Andere partijen in de stichting: basisschool de Triangel en basisschool de Levensboom.	
Financieel belang gemeente	De exploitatiebijdrage aan de stichting voor de kosten van de sportzalen en peuterspeelzaal. Voor het jaar 2024 is geraamd op: € 45.044.	
Openbaar belang/ doelstelling	<p>De gemeente geeft het publieksbelang en de behartiging hiervan vorm via de privaatrechtelijke weg door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De wettelijke zorgplicht voor het aanbieden van een ruimte voor gymlessen; • Het initiëren en te faciliteren van het multifunctionele karakter van de MCR vorm en inhoud te geven; • Ruimte te beiden aan het peuterspeelzaalwerk; • De openbare bibliotheek een uitleenruimte ter beschikking te stellen. <p>Door deze constructie worden de beide andere gebruikers hierbij betrokken.</p>	
Financiële kengetallen (x € 1.000)		Jaarrekening 2023 (stand 31-12-2023)
	Eigen vermogen	42.564 2022: 103.143
	Vreemd vermogen	118.470 2022: 135.625
	Resultaat	-/-60.579 2022: -/-5.169
Risico's	Doordat de exploitatie en beheer van de bijzondere scholen wettelijk op afstand zijn gezet, is er geen sprake van volledige betrokkenheid. De gemeente heeft een (gering) aandeel in deze stichting n.l.: 27 %. Basis: vloeroppervlakte.	

Paragraaf 6 - Grondbeleid

Inleiding op de paragraaf

Algemeen

Deze paragraaf beschrijft de gemeentelijke visie op het grondbeleid en de wijze van uitvoering en de ontwikkelingen. Er wordt een actuele prognose van de te verwachten resultaten, de onderbouwing van de geraamde winstnemingen, de beleidsuitgangspunten en de bestaande risico's binnen de grondexploitatie voor de omvang van de reserve opgenomen. Onder grondbeleid verstaan we het gehele instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat om de vastgestelde ruimtelijke, en deels ook economische doelstellingen te realiseren. Het grondbeleid is opgenomen in de omgevingsvisie 'Staphorst voor elkaar' welke is vastgesteld door de raad op 9 januari 2018.

In deze begroting en de paragraaf grondbeleid is geen rekening gehouden met mogelijke kosten en opbrengsten voor grondexploitaties die nog niet zijn vastgesteld.

In exploitatie zijnde gronden

Voor het totaal van in exploitatie zijnde complexen geven wij u de volgende uitkomsten:

Geraamde te maken kosten:

Per complex	2025	2026	2027	2028	Totaal
Bullingerslag	897	0	0	0	897
Poeleweg IJhorst	111	0	0	0	111
De Esch IV (gemeentelijk)	223	0	0	0	223
De Esch 0	886	873	158	484	2.401
Rouveen-Zuid fase 1 + 2A	1.062	905	0	0	1.967
Totaal	3.179	1.778	158	484	5.599

(x €1.000)

Geraamde verkopen/opbrengsten:

Per complex	2025	2026	2027	2028	Totaal
Bullingerslag	0	0	0	0	0
Poeleweg IJhorst	147	0	0	0	147
De Esch IV (gemeentelijk)	0	0	0	0	0
De Esch 0	1.441	1.441	1.441	0	4.323
Rouveen-Zuid fase 1 +2A	3.579	0	0	0	3.579
Totaal	5.167	1.441	1.441	0	8.049

(x €1.000)

Het geraamde eindresultaat:

Per complex	2025	2026	2027	2028	Totaal
Bullingerslag	686	0	0	0	686
Poeleweg IJhorst	272	0	0	0	272
De Esch IV (gemeentelijk)	170	0	0	0	170

De Esch 0	0	0	0	934	934
Rouveen-Zuid fase 1 +2A	0	N.t.b. (wordt herzien)	0	0	0
Totaal	1.128	0	0	934	2.062

(x €1.000)

Strategische gronden

De gemeente heeft op 1 januari 2025 naar verwachting een boekwaarde strategische gronden / gronden gebiedsontwikkeling van € 2.279.000. Deze waarde is afgenomen, omdat de Esch 0 is vastgesteld en daarmee is de boekwaarde verschoven naar in de exploitatie zijnde gronden.

Tussentijdse winstnemingen

Winsten op grondexploitaties mogen niet in de begroting worden opgenomen. Voordelen op grondexploitaties worden bij de samenstelling van de jaarrekening ten gunste van de reserve grondexploitatie gebracht.

Risico 's | Reserve

Grondbeleid gaat gepaard met (grote) financiële kansen en risico's. Als algemene risico's in de grondexploitatie kunnen worden genoemd:

a. Conjunctuur- en renterisico's

Hierdoor kan de vraag naar bouwgrond inzakken en renteverliezen ontstaan.

b. Verwerving

Het niet tijdig kunnen verwerven van gronden en het stijgen van aankooprijzen.

c. Milieurisico's

De zogenaamde schone grond verklaring wordt niet afgegeven wegens aangetroffen milieuvervuiling.

d. Planschadeclaims

Omwonenden die zich gedupeerd voelen kunnen om een schadevergoeding vragen bij de initiatiefnemer.

e. Gevolgen economische situatie

Denk aan hoge inflatie

Reserve voor grondexploitatie

In de nota reserves en voorzieningen 2022 is bepaald dat, gelet op het bedrijfsrisico, een reserve gebaseerd op ± 30% van de boekwaarde van de strategische gronden en gronden gebiedsontwikkeling als voldoende kan worden beschouwd

	1-1-24	1-1-25	1-1-26	1-1-27	1-1-28
Reserve voor grondexploitaties	6.939	5.802	5.765	5.727	5.689
Boekwaarde strategische gronden/gronden gebiedsontwikkeling	2.962	2.279	2.279	2.279	2.279
Percentage van de boekwaarde	234%				

(x €1.000)

De stand van de reserve is ruim voldoende. Hiermee wordt voldaan aan de hierboven genoemde beleidsbepaling.

Ontwikkelingen (toekomstige) grondexploitatie

Grondexploitatie Bullingerslag (Oosterparallelweg)

Dit industriële plangebied van netto ca. 11,8ha. is voor ca. 75% uitgegeven door de gemeente. De overige ca. 25% is geëxploiteerd door zelf realiserende grondeigenaren, die hiervoor aan de gemeente een exploitatiebijdrage hebben voldaan. Alle kavels zijn verkocht en overgedragen. De laatste woonrijpmaakwerkzaamheden worden in 2025 afgerond.

De Esch 0

Geruime tijd was de exacte invulling van De Esch 0 afhankelijk van besluitvorming door de raad, in het kader van de beoogde nieuwe op- en afritten op de A28. Op 26 juni 2024 is voor dit plangebied door de raad een bestemmingsplan vastgesteld voor een bedrijventerrein. Dit bestemmingsplan heeft van 17 juli – 28 augustus 2024 ter inzage gelegen. Binnen deze termijn zijn 2 beroepen ingesteld, waardoor het nog onduidelijk is wanneer dit bestemmingsplan onherroepelijk wordt.

Grondexploitatie De Esch IV Facilitair

Op 21 september 2021 is het bestemmingsplan en het grondexploitatieplan voor bedrijventerrein De Esch IV door de raad vastgesteld. Beide plannen zijn op 3 februari 2022 onherroepelijk geworden. Het merendeel van de uitgeefbare grondposities (kavels) is in bezit van lokale ondernemers, die daar hun bedrijfslocatie hebben ingevuld. De laatste woonrijpmaakwerkzaamheden worden naar verwachting in 2025 afgerond.

Grondexploitatie De Esch IV Gemeentelijk

Op 21 september 2021 is de grondexploitatie ten behoeve van de gemeentelijk uitgifte van bedrijventerrein op De Esch IV door de raad vastgesteld. De gemeente is mede grondeigenaar en sluit in die hoedanigheid dus ook een posterieure overeenkomst. De gemeentelijke grondposities zijn ingevuld met bedrijfslocaties van lokale ondernemers. kan daarop haar grondposities (kavels) verkopen aan lokale ondernemers. De laatste woonrijpmaakwerkzaamheden worden naar verwachting in 2025 afgerond.

IJhorst- West (Ywehof)

Dit betreft een grondexploitatie die voor rekening en risico van een externe partij wordt gevoerd. Het nog resterende deel van dit woningbouw plangebied wordt ontwikkeld- en uitgegeven door een lokale aannemer (voorheen plangebied van projectontwikkelaar Megahome).

Grondexploitatie IJhorst- West (Poeleweg)

Dit plangebied van ca. 1,5ha. bruto heeft de gemeente gezamenlijk in eigendom met een derde partij. Hiervoor is op 11 mei 2021 het bestemmingsplan vastgesteld, dat op 26 april 2022 onherroepelijk is geworden. Dit nieuwe bestemmingsplan maakt de nieuwbouw van maximaal 39 woningen aan de Poeleweg in IJhorst mogelijk. De uitgifte heeft in 2 fasen plaatsgevonden.

Naar verwachting worden de laatste 2 kavels begin 2025 verkocht en overgedragen, waarna aansluitend de laatste woonrijpmaakwerkzaamheden worden afgerond.

Grondexploitatie Rouveen- Zuid (Fase 1)

Het woningbouw plangebied Rouveen-Zuid betreft een gebied van bruto ca. 6,2ha., welke volledig in eigendom is bij de gemeente. Het bestemmingsplan 'Rouveen Zuid – Fase 1' is op 25 oktober 2022 vastgesteld en maakt de nieuwbouw van maximaal 80 woningen mogelijk. In de eerste helft van 2023 is begonnen met de bouwrijpmaak werkzaamheden en de verkoop van de kavels (28 vrijstaande woningen, 34 twee-onder-één kap woningen en 18 rijwoningen). Medio 2024 is ca. 68% van de beschikbare kavels verkocht en overgedragen, ca. 15% in optie gegeven en ca. 17% nog beschikbaar.

Rouveen- Zuid (Fase 2)

Aansluitend aan het plangebied Rouveen-Zuid Fase 1, heeft de gemeente het plangebied voor Fase 2 eind 2022 in eigendom verworven. Een gedeelte van dit plangebied, aansluitend aan Fase 1 (Fase 2a) is ingezet voor het realiseren van 17 sociale huurwoningen door Woonstichting VechtHorst. Naar verwachting vindt de realisatie van deze woningen plaats in 2025.

De Slagen

Dit betreft een grondexploitatie die voor rekening en risico van een externe partij wordt gevoerd (Staphorst Ontwikkeling BV, bestaande uit meerdere lokale aannemers).

Paragraaf 7 - Lokale heffingen

Inleiding op de paragraaf

Algemeen

Belastingen

De uitvoeringsbepalingen van de lokale lasten is vastgesteld in de diverse belastingverordeningen. De tarieven worden het eerste jaar geïndexeerd met de CPI-index van t-2, dit leidt tot een percentage van 3,8% voor 2025. De volgende jaren worden voorlopig geïndexeerd met 1,5%. Jaarlijks wordt dit geactualiseerd.

Vergelijking omliggende gemeenten

In sommige alinea's wordt een vergelijking gemaakt met omliggende gemeenten. Hiervan maken we gebruik van de Coelo lokale lasten calculator.

Belastingen en heffingen

De paragraaf lokale heffingen geeft een toelichting van alle lokale belastingen die we in Staphorst heffen. We onderscheiden de verwachte en werkelijke opbrengst van de afgelopen jaren. Gemeentelijke heffingen bestaan uit:

- Algemene belastingen (bijv. ozb, toerist, forens)
- Bestemmingsheffingen (bijv. afval, riool)
- Reïtributies (bijv. leges, begraafrechten)

De gemeenteraad stelt alle belastingverordeningen vast.

Toerekening overhead op basis van directe personele lasten:

In de financiële verordening is bepaald dat de overhead wordt toegerekend op basis van een vast percentage van de directe personeelslasten. Zo wordt een groter bedrag toegerekend aan arbeidsintensieve taken. De ondersteuning, middelen en leiding zijn voornamelijk gericht op de mensen die de taken uitvoeren. Er is een causaal verband gelegd tussen de directe personele lasten in kader van een lokale heffing en de doorbelasting van de overhead.

Een uitwerking van overheaddoorrekening op basis van personeelslasten ziet er als volgt uit: (personeelslasten taakveld) / (totale personeelslasten alle taakvelden exclusief overhead) x overhead = opslag taakveld. In deze benadering wordt de overhead volledig omgeslagen naar rato van de personele kosten. Het bijbehorende overheadpercentage (op de directe personele lasten van de taakvelden) betreft 86,92% voor de begroting 2025.

Onroerende zaakbelasting

Onder de naam 'onroerendezaakbelastingen' wordt een eigenarenbelasting geheven van woningen en niet-woningen en een gebruikersbelasting niet-woningen. De opbrengsten vloeien voort in de algemene middelen. Basis voor de tariefsberekening zijn de begrote opbrengsten 2025. Voor 2025 gaan we uit van de werkelijke opbrengsten 2024 en de indexatie van het CPI. Er wordt rekening gehouden met de marktontwikkeling.

Soort heffing	Begrote opbrengst 2025 x 1.000	Begrote opbrengst 2024 x 1.000	Begrote opbrengst 2023 (na wijziging) x 1.000	Werkelijke opbrengst 2023 x 1.000
OZB E W	€ 2.403	€ 2.266	€ 2.221	€ 2.220
OZB E NW	€ 1.420	€ 1.295	€ 1.304	€ 1.305
OZB G NW	€ 932	€ 860	€ 838	€ 840
Totalen	€ 4.755	€ 4.421	€ 4.363	€ 4.365

*E=eigenaar, G=gebruiker, W=woning, NW=niet woning

Afvalstoffenheffing

Onder de naam afvalstoffenheffing wordt een belasting geheven voor percelen waar huishoudelijke afvalstoffen kunnen ontstaan. De basis voor deze heffing ligt in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.

Vast recht en ledigingen

Het vast recht stijgt in 2025 met € 10 naar € 217. Dit is een stijging van 4,8%. Dit is noodzakelijk gelet op de toegenomen (verwerkings)kosten voor afval. Een deel van de kosten wordt gedekt uit de reserve matiging afvalstoffenheffing. De ledigingstarieven blijven op advies van de ROVA gelijk.

Overzicht van de tarieven in €

	Tarief 2025	Tarief 2024	Tarief 2023
Vast recht	217	207	197
Variabel deel	40	40	40
Gemiddelde tarief	257	247	237

Lastendruk afvalstoffenheffing omliggende gemeenten in €

Hieronder vindt u de gemiddelde lastendruk van omliggende gemeenten voor het jaar 2024. Afwijkingen zijn, naast tarieven, ook te verklaren doordat het gemiddeld aantal ledigingen per gemeente verschillend is.

Staphorst	Dalfsen	Zwartewaterland	Steenwijkerland	Meppel
247	258	245	257	218

Ontwikkeling kosten inzameling en reserve matiging afvalstoffenheffing (bedragen x €1.000)

Afvalstoffenheffing	Begroting 2025	Begroting 2024	Werkelijk 2023
Kosten ophalen huisvuil (incl. automatisering)	1.400	1.334	1.186
Kosten straatreiniging (25%)	15	14	12
BTW	271	257	225
Kwijtschelding	27	27	32
Personeelslasten	79	108	93
Overhead	69	97	87
Baten afvalstoffenheffing	-1.552	-1.481	-1.404
Overige baten (oa dividend en vergoeding verpakkingsmateriaal)	-260	-273	-274
Dotatie aan (egalisatie)voorziening			42
Onttrekking uit de reserve	-49	-50	n.v.t.
Onttrekking uit de voorziening		-33	
Saldo	0	0	0

De geraamde stand en verloop van de reserve en de voorziening matiging afvalstoffenheffing wordt gepresenteerd in de financiële begroting, onderdeel "Overzicht reservepositie". Er dient opgemerkt te worden dat de kostendekkendheidsberekening jaarlijks opnieuw gemaakt wordt bij het opstellen van de begroting en het bepalen van het tarief op basis van de meest recente ontwikkelingen.

Rioolheffing

Rioolheffing is een bestemmingsheffing die op grond van artikel 228a van de Gemeentewet wordt geheven voor de riool- en waterzorgtaken die een gemeente heeft. In 2022 is een kostendekkingsplan vastgesteld. Hierbij is een doorrekening gemaakt voor de rioolheffing. Voor 2025 kan het tarief gelijk blijven aan voorgaand jaar. De heffingsmaatstaf voor bedrijven is het waterverbruik en voor percelen die enkel hemelwater aanbieden een percentage van de WOZ-waarde.

Tariefvergelijking met enkele andere omliggende gemeenten in €

Hieronder ziet u de tarieven voor rioolheffing bij woningen vergeleken met omliggende gemeenten (bron Coelo lokale lasten calculator - meerpersoonshuishouden).

Staphorst	Dalfsen	Zwartewaterland	Steenwijkerland	Meppel
-----------	---------	-----------------	-----------------	--------

€ 208	€ 143	€ 314	€ 208	€ 183
Overzicht baten/lasten riolering: (x €1.000)				
Rioolheffing	Begroting 2025	Begroting 2024	Werkelijk 2023	
Kosten riolering (incl. automatisering)	1.011	1.002	1.078	
Kosten straatreiniging (25%)	15	14	19	
BTW	134	139	135	
Kwijtschelding	29	36	25	
Personeelslasten	214	198	171	
Overhead	186	180	166	
Baten rioolheffing	-1.510	-1.500	-1.479	
Onttrekking uit de reserve			-115	
Onttrekking uit de voorziening	-79	-69		
Saldo	0	0	0	

De geraamde stand en verloop van de reserve en de voorziening rioolbeheer wordt gepresenteerd in de financiële begroting, onderdeel "Overzicht reservepositie". Er dient opgemerkt te worden dat de kostendekkendheidsberekening jaarlijks opnieuw gemaakt wordt bij het opstellen van de begroting en het bepalen van het tarief op basis van de meest recente ontwikkelingen.

Rioolaansluitbijdrage

Op basis van artikel 229 Gemeentewet heft de gemeente een rioolaansluitbijdrage voor de totstandkoming van een rioolaansluiting op gemeentelijke voorzieningen. Ook is het rioolaansluitbeleid hierop van toepassing. De aansluitbijdrage wordt niet afzonderlijk geheven voor percelen die onder de gemeentelijke uitbreidingsplannen vallen. Daar zijn de kosten verwerkt in de grondprijs.

Soort	Tarief 2025	Tarief 2024	Tarief 2023
Éenm. primaire aansluiting	€ 4.156	€ 4.156	€ 4.156

Overzicht baten/lasten riolering: (x €1.000)				
Riool aansluitbijdrage	Begroting 2025	Begroting 2024	Werkelijk 2023	
Kosten riolering	67	86	206	
BTW	14	18	43	
Loonkosten	24	21	20	
Overhead	20	19	19	
Opbrengst aansluitbijdrage	-91	-121	-251	
Saldo	34	23	37	

De opbrengsten voor rioolaansluitrechten kunnen jaarlijks behoorlijk schommelen. De rioolaansluitbijdrage 2025 heeft een kostendekkendheid percentage van (afgerond) 72%.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van personen die binnen de gemeente voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden, zonder in de gemeente het hoofdverblijf te hebben. De wettelijke grondslag ligt in artikel 223 van de Gemeentewet. De grondslag voor deze belasting is de (WOZ)-waarde. Het belastingbedrag wordt door middel van tariefklassen vastgesteld, deze tarieven kunt u vinden in de belastingverordening.

Opbrengsten forensenbelasting:

Begroting 2025	Begroting 2024	Begroting 2023	Werkelijk 2023
86.000	85.000	84.000	95.000

Toeristenbelasting

Deze belasting wordt geheven van personen die tegen een vergoeding verblijf houden binnen onze gemeente en niet zijn ingeschreven in de basisregistratie persoonsgegevens.

Uitgangspunten

Het tarief voor 2025 wordt € 1,25 per overnachting voor de periode 2025 - 2027. Hiermee wordt gecorrigeerd voor de inflatie ontwikkelingen van de afgelopen jaren. Gelet op het lagere aantal overnachtingen in 2023 wordt voorsnog geen rekening gehouden met een significant hogere opbrengst dan geraamd. Het tarief is de afgelopen jaren altijd constant gebleven op € 1,00 per overnachting.

In onderstaand overzicht vindt u de tarieven van 2024.

Staphorst	Dalfsen	Zwartewaterland	Steenwijkerland	Meppel
€ 1,00	€ 0,95 / 1,40	€ 1,10	€ 1,10	-

Opbrengsten toeristenbelasting:

	Begroting 2025	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Opbrengst	€ 133.000	€ 102.000	€ 126.000	€ 91.000
Tarief	€ 1,25	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00

Marktgeden/standplaatsvergunningen

Onder de naam marktgeden wordt een recht geheven voor het innemen van standplaatsen voor de wekelijkse markt te Staphorst. Ook worden leges geheven voor standplaatsvergunningen in de gemeente. De grondslag ligt in artikel 229 van de Gemeentewet.

De opbrengsten bedragen afgerond:

	Begroting 2025	Begroting 2024	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Opbrengsten weekmarkt en standplaatsen	€37.000	€ 36.500	€ 36.000	€ 34.000

Begraafrechten

Begraafrechten, wettelijke benaming is lijkbezorgingsrechten, worden geheven voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met het begraven in ruime zin op de gemeentelijke begraafplaatsen. De opbrengst mag niet meer dan kostendekkend zijn.

De kosten van begraven en begraafplaatsen zijn (in €)

	Begroting 2025	Begroting 2024	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Kosten begraven	771.000	663.000	626.000	660.000

De opbrengsten van begraven en begraafplaatsen zijn (in €)

	Begroting 2025	Begroting 2024	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Opbrengsten begraven	383.000	378.000	356.000	309.000

Percentage kostendekkendheid

	Begroting 2025	Begroting 2024	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Totaal	49%	57%	54%	45%

Hondenbelasting

Er wordt een belasting geheven van houders van honden, volgens artikel 226 Gemeentewet. De opbrengsten zijn als volgt:

De opbrengst hondenbelasting: (in €)			
Begroting 2025	Begroting 2024	Begroting 2023	Werkelijk 2023
65.000	63.000	62.000	64.000

Overige heffingen/leges

Legesverordening

Onder de naam 'leges' worden een aantal verschillende rechten/retributies geheven conform artikel 229 Gemeentewet. Deze heffing wordt opgelegd doordat de gemeente diensten verstrekt en mag maximaal kostendekkend zijn.

De opbrengsten van leges omgevingswet zijn (in €)

	Begroting 2025	Begroting 2024
Bouwleges	659.000	636.000
Omgevingsplan (wijziging)	66.000	64.000
Afwijkingen omgevingsplan	51.000	50.000
Welstand	25.000	25.000
Totaal	801.000	775.000

De opbrengsten van de overige leges worden in onderstaande tabel weergegeven:

Soort	Raming 2025	Raming 2024	Raming 2023	Werkelijk 2023
Leges burgerzaken (incl. rijksl.)	348	321	216	224
APV (evenementen)vergunningen	13	12	12	14
Totaal	361	333	228	238

(x € 1.000)

Kwijtschelding

Belastingplichtigen voor wie het buitengewoon bezwaarlijk is om de aanslag gemeentelijke belastingen te betalen vanwege het lage inkomen kunnen voor kwijtschelding in aanmerking komen. In de 'Leidraad Invordering' staan de voorwaarden en berekeningen voor het verlenen van kwijtschelding. Voor wat betreft kwijtschelding is de verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023 van toepassing.

Aantal in behandeling genomen verzoeken om kwijtschelding riool- en afvalstoffenheffing:				
Kwijtscheldingsverzoeken	Raming 2025	Raming 2024	Raming 2023	Werkelijk 2023
Afgewezen	25	31	31	26
Toegekend	125	125	125	126
Gedeeltelijk toegekend	0	3	3	0
Totaal	150	159	159	152

Lastendruk

In deze paragraaf hebben wij per belastingsoort aangegeven hoeveel de geraamde opbrengst in het begrotingsjaar 2025 zal zijn. Om dit enigszins 'tastbaar' te maken geven wij u aan hoe de belastingdruk over 2024 en voorgaande jaren bedroeg. In deze berekening zijn alleen die belastingen betrokken die nagenoeg voor iedereen van toepassing zijn. Uitgangspunt zijn de lasten voor een eigenaar en bewoner van een "standaardwoning" met een gemiddelde waarde. De daadwerkelijke gemiddelde woning waarde in 2024 was € 348.000. In de vergelijking hieronder is rekening gehouden met de daadwerkelijke gemiddelde waarden 2024 en de verwachte stijging 2025. In de jaren ervoor is het ook gebaseerd op de toen gemiddelde woningwaarden. Voor de raming 2025 is uitgangspunt standaardwoning met waarde van € 364.000 (rekening houdend met waardeontwikkeling).

Soort	2025	2024	2023	2022
Afvalstoffenheffing (vast + variabel)	257	247	237	237
Rioolheffing	208	208	208	208
OZB	382	368	361	324
Totaal	847	823	806	769

Paragraaf 8 - Openbaarheidsparagraaf (Woo)

Inleiding op de paragraaf

Algemeen

De Wet open overheid (Woo) trad in 2022 in werking ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo beoogt een transparante overheid met als uitgangspunt dat iedereen recht heeft op toegang tot overheidsinformatie en dat die informatie in beginsel openbaar is. Een belangrijk verschil met de Wob is dat overheidsorganisaties onder de Woo naast informatieverstrekking op verzoek, ook verplicht zijn zelf informatie actief openbaar te maken. Deze paragraaf beschrijft de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo.

Wet open overheid

De Woo verplicht overheidsorganisaties via een langjarig traject om gefaseerd steeds meer informatie actief openbaar te maken. Ook verplicht de Woo overheidsorganisaties om de informatiehuishouding op orde te brengen. Bij de uitvoering van het Woo-project in gemeente Staphorst wordt de landelijke fasering van informatiecategorieën en de ontwikkeling van landelijke voorzieningen zoals het Woo-register gevolgd. De openbaar te maken informatie is voor gemeenten opgedeeld in elf categorieën. Hiervoor zijn landelijk inmiddels definities vastgesteld, waarna de eerste categorieën eind 2024 verplicht worden om openbaar te maken. De verwachting is dat in 2025 deze verplichting voor meer categorieën gaat gelden. Om hieraan te kunnen voldoen, zal nader onderzoek van werkprocessen en techniek (systemen) uitgevoerd worden. Gemeente Staphorst maakt al informatie uit verschillende categorieën openbaar op het in 2024 gelanceerde, plaatselijke platform.

In de begroting zijn de volgende bedragen voor de komende jaren opgenomen:

	2025	2026	2027	2028
Incidenteel	€ 55.000	€ 55.000		
Structureel	€ 67.000	€ 67.000	€ 68.000	€ 68.000

De structurele middelen worden aangewend voor de inzet van de Woo-coördinator/Woo-contactpersoon, ondersteuning informatiehuishouding en licenties van systemen en aansluitingen. De incidentele middelen worden aangewend voor ad hoc ondersteuning van de Woo-projectgroep en de totstandkoming en implementatie van voornoemd platform.

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

Exploitatie	Begroting 2025				
	Lasten	Baten	Storting	Onttrekkingen	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	-3.234.144	39.489.228	0	232.319	36.487.403
1 Veiligheid	-2.033.677	78.752	0	8.182	-1.946.743
2 Verkeer, vervoer & waterstaat	-3.552.801	132.586	-1.354.310	1.406.699	-3.367.826
3 Economie	-3.764.095	3.590.976	0	34.000	-139.119
4 Onderwijs	-2.030.042	432.527	0	572.822	-1.024.694
5 Sport, cultuur & recreatie	-4.650.943	224.947	0	470.307	-3.955.689
6 Sociaal domein	-20.618.212	8.047.347	0	87.500	-12.483.365
7 Volksgezondheid & milieu	-6.400.129	4.187.742	0	652.119	-1.560.268
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	-4.611.490	3.219.957	0	350.000	-1.041.532
9 Overhead	-11.956.246	110.576	0	2.385.849	-9.459.821
Totaal	-62.851.779	59.514.639	-1.354.310	6.199.796	1.508.346

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Algemene dekkingsmiddelen

1 | Lokale heffingen

Het verloop van de opbrengsten van de niet bestedingsgebonden gemeentelijke heffingen is als volgt:

Soort	Rekening 2023	Begroting 2024 (na wijz.)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
OZB	4.365	4.532	4.754	4.874	4.996	5.122
Forensenbelasting	95	85	86	87	89	90
Toeristenbelasting	91	102	133	139	139	141
Hondenbelasting	62	63	65	66	67	68
Totaal	4.613	4.782	5.038	5.166	5.291	5.421

(x € 1.000)

2 | Algemene uitkeringen

Soort	Rekening 2023	Begroting 2024 (na wijz.)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Algemene uitkering	29.814	32.140	33.416	32.476	33.762	33.849
Uitkeringsfactoren	1,307	1,414	1,457	1,459	1,504	1,548

(x € 1.000)

De geraamde algemene uitkeringen uit het gemeentefonds zijn gebaseerd op de meicirculaire 2024, waarbij rekening is gehouden met een uitkeringsfactor in 2025 van: 1,457.

De uitkeringsfactor in de meerjarenraming voor de jaren 2026 t/m 2028 is resp. 1,459 en 1,504 en 1,548. Dit meerjarenperspectief is gebaseerd op de ramingen in lopende prijzen.

3 | Dividend

Onderstaand een overzicht van de (geraamde) dividenden en interest (rente).

	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Vitens N.V.	0	0	0	0	0	0
Enexis N.V. - dividend	44	17	17	17	17	17
Enexis B.V.- interest deelneming	2	2	2	2	2	2
Rendo N.V. - dividend	239	238	238	238	238	238
Wadinco N.V. - dividend	25	21	21	21	21	21
Rova N.V. - dividend	79	80	80	80	80	80
Rova N.V. - achtergestelde lening	30	30	30	30	30	30
Bank Nederlandse gemeenten	75	63	63	63	63	63
	494	451	451	451	451	451

(x € 1.000)

Het dividend en de rente van de achtergestelde lening Rova wordt als bate meegenomen in de kostendekkendheid berekening van de afvalstoffenheffing.

4 | Saldo financieringsfunctie

	Rekening 2023	Begroting 2024 (na wijz.)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten	912	800	264	254	4	4
Lasten	0	0	0	0	0	0
Saldo	912	800	264	254	4	4
Rentelasten						
Doorbelaste rente t.l.v. exploitatie	0	0	0	0	0	0

(x € 1.000)

5 | BTW-compensatiefonds

	Rekening 2023	Rekening 2022
Gedeclareerde bedragen	4.254	2.955

(x € 1.000)

De afwijkingen tussen de jaren is hoofdzakelijk een gevolg van een hoger of een lager bedrag aan investeringen waarop het BCF van toepassing is (openbaar nut: riolering, wegen, plantsoenen etc.)

6 | Onvoorzien

Het saldo op de post onvoorzien is als volgt te verklaren:

Onvoorzien:	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Kapitaallasten (investeringen in gebouwen)		282	357	539
Stelpost vrijval onderhoudsvoorziening	132	132	132	132
Ondersteuning initiatieven/instelling ontwikkelfonds (coalitieakkoord)	10	10	10	10
Vitaliteitsbeleid	40	40	40	40
Totaal	182	464	539	721

(x € 1.000)

Incidentele lasten per programma

Incidentele lasten per programma	Begroting 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Programma 0 Algemeen bestuur en organisatie				
Vennootschapsbelasting - t.l.v. reserve grondexploitatie	33	33	33	33
Inwonersparticipatie t.l.v. reserve zonder bestemming	200			
Installatie nieuwe raad - t.l.v. reserve zonder bestemming		50		
Programma 1 Openbare orde en veiligheid				

Programma 2 Verkeer en openbare ruimte				
Projectgelden aanjaagteam A28 - t.l.v. reserve zonder bestemming	50			
Groot wegenonderhoud - t.g.v. reserve wegenonderhoud	979	1.030	1.030	1.030
Vervangingsinvesteringen wegen - t.g.v. reserve wegen	375	350	325	300
Programma 3 Economie / ondernemen				
Agrarische coaching - t.l.v. reserve zonder bestemming	29			
Beveiliging bedrijventerrein t.l.v. reserve grondexploitatie	5	5	5	5
Programma 4 Onderwijs				
Opstellen business cases Integraal Huisvestingsplan Onderwijs - t.l.v. reserve zonder bestemming	133	970	900	
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en toerisme				
Groenrenovatie (Kastanjelaan, Staphorst-Zuid/Noord, Rouveen) - t.l.v. reserve zonder bestemming	75	50		
Projectplan permanente bewoning/revitalisering recreatiewoningen t.l.v. reserve zonder bestemming	123	102		
Bijdrage stichting recreatie & toerisme (projectondersteuning) - t.l.v. reserve zonder bestemming	70	70		
Programma 6 Sociaal domein				
Dekking tekort tijdelijke huisvesting statushouders - t.l.v. reserve zonder bestemming	62			
Huisvesting Nieuwkomersonderwijs - t.l.v. reserve vluchtelingen	26	26	15	
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	5.817	5.817		
Programma 7 Volksgezondheid en milieu				
Duurzaamheid - t.l.v. reserve zonder bestemming	603	603	603	603
Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening				
Omgevingsplan t.l.v. - reserve zonder bestemming	250			
Uitvoering actieprogramma Wonen - t.l.v. reserve zonder bestemming	100			
Programma 9 Overhead				
Informatiemanagement - t.l.v. reserve zonder bestemming	125	130		
Invoering Wet Open Overheid - t.l.v. reserve zonder bestemming	55			
Strategisch personeelsbeleid - t.l.v. reserve zonder bestemming	30			
Projectenbureau - t.l.v. reserve zonder bestemming	110			
Implementatie applicatie t.l.v. reserve zonder bestemming	247	11		
Incidentele formatie - t.l.v. reserve zonder bestemming	1.776			
Totaal incidentele lasten	11.273	9.247	2.911	1.971

(x € 1.000)

Aanvullende toelichting:

Het wegenonderhoud en vervangingsinvesteringen wegen betreffen (jaarlijkse) stortingen in de reserve, incidentele formatie is een tijdelijk inhuurbudget en de overige posten (m.u.v. de vennootschapsbelasting) betreffen projecten (incidentele budgetten) met een start- en einddatum en zijn daarmee incidenteel van aard.

Incidentele baten per programma

Incidentele baten per programma	Begroting 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Programma 0 Algemeen bestuur en organisatie				
Reserve grondexploitatie	33	33	33	33
Reserve zonder bestemming	200	50		
Programma 1 Openbare orde en veiligheid				
Programma 2 Verkeer en openbare ruimte				
Reserve zonder bestemming	50			
Reserve wegenonderhoud	959	1.008	1.008	1.008
Programma 3 Economie / ondernemen				
Reserve zonder bestemming	29			
Programma 4 Onderwijs				
Reserve zonder bestemming	133	970	900	
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en toerisme				
Reserve zonder bestemming	268	222		
Programma 6 Sociaal domein				
Reserve zonder bestemming	62			
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	5.843	5.843	15	
Programma 7 Volksgezondheid en milieu				
Reserve zonder bestemming	603	603	603	603
Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening				
Reserve zonder bestemming	350			
Programma 9 Overhead				
Reserve zonder bestemming	2.313	141		
Totaal incidentele baten	10.843	8.870	2.559	1.644

(x € 1.000)

Bovenstaande posten betreffen onttrekkingen aan de reserve en zijn daarmee incidenteel van aard.

Balans

Balans per 31 december 2023 t/m 2028

ACTIVA	Rekening 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
<u>VASTE ACTIVA</u>						
Materiële vaste activa	33.025	41.678	39.064	40.070	40.278	42.348
Investerings met een economisch nut *	20.158	20.868	17.145	15.759	14.473	13.234
Investerings met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	7.106	7.808	8.079	8.268	8.135	11.911
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	5.760	13.002	13.840	16.043	17.670	17.203
Financiële vaste activa	1.185	1.154	1.129	1.103	1.098	1.092
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	184	184	184	184	184	184
Leningen aan deelnemingen	492	492	492	492	492	492
Overige langlopende leningen	509	478	453	427	422	416
TOTAAL VASTE ACTIVA	34.210	42.832	40.193	41.174	41.375	43.440
<u>VLOTTENDE ACTIVA</u>						
Vorraden	1.200	3.654	1.773	2.110	827	1.311
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	1.200	3.654	1.773	2.110	827	1.311
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	28.432	6.837	10.508	4.909	4.909	4.909
Vorderingen op openbare lichamen	4.646	3.203	3.547	3.547	3.547	3.547
Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	22.643	2.265	5.598	0	0	0
Overige vorderingen	1.144	1.369	1.362	1.362	1.362	1.362
Liquide middelen	10	20	19	19	19	19
Kassaldi	1	1	1	1	1	1
Banksaldi	9	19	18	18	18	18
Overlopende activa	1.926	1.588	1.509	1.509	1.509	1.509
Van Europese of Nederlandse overheid nog te ontvangen specifieke uitkeringen	391	687	562	562	562	562
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	1.554	901	947	947	947	947
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	31.566	12.099	13.809	8.547	7.264	7.747

TOTAAL-GENERAAL	65.776	54.931	54.002	49.721	48.640	51.187
PASSIVA	Rekening 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
<u>VASTE PASSIVA</u>						
Eigen vermogen	55.559	47.713	47.165	41.359	38.089	35.260
Algemene reserve	15.624	19.299	16.570	13.880	11.602	9.936
Bestemmingsreserves: - overige bestemmingsreserves	37.758	27.262	29.087	28.146	27.225	26.349
Resultaat na bestemming: nog te bestemmen resultaat	2.177	1.152	1.508	-667	-738	-1.025
Voorzieningen	2.288	2.102	2.095	1.782	1.823	1.510
Voorzieningen	2.288	2.102	2.095	1.782	1.823	1.510
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar				1.838	3.986	9.675
Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer				1.838	3.986	9.675
TOTAAL VASTE PASSIVA	57.846	49.815	49.260	44.979	43.898	46.445
<u>VLOTTENDE PASSIVA</u>						
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd <1 jaar	2.318	1.445	1.640	1.640	1.640	1.640
Overige vlottende schulden	2.318	1.445	1.640	1.640	1.640	1.640
Overlopende passiva	5.611	3.671	3.102	3.102	3.102	3.102
Van Europese of Nederlandse overheid ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	1.805	932	752	752	752	752
Nog te betalen bedragen	3.806	2.739	2.350	2.350	2.350	2.350
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	7.929	5.116	4.742	4.742	4.742	4.742
TOTAAL-GENERAAL	65.776	54.931	54.002	49.721	48.640	51.187
Gewaarborgde geldleningen						
Garantstellingen						

(x € 1.000)

* Het verloop van de activa is gebaseerd op huidige besluitvorming. Hierbij is nog geen rekening gehouden met mogelijke toekomstige in exploitatie te nemen gronden, de mogelijke opbrengsten die hieruit voortkomen en het effect hiervan op andere balansposten.

Overzicht reserves- en voorzieningenpositie

Reserves en voorzieningen

Ontwikkeling reserves- en voorzieningenpositie 2023 - 2028

Omschrijving	JR 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene reserves	22.563	19.107	16.570	13.880	11.602	9.936
Bestemmingsreserves	30.046	29.888	29.087	28.146	27.225	26.349
Voorzieningen	2.212	2.089	2.095	1.782	1.823	1.510
Totaal	54.896	51.084	47.752	43.808	40.650	37.795

(x € 1.000)

Toelichting

Reservestaat

In bovenstaande reservestaat zijn niet alleen de door uw raad genomen besluiten verwerkt, maar ook de voorgenomen investeringen zoals deze zijn opgenomen in het overzicht investeringen en waarbij een reserve als dekkingsmiddel is aangewezen. Hierdoor geeft de reservestaat een beter inzicht in de ontwikkeling en de stand van de reserves en voorzieningen. Immers de voorgenomen dekking van investeringen worden ten laste van de reserves weergegeven.

Overzicht reserves en voorzieningen

	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025	Saldo 31-12-2026	Saldo 31-12-2027	Saldo 31-12-2028
Algemene reserves						
Algemene reserve	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Reserve zonder bestemming *	12.124	9.804	7.305	4.653	2.412	784
Reserve voor grondexploitatie *	6.939	5.803	5.765	5.727	5.690	5.652
Totaal algemene reserves	22.563	19.107	16.570	13.880	11.602	9.936
Overige bestemmingsreserves						
Reserve voor grondexploitatie met bestemming	577	577	577	577	577	577
Reserve afschrijving investeringen openbare ruimte met maatschappelijk nut	5.822	9.537	9.155	8.603	8.047	7.502
Reserve zandput Hooijdijk	177	177	177	177	177	177
Reserve rioolbeheer **	3.033	3.033	3.033	3.033	3.033	3.033
Reserve matiging afvalstoffenheffing **	378	328	279	230	181	132
Reserve met bestemmingen	2	0	0	0	0	0

Reserve wegenbeheer (verkeersinfra)						
a. betonwegen	4.000	735	735	735	735	735
b. asfalt- en elementenverharding	1.171	1.191	1.211	1.233	1.255	1.276
Reserve wegen	0	400	775	1.125	1.450	1.750
Reserve verkeersontsluiting	460	460	460	460	460	460
Reserve afschrijving gemeentelijke gebouwen	9.470	8.799	8.138	7.511	6.907	6.324
Reserve afschrijving vervoermiddelen	384	305	227	168	124	104
Reserve duurzaamheid	812	612	612	612	612	612
Reserve beschermd wonen	1.765	1.765	1.765	1.765	1.765	1.765
Reserve vluchtelingen, statushouders en Oekraïners	1.995	1.969	1.943	1.917	1.902	1.902
Totaal overige bestemmingsreserves	30.817	29.888	28.821	27.880	26.959	26.083
Totaal reserves	52.609	48.995	45.657	42.026	38.827	36.285
Voorzieningen						
Voorziening pensioenverplichting wethouders	1.218	1.218	1.348	1.348	1.348	1.348
Voorziening zandput Hooijdijk	55	55	55	55	55	55
Voorziening voormalig personeel	16	14	0	0	0	0
Voorziening reparatie 3e WW-jaar	36	35	42	48	55	61
Voorziening verlofsparen	71	21	21	21	21	21
Voorziening gebouwenbeheer	405	363	367	127	240	0
Voorziening rioolbeheer**	411	341	262	183	104	25
Voorziening matiging afvalstoffenheffing	75	42	0	0	0	0
Totaal voorzieningen	2.287	2.089	2.095	1.782	1.893	1.510
Totaal reserves/voorzieningen	54.896	51.084	47.752	43.808	40.650	37.795

(x € 1.000)

* De meerjarige positieve begrotingssaldi zijn als toevoeging meegenomen in de reserve zonder bestemming. Afhankelijk van de resultaten in de jaarrekeningen kunnen deze toevoegingen daadwerkelijk gerealiseerd worden. Mogelijke toekomstige in exploitatie te nemen gronden, waaruit opbrengsten voort kunnen vloeien en mogelijk tot resultaat kunnen leiden, zijn niet meegenomen in de reservepositie.

** Het verloop van de reserve/voorziening rioolbeheer en afvalstoffenheffing is gebaseerd op de huidige tarieven (zonder indexatie).

Bijlagen

Taakvelden overzicht

Exploitatie	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028
Lasten				
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	-1.724.546	-1.629.929	-1.638.285	-1.643.218
0.2 Burgerzaken	-788.762	-826.721	-846.148	-851.356
0.61 OZB woningen	-411.837	-423.586	-437.731	-438.802
0.62 OZB niet woningen	-44.624	-46.681	-48.759	-48.759
0.64 Belastingen overig	-44.854	-46.725	-48.616	-48.713
0.8 Overige baten en lasten	-187.202	-468.950	-544.032	-726.032
0.9 Vennootschapsbelasting	-32.319	-32.803	-32.803	-32.803
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	-3.234.144	-3.475.396	-3.596.372	-3.789.683
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1.358.964	-1.375.808	-1.396.553	-1.414.874
1.2 Openbare orde en veiligheid	-674.713	-702.196	-729.959	-730.998
Totaal 1 Veiligheid	-2.033.677	-2.078.004	-2.126.512	-2.145.872
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	-3.513.716	-3.821.072	-4.042.297	-4.168.919
2.2 Parkeren	-26.226	-27.158	-22.100	-22.100
2.5 Openbaar vervoer	-12.859	-13.412	-13.971	-13.991
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	-3.552.801	-3.861.642	-4.078.368	-4.205.010
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	-251.801	-257.130	-262.515	-264.806
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-3.326.438	-878.013	-163.371	-489.473
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsreg.	-94.854	-67.561	-69.288	-69.870
3.4 Economische promotie	-91.002	-94.980	-98.997	-99.105
Totaal 3 Economie	-3.764.095	-1.297.684	-594.171	-923.254
4 Onderwijs				
4.1 Openbaar basisonderwijs	-26.000	-26.000	-15.000	0
4.2 Onderwijshuisvesting	-750.963	-1.556.289	-1.467.700	-570.041
4.3 Onderw.beleid en leerlingzaken	-1.253.080	-1.280.286	-1.301.022	-1.318.085
Totaal 4 Onderwijs	-2.030.042	-2.862.575	-2.783.722	-1.888.127
5 Sport, cultuur & recreatie				
5.1 Sportbeleid en activering	-255.515	-255.861	-256.130	-256.168
5.2 Sportaccommodaties	-1.356.235	-1.375.901	-1.395.587	-1.407.234
5.3 Cultuurpresentatie-participat.	-136.562	-141.809	-147.135	-147.643
5.4 Musea	-73.414	-75.393	-76.836	-77.770
5.5 Cultureel erfgoed	-97.213	-100.767	-104.408	-104.529
5.6 Media	-426.540	-433.256	-439.815	-445.936
5.7 Openbaar groen en recreatie	-2.305.464	-2.318.299	-2.175.348	-2.190.518

Exploitatie	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	-4.650.943	-4.701.286	-4.595.260	-4.629.798
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	-7.319.057	-7.329.419	-2.201.667	-2.225.255
6.2 Wijkteams	-582.820	-537.707	-549.823	-551.995
6.3 Inkomensregelingen	-3.045.553	-3.047.106	-3.099.372	-3.140.244
6.4 Begeleide participatie	-1.196.759	-1.134.668	-1.138.515	-1.152.468
6.5 Arbeidsparticipatie	-504.903	-520.611	-536.391	-538.416
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-503.850	-518.934	-532.413	-535.988
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-2.302.355	-2.244.773	-2.293.239	-2.318.605
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-4.387.726	-4.471.461	-4.557.117	-4.614.204
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-188.749	-193.826	-198.630	-200.439
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-586.440	-600.059	-613.845	-620.511
Totaal 6 Sociaal domein	-20.618.212	-20.598.566	-15.721.011	-15.898.126
7 Volksgezondheid & milieu				
7.1 Volksgezondheid	-1.258.216	-1.290.193	-1.310.958	-1.326.183
7.2 Riolering	-1.302.281	-1.349.854	-1.392.282	-1.426.984
7.3 Afval	-1.479.366	-1.503.428	-1.527.951	-1.548.972
7.4 Milieubeheer	-1.900.559	-1.914.761	-1.947.692	-1.958.825
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-459.707	-474.179	-489.436	-490.955
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu	-6.400.129	-6.532.415	-6.668.319	-6.751.918
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.				
8.1 Ruimtelijke ordening	-1.087.514	-874.529	-911.580	-907.661
8.2 Grondexploitatie	-2.486.862	-2.348.570	-2.105.010	-2.105.010
8.3 Wonen en bouwen	-1.037.113	-975.193	-1.013.659	-1.014.894
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	-4.611.490	-4.198.293	-4.030.250	-4.027.565
9 Overhead				
0.4 Overhead	-11.956.246	-10.201.210	-10.344.210	-10.317.300
Totaal 9 Overhead	-11.956.246	-10.201.210	-10.344.210	-10.317.300
Totaal Lasten	-62.851.779	-59.807.069	-54.538.196	-54.576.654
Baten				
0 Bestuur en ondersteuning				
0.1 Bestuur	37.308	38.999	39.584	40.177
0.2 Burgerzaken	353.073	384.190	379.520	385.213
0.5 Treasury	603.901	594.567	343.900	343.900
0.61 OZB woningen	2.652.132	2.712.559	2.774.504	2.841.750
0.62 OZB niet woningen	2.351.703	2.410.848	2.471.481	2.533.639
0.64 Belastingen overig	65.641	66.625	67.625	68.639
0.7 Algemene uitkeringen gem.fonds	33.416.000	32.476.000	33.762.000	33.849.000
0.8 Overige baten en lasten	9.470	9.609	9.750	9.897
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	39.489.228	38.693.397	39.848.365	40.072.215

Exploitatie	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028
1 Veiligheid				
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	65.807	66.525	67.253	68.262
1.2 Openbare orde en veiligheid	12.945	13.139	13.336	13.536
Totaal 1 Veiligheid	78.752	79.664	80.589	81.798
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
2.1 Verkeer en vervoer	132.586	133.960	135.654	137.689
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	132.586	133.960	135.654	137.689
3 Economie				
3.1 Economische ontwikkeling	13.440	13.621	13.805	14.012
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.321.438	873.013	158.371	484.473
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsreg.	36.914	37.402	37.896	38.465
3.4 Economische promotie	219.184	226.814	228.124	231.546
Totaal 3 Economie	3.590.976	1.150.850	438.197	768.496
4 Onderwijs				
4.2 Onderwijshuisvesting	3.004	3.049	3.095	3.141
4.3 Onderw.beleid en leerlingzaken	429.522	435.549	441.667	448.292
Totaal 4 Onderwijs	432.527	438.599	444.762	451.433
5 Sport, cultuur & recreatie				
5.2 Sportaccommodaties	180.774	183.486	186.238	189.031
5.6 Media	17.000	17.000	17.000	17.000
5.7 Openbaar groen en recreatie	27.173	27.488	27.806	28.177
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	224.947	227.973	231.044	234.208
6 Sociaal domein				
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	5.472.452	5.440.197	275.397	279.074
6.2 Wijkteams	288.000	228.000	228.000	228.000
6.3 Inkomensregelingen	2.183.504	2.216.437	2.249.864	2.283.612
6.5 Arbeidsparticipatie	46.323	47.018	47.723	48.439
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	57.068	57.876	58.696	59.576
Totaal 6 Sociaal domein	8.047.347	7.989.527	2.859.679	2.898.701
7 Volksgezondheid & milieu				
7.2 Riolering	1.679.901	1.702.667	1.725.249	1.748.584
7.3 Afval	1.812.575	1.834.536	1.858.146	1.882.111
7.4 Milieubeheer	303.121	303.121	303.121	303.121
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	392.144	398.027	403.997	410.057
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu	4.187.742	4.238.350	4.290.513	4.343.873
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.				
8.1 Ruimtelijke ordening	66.102	67.093	68.100	69.121
8.2 Grondexploitatie	2.418.598	2.273.263	2.021.031	2.021.031
8.3 Wonen en bouwen	735.258	771.287	807.481	818.843

Exploitatie	Begroting 2025	Meerjarenbegroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	Meerjarenbegroting 2028
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	3.219.957	3.111.643	2.896.611	2.908.995
9 Overhead				
0.4 Overhead	110.576	112.235	112.373	114.058
Totaal 9 Overhead	110.576	112.235	112.373	114.058
Totaal Baten	59.514.639	56.176.197	51.337.787	52.011.466
Storting				
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
0.10 Mutatie reserves	-1.354.310	-1.379.501	-1.354.501	-1.329.501
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	-1.354.310	-1.379.501	-1.354.501	-1.329.501
Totaal Storting	-1.354.310	-1.379.501	-1.354.501	-1.329.501
Onttrekking				
0 Bestuur en ondersteuning				
0.10 Mutatie reserves	232.319	82.803	32.803	32.803
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	232.319	82.803	32.803	32.803
1 Veiligheid				
0.10 Mutatie reserves	8.182	8.182	8.182	8.182
Totaal 1 Veiligheid	8.182	8.182	8.182	8.182
2 Verkeer, vervoer & waterstaat				
0.10 Mutatie reserves	1.406.699	1.561.574	1.559.366	1.548.968
Totaal 2 Verkeer, vervoer & waterstaat	1.406.699	1.561.574	1.559.366	1.548.968
3 Economie				
0.10 Mutatie reserves	34.000	5.000	5.000	5.000
Totaal 3 Economie	34.000	5.000	5.000	5.000
4 Onderwijs				
0.10 Mutatie reserves	572.822	1.375.439	1.283.339	383.339
Totaal 4 Onderwijs	572.822	1.375.439	1.283.339	383.339
5 Sport, cultuur & recreatie				
0.10 Mutatie reserves	470.307	424.307	202.307	202.307
Totaal 5 Sport, cultuur & recreatie	470.307	424.307	202.307	202.307
6 Sociaal domein				
0.10 Mutatie reserves	87.500	26.000	15.000	-225
Totaal 6 Sociaal domein	87.500	26.000	15.000	-225
7 Volksgezondheid & milieu				
0.10 Mutatie reserves	652.119	652.119	652.119	676.164
Totaal 7 Volksgezondheid & milieu	652.119	652.119	652.119	676.164
8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.				
0.10 Mutatie reserves	350.000	0	0	0
Totaal 8 Volkshuisvesting & Ruimt.ord.	350.000	0	0	0
9 Overhead				
0.10 Mutatie reserves	2.385.849	208.157	58.749	13.558
Totaal 9 Overhead	2.385.849	208.157	58.749	13.558
Totaal Onttrekkingen	6.199.796	4.343.581	3.816.865	2.870.096
Saldo van baten en lasten na bestemming	1.508.346	-666.793	-738.046	-1.024.593

Overzicht investeringen

Onderstaand is de meerjareninvesteringsprognose opgenomen. Deze bestaat uit lopende kredieten die in het verleden beschikbaar zijn gesteld, maar nog niet zijn afgerond. Het overzicht is aangevuld met een aantal nieuwe kredieten voor investeringen. Van een aantal kredieten is het restantbedrag opgenomen. Dit wil zeggen dat het project deels afgerond is in het verleden.

Omschrijving van de investering	Nieuw of Bestaand	Meerjarenbegroting 2025 - 2028					Verwacht afrondingsjaar	Dekking	Ten laste van reserves				Last begroting 2025	Last begroting 2026	Last begroting 2027	Last begroting 2028
		Beschikbaar gesteld														
		< 2024	2025	2026	2027	2028			2025	2026	2027	2028				
Programma 2 Verkeer en openbare ruimte																
Vervangingsinvesteringen wegen (constructief afgeschreven) gelet op motie 131.	bestaand begroting 2024 + Nieuw 2028	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000	Jaar van beschikbaar stellen	Exploitatie					25.000	50.000	75.000	100.000
Herinrichting Staphorst Noordoost fase 3	Bestaand - begroting 2020	152.000					2023	Reserve afschrijving maatschappelijk nut	10.133	10.133	10.133	10.133				
Herinrichting Staphorst Noordoost fase 4: nieuw materiaal herinrichting	Bestaand - begroting 2021	145.000					2024	Reserve afschrijving maatschappelijk nut		9.667	9.667	9.667				
Herinrichting Staphorst Noordoost fase 5: nieuw materiaal herinrichting	Bestaand - begroting 2023	150.000					2026	Reserve afschrijving maatschappelijk nut			10.000	10.000				
Renovatie lichtmastenareaal 2023 - 2028	Bestaand - begroting 2023	50.000	25.000	25.000	25.000	25.000	2024-2028	Exploitatie					1.250	3.750	5.000	6.250
Reconstructie JC van Andelweg	Bestaand - begroting 2022	275.000					2024	Exploitatie					27.500	27.500	27.500	27.500
Reconstructie paden Dorpspark Rouveen	Bestaand - begroting 2023	44.000					2025	Exploitatie					2.933	2.933	2.933	2.933
Afkoppelen en herinrichten Acaciastraat, Leliestraat ged. en Beukenlaan ged. in Rouveen	Bestaand - begroting 2023	251.000					2024	Exploitatie					25.100	25.100	25.100	25.100

Verkeersplan Rouveen (kapitaalslasten worden verlaagd met € 38.000 in de 2e begrotingswijziging 2025, gelet op aangenomen amendement)	Bestaan d - begroting 2022 / raadsbesluit (amendement) 24-09-2024	535.000				2026	Exploitatie / voormalig grex Rouveen-West 4 / verwachte subsidie											73.600	73.600
Reconstructie Groensland	Bestaan d - begroting 2023 / raadsbesluit 10-10-2023	675.000				2024	Exploitatie						27.000	27.000	27.000	27.000			
Herinrichting Korte Kerkweg	Bestaan d - raadsbesluit 05-06-2018	31.524 (restant)				2024	Reserve afschrijving maatschappelijk nut	3.152	3.152	3.152	3.152								
Fietspad Heerenweg	Bestaan d - raadsbesluit 04-07-2017	1.135.000				2024	Reserve afschrijving maatschappelijk nut	56.750	56.750	56.750	56.750								
Herinrichting omgeving station	Bestaan d - begroting 2016 / 2019	520.000				Onbekend	Reserve afschrijving maatschappelijk nut												
Middenwolderweg klimaatadaptatie	Begroting 2024	100.000				2024	Exploitatie						5.000	5.000	5.000	5.000			
Duikerbrug Conradsweg	Begroting 2024	285.000				2024	Exploitatie						7.125	7.125	7.125	7.125			
Stovonde: linksaf Burgermeester v/d Walstraat en fietspad	Bestaan d - begroting 2023 + raadsbesluit 10-10-2023	951.000				2024	Exploitatie							47.550	47.550	47.550			
Verbeteren wegenstructuur Staphorst	Begroting 2024		n.tb.	n.tb.		2026	Exploitatie										n.tb.	n.tb.	
Reconstructie Klaas Kloosterweg	Bestaan d - Raadsbesluit 12-12-2023	3.265.000				2025	Reserve afschrijving maatschappelijk nut			109	109	109							
Herinrichting Staphorst Noordoost fase 6 in combinatie met Vechthorst	Begroting 2024				90.000	2026	Exploitatie										6.000	6.000	
Nieuwe ontsluitingsweg	Bestaan d -	25.000				2025	Exploitatie							1.250	1.250	1.250			

De Slagen: voorbereiding	begroting 2023													
Nieuwe ontsluitingsweg De Slagen: uitvoering	Begroting 2024		n.t.b.		2025	Exploitatie					n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	
Herinrichting Bergerslag - Staphorster Kerkweg (fietsverbinding / afkoppelen)	Begroting 2024		900.000		2026	Exploitatie					60.000	60.000		
Fietspadenplan	Begroting 2024	2.000.000			2027	Exploitatie							100.000	
Verbeteren oversteek zwembad	Begroting 2024		n.t.b.		2026	Exploitatie					n.t.b.	n.t.b.		
Reconstructie kruising Halfweg	Bestaand - raadsbesluit 06-12-2022	259.000			2024	Exploitatie / verwachte subsidie				11.933	11.933	11.933	11.933	
Reconstructie Poeleweg	Begroting 2024		370.000		2025	Exploitatie				14.800	14.800	14.800		
Parallelweg incl. keerwand	Begroting 2024		415.000		2024	Exploitatie				20.750	20.750	20.750	20.750	
Programma 3 Economie en ondernemen														
Programma 4 Onderwijs														
Programma 5 Sport, cultuur, recreatie en toerisme														
Activiteitenzone Rouveen	Bestaand - begroting 2018 / raadsbesluit 26-09-2023	715.000			2026	Exploitatie (geen afschrijving over grond € 194.000)				26.050	26.050	26.050	26.050	
Verlichting sportvelden VV Staphorst/SC Rouveen	Bestaand - begroting 2023	250.000			2024	Exploitatie				12.500	12.500	12.500	12.500	
Programma 6 Sociaal domein														
Units Oekraïne fase 3+	Begroting 2024	157.100			2024	Bekostiging regeling opvang ontheemden Oekraïne	15.710	15.710						
Inrichting dienstencentrum	Bestaand - raadsbesluit 26-09-2023	642.000			2025	Exploitatie				64.638	64.638	64.638	64.638	
Programma 7 Gezondheid en milieu														

GRP-V - jaarschijf 2024-2028*	Bestaand - begroting 2025	1.861.000	498.000	644.000	342.000	507.000	2024-2028	Reserve rolering	31.758	64.852	85.391	109.436				
Energiebesparende maatregelen gemeentelijke gebouwen	Bestaand - begroting 2013	300.000					2024	Exploitatie					20.000	20.000	20.000	20.000
Begraafplaats Scholenweg uitbreiding	Bestaand - begroting 2020 / raadsbesluit 14-06-2023	530.000					2024	Exploitatie					17.667	17.667	17.667	17.667
Begraafplaats Staphorst uitbreiding	Bestaand - raadsbesluit 19-01-2021	37.500					2024	Exploitatie					1.250	1.250	1.250	1.250
Groot onderhoud begraafplaats Staphorst	Bestaand - begroting 2020 / raadsbesluit 18-04-2023	280.000					2024	Exploitatie					14.000	14.000	14.000	14.000
Programma 8 Volkshuisvesting en ruimte ordening																
Programma 9 Overhead																
Bestelbus met open laadbak	Begroting 2024		65.000				2024	Exploitatie					9.286	9.286	9.286	9.286
Pick-up bus met laadkraan	Begroting 2024		70.000				2025	Exploitatie					14.000	14.000	14.000	14.000
Grote trekker (incl. toebehoren materieel)	Bestaand - begroting 2023 / raadsbesluit 10-10-2023	380.000					2024	Exploitatie					47.500	47.500	47.500	47.500
Heftruck	Begroting 2024	20.000					2024	Exploitatie					2.500	2.500	2.500	2.500
Dienstauto BOA	Nieuw		40.000					Exploitatie					5.000	5.000	5.000	5.000
Refurbished strooier gladheidsbestrijding	Nieuw		30.000	30.000	30.000	30.000	2025-2028	Exploitatie					3.000	6.000	9.000	
Bladwagen	Nieuw VGR 2024	14.000					2024	Exploitatie					1.400	1.400	1.400	1.400
Kantoormeubilair	Nieuw	165.000						Exploitatie/					11.000	11.000	11.000	11.000

	VGR 2024							Onderhouds budget								
Hardware ICT	Bestaan d - begroting 2024 / Nieuw	423.9 77 (restant)	100. 000	133. 000	77.0 00	77.0 00	Jaar van beschikbaar stellen	Exploitatie					140.0 00	140.0 00	140.0 00	140.0 00

* Investeringskrediet gebaseerd op het kostendeckingsplan 2023-2026

Indicatoren

Formatie (fte per 1.000 inwoners)

Gebied	2022	2023
Staphorst	9,6	9,7

Bezetting (fte per 1.000 inwoners)

Gebied	2022	2023
Staphorst	8,9	9,9

Kosten externe inhuur (x € 1.000)

Gebied	2022	2023
Staphorst	2.133	3.031

Organisatiekosten (kosten per inwoner)

Gebied	2022	2023
Staphorst	899	1.087

% Overhead

Gebied	2022	2023
Staphorst	17,1	18,3

Verwijzingen Halt (per 10.000 inwoners, 12-17 jaar)

Bron: Halt

Gebied	2022	2023
Staphorst	40	50
Gemeenten < 25.000 inwoners	80	90

Aantal misdrijven in 2022 (per 1.000 inwoners)

Bron: CBS - Diefstallen/Criminaliteit

Gebied	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners
Staphorst	0,6	1,4	2,0	0,3
Gemeenten < 25.000 inwoners	1,1	2,5	4,0	1,0

Funciemenging (verhouding tussen banen en woningen in %)

Bron: CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2022	2023
Staphorst	59,9	60,4
Gemeenten <25.000 inwoners	49,3	

Vestigingen van bedrijven (per 1.000 inwoners, 15 t/m 64 jaar)

Bron: LISA

Gebied	2022	2023
Staphorst	177,5	124,7
Gemeenten <25.000 inwoners	180,3	133,7

Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (5-18 jaar) (niet ingeschreven op school)

Bron: Duo/Ingrado

Gebied	2022	2023
Staphorst	13,1	4,8
Gemeenten < 25.000 inwoners	4,5	6,1

Relatief verzuim per 1.000 leerlingen (5-18 jaar) (ongeeoorloofd afwezig)

Bron: Duo/Ingrado

Gebied	2022	2023
Staphorst	7	13
Gemeenten < 25.000 inwoners	18	21

Vroegtijdige schoolverlaters (VO+MBO, 12-23 jaar)

Bron: Duo/Ingrado

Gebied	2022	2023
Staphorst	1,3%	1,3%
Gemeenten < 25.000 inwoners	1,8%	1,9%

% niet sporters van 19 jaar en ouder

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM

Gebied	2020
Staphorst	56,3
Gemeenten < 25.000 inwoners	50,3

Aantal re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners, 15-75 jaar)

Bron: CBS - Participatiewet

Gebied	2022	2023
Staphorst	90,0	128,0
Gemeenten < 25.000 inwoners	122,0	127,0

Werkloze jongeren (% jeugdwerkloosheid: 16-22 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2021	2022
Staphorst	1,0%	1,0%
Gemeenten < 25.000 inwoners	1,0%	1,0%

Banen (aantal per 1.000 inwoners, 15-64 jaar)

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2022	2023
Staphorst	738,4	745,8
Gemeenten < 25.000 inwoners	575,6	587,4

Kinderen in uitkeringsgezin

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2021	2022
Staphorst	2	2
Gemeenten <25.000 inwoners	3	3

Bijstandsuitkeringen (per 10.000 inwoners, 18 jaar en ouder)

Bron: CBS - Participatiewet

Gebied	2022	2023
Staphorst	134,2	146,8
Gemeenten < 25.000 inwoners	179,7	173,7

% Jongeren met delict voor rechter (12-21 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2021	2022
Staphorst	0	1
Gemeenten < 25.000 inwoners	1	1

% Jongeren met jeugdbescherming (tot 18 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2022	2023
Staphorst	0,9	1,3

% Jongeren met jeugdhulp (tot 18 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2022	2023
Staphorst	6,5	5,1
Gemeenten < 25.000 inwoners	12,1	20,1

% Jongeren met jeugdreclassering (12-22 jaar)

Bron: CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Gebied	2019	2020
Staphorst		
Gemeenten < 25.000 inwoners	0,4	0,4

% Netto arbeidsparticipatie

Bron: CBS - Arbeidsdeelname

Gebied	2022	2023
Staphorst	78,0	78,6
Gemeenten < 25.000 inwoners	72,9	73,7

Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement (per 10.000 inwoners)

Bron: CBS - Monitor Sociaal Domein WMO

Gebied	2022	2023
Staphorst	330	350
Gemeenten < 25.000 inwoners	0	653

% Hernieuwbare elektriciteit

Bron: Rijkswaterstaat - Klimaatmonitor

Gebied	2021	2022
Staphorst	28,7	36,1
Overijssel	-	29,3

Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)

Bron: CBS - Statistiek Huishoudelijk Afval

Gebied	2021	2022
Staphorst	57	52
Gemeenten < 25.000 inwoners	113	108

% Demografische druk (personen 0-20 jaar en 65 jaar e.o. in verhouding tot personen van 20-65 jaar)

Bron: CBS - Bevolkingsstatistiek

Gebied	2022	2023
Staphorst	84,7	84,1
Gemeenten < 25.000 inwoners	80,1	80,5

Nieuw gebouwde woningen (per 1.000 woningen)

Bron: BAG

Gebied	2021	2022
Staphorst	12,2	8,9
Gemeenten < 25.000 inwoners	8,6	8,9

Gemiddelde woonlasten éénpersoonshuishouden (in €)

Bron: COELO, Groningen

Gebied	2023	2024
Staphorst	844	855
Gemeenten < 25.000 inwoners	897	947

Gemiddelde woonlasten meerpersoonshuishouden (in €)

Bron: COELO, Groningen

Gebied	2023	2024
Staphorst	870	879
Gemeenten < 25.000 inwoners	985	1.037

Gemiddelde WOZ-waarde woningen

Bron: CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken

Gebied	2022	2023
Staphorst	317.000	350.000
Overijssel	280.000	326.000

Liquiditeitsplanning

Liquiditeitsplanning 2025 - 2028

De liquiditeitsplanning is een prognose van de inkomende en uitgaande geldstromen op basis van de meerjarenbegroting en geeft het verloop van het liquiditeitssaldo in de jaren 2025 t/m 2028 weer.

Deze liquiditeitsplanning wijkt af van de liquiditeitsplanning die in de paragraaf financiering is gepresenteerd. In onderstaand overzicht zijn andere uitgangspunten gehanteerd dan het (verplichte) overzicht in de paragraaf financiering. In onderstaande liquiditeitsplanning wordt er bijvoorbeeld rekening gehouden met onderuitputting van geplande investeringen en incidentele budgetten. Daarnaast worden de investeringen verspreid over de jaren. De liquiditeitsplanning in de paragraaf financiering gaat ervan uit dat alle investeringen in het geplande jaar worden uitgegeven. Het verschil in uitgangspunten zorgt ervoor dat het liquiditeitssaldo van elkaar afwijkt.

De liquiditeitsplanning is gebaseerd op de huidige plannen die zijn opgenomen in de meerjarenbegroting 2025 - 2028. Mochten deze plannen in de toekomst wijzigen of komen er nieuwe plannen bij, dan heeft dit impact op het saldo van de liquiditeitsplanning.

Kasstroomoverzicht 2025 - 2028

Bedragen x €1000

	2025	2026	2027	2028
Beginstand liquiditeitssaldo	25.534	18.124	10.028	2.775
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Inkomsten (+)	59.515	56.176	51.338	52.011
Rijksinkomsten	33.416	32.476	33.762	33.849
Belastingen leges	9.731	9.978	10.188	10.390
Overige ontvangsten	16.367	13.722	7.388	7.773
Uitgaven (-)	62.368	59.312	54.218	54.310
Loonkosten en inhuurkosten	18.631	17.550	18.329	18.347
Verstreckte subsidies	2.465	2.495	2.520	2.557
Incidentele budgetten	4.940	4.325	3.026	3.026
Overige uitgaven (gecorr. Met onderuitputting incidentele budgetten)	36.332	34.942	30.342	30.379
Inkomsten - uitgaven	-2.853	-3.136	-2.880	-2.299
Correctie afschrijvingen	2.425	2.752	2.792	2.862

Correctie voorzieningen	37	-187	129	-164
Activering projecturen	-102	-103	-103	-105
Saldo operationele activiteiten	-493	-674	-63	295

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

Inkomsten (+)	5.167	1.441	1.441	0
*Grondexploitatie	5.167	1.441	1.441	0
Uitgaven (-)	10.126	11.238	7.041	4.127
*Grondexploitatie	3.179	1.778	158	484
Investerings economisch nut	590	468	115	106
Investerings economisch nut waarvoor heffingen worden geheven	941	1.137	664	342
Investerings maatschappelijk nut	5.416	7.856	6.124	3.196
Saldo investeringsactiviteiten	-4.959	-9.797	-5.600	-4.127

Kasstroom uit financieringsmiddelen

Saldo financieringsactiviteiten	30	30	9	10
--	-----------	-----------	----------	-----------

Saldo liquiditeit exclusief grondbedrijf	18.124	10.028	2.775	740
Saldo liquiditeit eind van het jaar	20.112	9.691	4.058	256

Quickratio	6,0	3,8	2,4	1,7
-------------------	------------	------------	------------	------------

* Het verloop van de grondexploitaties is gebaseerd op huidige besluitvorming. Hierbij is nog geen rekening gehouden met mogelijke toekomstige in exploitatie te nemen gronden, de mogelijke opbrengsten die hieruit voortkomen

PM posten

PM posten

In de zomernota 2024 zijn onderstaande posten op PM gezet. Deze posten zijn niet financieel vertaald in de begroting 2025. Hierover dient nog besluitvorming plaats te vinden.

	2025	2026	2027	2028
Indien incidentele formatie uitbreiding wordt omgezet naar structurele formatie vanaf 2026				
Incidentele formatie naar structureel		pm	pm	pm
Formatie actieplan Wonen		pm	pm	pm
Categorie Investerings o.b.v. wensen / ambities				
Herinrichting marktplein		pm	pm	pm
Gemeentewerf kantoor en werkplaats				
Project kop van de Muldersweg (civieltechnisch)				
Uitbreiding wagenpark overige (auto openbare werken en auto alle medewerkers)		pm	pm	pm
Investerings wegen (oversteek zwembad, ontsluiting de Slagen, verbeteren wegenstructuur)		pm	pm	pm
Flexwoningen Pieterzandt				
Fietspad Heerenweg fase 2				
Huisvesting ontheemden		pm	pm	pm
Programma bedrijventerreinen		pm	pm	pm
MFA IJhorst				
Implementatie Beleidshuis Omgevingswet		pm	pm	pm
Multifunctioneel complex Noorderslag		pm	pm	pm
Nieuw: Beleidsplan spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte*		pm	pm	pm
Categorie uitbreiding budgetten				

Bijstelling budget straatmeubilair	pm	pm	pm	pm
Nieuwe aanbesteding groenbeheerplan	pm	pm	pm	pm
Langdurigere trajecten voor Nieuwkomers (hogere subsidie Vluchtelingenwerk)	pm	pm	pm	pm
Uitvoeringsbudget voor de cultuurcoach/makelaar agv Cultuurnota 'typisch Stapperst'	pm	pm	pm	pm
Professionaliseringsslag SWS	pm	pm	pm	pm
Stijging aantal aanvragen Minimafonds en aansluiten bij Sam&Overijssel (ipv FDMA)	pm	pm	pm	pm
Uitbreiding activiteiten ter ondersteuning mantelzorgers	pm	pm	pm	pm
Toename aantal langdurige participatietrajecten (Jobcoaching en overige reïntegratie-instrumenten)	pm	pm	pm	pm

Nieuw beleid / ambities / wensen

pm pm pm pm

*Momenteel wordt er ook nog gewerkt aan het beleidsplan spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte. In lijn met de raadsstartnotitie zal het nieuwe plan uitgaan van een visie en beleid, maar ook om (vervangings)investeringen als het gaat om beheer, instandhouding en ontwikkeling van speelvoorzieningen in de openbare ruimte. Hiervoor worden verschillende scenario's uitgewerkt. De raad wordt aan het einde van het jaar op de hoogte gesteld van dit beleid.

